NATIONAL LIBRARY
JUL 11 1972
BIBLIOTHÈQUE NATIONALE

LATVIJA AMERIKĀ

LATVIAN LANGUAGE WEEKLY
NEWSPAPER FOR ALL LATVIANS

Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Office: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; Editor-in-Chief: KRISS SIDARS. Telefones: 465-7902. United States Editoral Offices — New York: Editor — V. IRBE, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y. 10466, U.S.A. Chicago: Editor — I. SIMANE, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A.

14. JŪNIJS | TREŠDIENA, 1972. G. 25. N-RS. | 22. GADS | WEDNESDAY, JUNE 14, 1972

SECOND CLASS MAIL | REGISTRATION NUMBER 2249 | Cena 50 centi

Alīda Stūrāne

14. JŪNIJS

Tā diena apdzisa pirms uzaust spēja
Un zemes lejās milza klusums baigs;
Ne bērns kur čaloja, ne sunīt's rēja —
Tā diena apdzisa pirms uzaust spēja,
Tik mašīnas kā melnas kaivas skrēja
Un nāves bāls bij mīļās saules vaigs — —
Tā diena apdzisa pirms uzaust spēja
Un zemes lejās milza klusums baigs. —

Kanadas ārlietu ministrs satiekas ar baltiešiem

● MINISTRS APSTIPRINA, KA KANADAS VALDĪBA JOPROJĀM NEATZĪST BALTIJAS VALSTU INKORPORĀCIJU ● KANADA IZPROT BALTIJAS TAUTU STĀVOKLI, BET NEDOMĀ ŠO JAUTĀJUMU IEROSINĀT EIROPAS DROŠĪBAS KONFERENCĒ ● M. ŠARPS AICINA BALTIEŠUS ENERĢISKĀK IZMANTOT IESPĒJAS PIE DAŽĀDĀM VALDĪBAS KOMISIJĀM

Premjēra Trudo viesošanās laikā 1971 g. Pad. savienībā un sekojošā Kosigina pretvizītes laikā baltiešu aprindās izskanēja bažas, vai tikai netiks iztirgotas Baltijas valstis gluži formālā veidā. Visi mēģinājumi piekļūt premjēram Trudo, lai informētu viņu par patieso stāvokli apspiestajās zemēs, piedzīvoja neveiksmi. Tanī pašā laikā drošības dēļ tika uzņemti arī kontakti ar ārlietu ministru M. Šarpu. Atbilde nāca samērā ātri, kad visi Toronto laikraksti jau bija izziņojuši liberāļu popularitātes mazināšanos. Lai nu kā, premjēra vietas izpildītājs M. Šarps baltiešus tomēr pieņēma — diplomātisko fražu netrūka, bet izskanēja arī viens otrs labs padoms, kā atrast ceļu pie dzirdīgām ausīm valdības labirintos.

Baltijas tautu federācijas izkārtotā tikšanās ar ārlietu ministru M. Šarpu, kuŗā lieli nopelni bija aktīvajam liberāļu partijas darbiniekam Jakubaitim, notika 10. jūnijā Lietuviešu katoļu centrā, 1011 College St. Divu stundu gaŗajā jautājumu un atbilžu sesijā piedalījās LNAK, igaunu un lietuviešu centrālo organizāciju pārstāvji, Baltijas tautu federācijas valdes locekļi, sieviešu padome un trīs tautību preses pārstāvji. LNAK delegācijā piedalījās V. Upeslācis, T. Kronbergs, J. Lejiņš un no Baltijas tautu federācijas G. Sukse un K. Tannis.

Precīzi plkst. 11 rītā katoļu centra zālē iesoļoja labi ģērbtais un smaidošais ministrs M. Šarps divu sekretāru pavadīts, „luksu", kādu viņš varot atļauties tikai Kanadā — citās zemēs viņu apsargājot vairāki policisti. Sarunu organizētāja lietuvieša Jakubaiša uzrunai sekoja Baltijas tautu federācijas prezidenta U. Peterso apsveikums. Tad 26 baltiešu pārstāvjus uzrunāja M. Šarps.

Kanadas viedokli un pašreizējo politiku Kanadas ārlietu ministrs raksturoja šādi: Ka-

(Turpinājums 12. lp.)

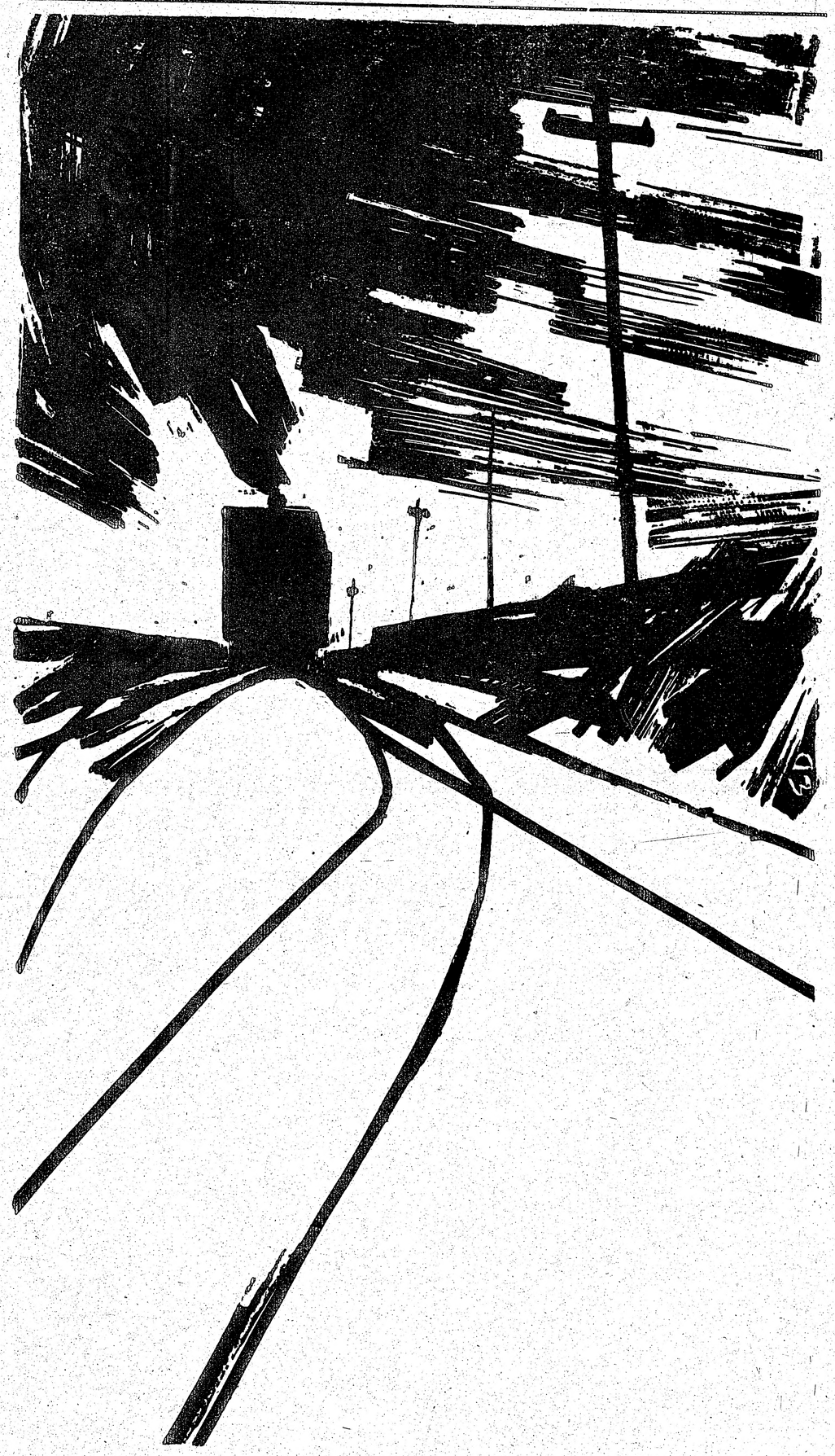

14. JŪNIJS — Elmāra Damberga zīmējums

Senātora Mekgaverna aizkulises

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ NO VAŠINGTONAS

● PREZIDENTA NIKSONA ĀRPOLITIKA IR BIJUSI ELASTĪGĀKA, BET PAMATĀ KONSERVĀTĪVA ● NIKSONA NOMINĒŠANA NOVEMBŖA IVĒLĒŠANĀM JAU TAGAD NODROŠINĀTA ● SAJUKUMS DEMOKRATU PARTIJĀ ● NEPAMATOTAS CERĪBAS UZ MASKIJA PANĀKUMIEM ● DŽORDŽA VOLESA PĀRSTEIDZOŠIE PANĀKUMI ● VOLESA SAŠĀVĒJS BIJA PLĀNOJIS ARĪ ATENTĀTU PRET RIČARDU NIKSONU ● DEMOKRATU KANDIDĀTU SACENSĪBĀ PALIEK SENĀTORI MEKGAVERNS UN HAMFRIJS ● KAS ĪSTENĪBĀ STĀV AIZ MAKGAVERNA? ● KENEDIJU POLITISKĀS MAŠĪNĒRIJAS VEIKLS MANEVRS ● VAI SAGAIDĀMS PĀRSTEIGUMS VĒL 11. STUNDĀ?

Savienoto valstu ārpolitika prezidenta Ričarda Niksona laikā piedzīvojusi vienu otru drastisku pārmaiņu. Vašingtonas gājieni starptautiskā politiskā arēnā ir nenoliedzami bijuši elastīgāki, bet tajā pašā laikā pragmātiski, pie kam izšķirīgā brīdī svara kausos ir likts Savienoto Valstu militārais un saimnieciskais potenciāls. Niksona šķietami „liberālie" gājieni patiesībā ir tikai optimistiskākās, gaišākās krāsās ietērpta vecu vecā amerikāņu konservātīvā dogma: „Vienalga, ar kādiem līdzekļiem — ar labu vai ļaunu, pirmajā vietā ir mūsu pašu amerikāņu interešu aizstāvēšana." Un ir jāatzīst, ka vai nu Niksona paša nojautas un viņa padomdevēja Dr. Kisingera ieteikumi, vienu otru reizi neatsakoties arī no šķietama riska, aizvadītajos gados ir devušas Savienoto Valstu ārpolitikas kuģim itin labu kapteini. Pat viņa pēdējos divos lielos „kuģojumos" uz Pekingu un Maskavu Niksons savu kapteiņa prasmi drīzāk uzspodrinājis nekā devis iemeslu amerikāņiem sākt domāt par jauna kapteiņa izvēli.

Un tā mēs nonākam pie šī gada visievērojamākā priekšstāvošā politiskā notikuma — Savienoto Valstu prezidenta vēlēšanām, kas, kā zināms, notiks novembrī. Amatā esošajam prezidentam vēlēšanās vienmēr ir zināmas priekšrocības, jo patiesībā pirmos četrus valdīšanas gadus viņš vienmēr patur prātā savas politiskās ambīcijas, lai uzvarētu nākamajās vēlēšanās.

Nemēģināsim te sīkumos iztirzāt amerikāņu konstitūcijā paredzēto itin sarežģīto jauna

(Turpinājums 10. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

Trešdiena, 1972. g. 14. jūnijs 25. N-RS

Latviešu nedēļas laikraksts. Iznāk trešdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Atbildīgais redaktors KRIŠS SIDARS. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto 250, Ont., Canada; tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N.Y., 10466, U.S.A. Tālrunis 994-7917. Čikagas redakcijas vadītāja: I. Šīmane, 5524 N. Luna Ave., Chicago, Ill. 60630, U.S.A., tālr. 774-5744. Redaktors Austrālijā: Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos manuskriptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāliem parakstītajos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personīgs ieskats un ne katrā gadījumā atbilst arī redakcijas viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV — par gadu $21.00, 6 mēn. $11.50, 3 mēn. $6.00. Atsevišķa numura cena 50 centu.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $2.50 tekstā $5.00 pirmajā vai pēdējā lappusē $10.00 par 1 collas slejas telpu. Sarīkojumu kalendārā 50 centu par vienas slejas rindu katra datuma vienā numurā.

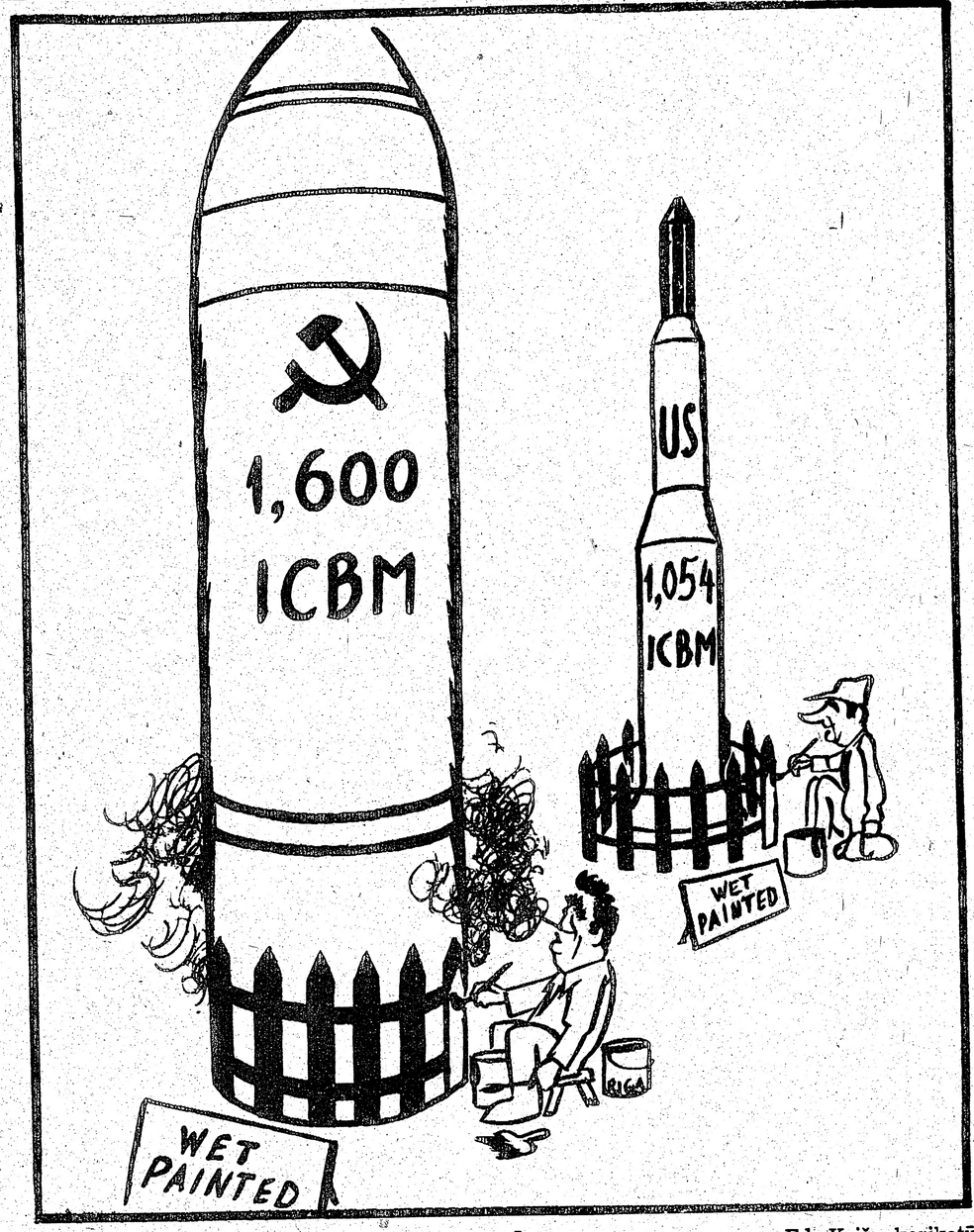

PIRMĀ ATBRUŅOŠANĀS FAZE DŪMU AIZSEGĀ Ed. Keiša karikatūra

P. Grods

BAIGĀ VASARA

Ja cilvēkam ar vāju pašanalizi, šaubu pārņemtiem spriedumiem un lietu neskaidru skatījumu kāds stāstīs nepatiesību, tam notiekot garākā laika periodā, tas sāks šos neatkāpīgi pasniegtos melus pārvērst ticamībā un patiesībā. Ļoti raksturīgi tas Pad. savienībai, kur valdītāja komūnistu partija savām masām sāka melst nepatiesību jau kopš 1917. gada revolūcijas dienām, neatlaidīgi uzsverot partijas mērķus cēlumu un uz to pamatiem veidotu sociālistiskas valsts iekārtu par labāko, taisnīgāko zemes virsū. Literātūra, māksla, technika — viss piesātināts ar šīs kļūdainās iekārtas ideālizējumu, ne tikai to pataupot pašu mājas patēriņam, bet sviežot arī uz ārpusi — attieksmju kārtojumos ar pasaules valstīm, kuŗas pastāv un veidojas ar gluži citādu satversmi, iekārtu un idejām. Pašpatēriņa melus un viltojumus padomju valstij gan derēja paturēt tikai savās mājās. Bet tādā gadījumā būtu zaudēts tas agresīvais gars, kas joprojām dzen padomju valsti noziedzīgās avantūrās un kuŗu rezultātā valstis un tautas zaudē brīvību, bet padomju vara iegūst zemi jaunai tilta gala pozicijai.

Pieskaŗoties tikai vienai šīs padomju agresīvās polītikas izpausmei, kas bez ikdienas pieredzes dokumentēta arī tās vēstures grāmatās un citos iespiestā vārda izdevumos, acīs duŗas aukstu prātu rakstīti viltojumi un sagrozītu faktu mudžeklis. Cenšoties audzināt un izveidot tautas paaudzes par pārliecinātiem padomju valsts pilsoņiem un komūnistiem, darbā tiek laistas visas iespējas un lietoti paņēmieni, kā padomju cilvēkā ieaudzināt ticību meliem, lai šo cilvēku uzskati un pārliecība būtu gluži tādi, kā to diktē komūnistu partija.

Cenzdamās izsēt melus arī ārpus savas zemes robežām, Pad. savienība izveidojusi tā saukto kultūras apmaiņas tīklu, nostiprinot to ar attiecīgu līgumu noslēgšanu. Uz šī pamata tā iepludina savu literātūru un propagandas ražojumus rietumu demokratiju zemēs, kur bieži vien nezinātājā rodas pozitīvs iespaids par valsti un polītiku, kas pilnīgi pretēja tai, kas pastāv nekomūnisma zemēs. Šai ziņā kaut kas tiek pasniegts arī Baltijas tautām kā dzimtenē, tā trimdā. Tā amerikāņu grāmatu veikalos ieviesta Rīgā okupantu izdotā Latvijas mazā enciklopēdija, kuŗā nav gŗūti atrast tos pašus melus un viltojumus, kādi parādās visos citos padomju izdevumos. Der atzīmēt tikai pāris rindkopu šīs enciklopēdijas 2. sējuma 281. lappusē:

„Lai pretotos draudošajai hitleriskai agresijai un saglabātu mieru Baltijas jūras austrumu piekrastē, PSRS valdība 1939. g. 5. oktobrī noslēdza ar burž. Latviju savstarpējās palīdzības paktu. Latvijas fašistiskā valdība rupji pārkāpa šo līgumu, ko bija nolīgusi tautas masu spiediena rezultātā, un centās Latviju pārvērst par placdarmu uzbrukumam PSRS. Tad Pad. valdība saskaņā ar minēto līgumu pieprasīja (1940. 16. VI notā) nodrošināt tā noteikumu godīgi izpildi, kā arī ielaist Latvijā Sarkanās armijas papildspēkus PSRS un Latvijas robežu aizsardzībai.

(Turpinājums 4. lp.)

Lasītāju vēstules.

KOMENTĀTORS AR ANALISTA SPĒJĀM

Latvija Amerikā ar interesi var lasīt Aleksandra Ķegumnieka speciālrakstus no Vašingtonas. Tos lasot ir jāpārliecinās, ka tie sastādīti, bazējoties uz faktiem, un tur izteiktie spriedumi ir analizes un pārdomu rezultāti; pie tam, rēķinoties ar reālpolitiskām īstenībām, nevis visu pamatojot uz sarūgtinātās dzīves emocionāliem jūtu uzplūdumiem un novecojušu domu gaitu, ko tik klasiski demonstrē kāds lasītāju vēstuļu autors no Klīvlendas, kuŗam pie tam, acīm redzot, trūkst zināšanu ir pagātnes, ir tagadnes notikumu un gaitu izpratnē. Šādi „spriedumu" paudēji pat neizprot elementāro patiesību, ka Ķegumniekam ir pamats teikt, kā: „Ir jāievēro, ka Ričards Niksons ir pirmais un varbūt vienīgais Savienoto Valstu prezidents, kuŗam par Kremļa un komūnistu taktiku un stratēģiju nav nekādu aplamu illūziju."

Ir cilvēki, kuŗi Niksona braucienu uz Ķīnu un Maskavu iztulko kā „jaunu Mincheni", kaut arī šādam iztulkošanas veidam nav ne mazākā pamata. Šāda jēdziena analize prasītu veselu rakstu, bet fakti runā tik skaidru valodu, ka būtu lieki tos atkārtot. Ir zināms, ka pašreiz Ameriku apceļo krievu mākslas izstāde, kuŗā bija paredzēta arī „informātīvas" literātūras izplatīšana, kuŗu ārlietu ministrija nepielaida. Tāpat ir aizliegta kādas kartes izstādīšana, kur Baltijas valstis ir iezīmētas kā Pad. savienības sastāvdaļa. Šo aizliegumu ārlietu ministrija motivē ar to, ka Savienotās Valstis nav atzinušas varmācīgo Baltijas valstu okupāciju, ar apakštoni, ka šādas kartes izplatīšana būtu arī pamatots apvainojums Amerikas pilsoņiem ar baltiešu izcelsmi. Augšā teiktais ir fakts un nav dibināts uz pieeju: „Es domāju, ka mēs esam iztirgoti!"...

Man krievu imperiālisms, viņu centieni rusificēt Baltijas valstis un komūnisma ideoloģija, ja par tādu var vispār runāt, ir varbūt vairāk nepieņemama kā emocionālu un nepārdomātu lasītāju vēstuļu rakstītājiem, bet pamatojoties uz faktiem, kuŗi ir manā rīcībā, man ir pilnīgi jāpievienojas Aleksandram Ķegumniekam, kas savas analizes nobeidz ar atzinumu, ka mūsu visu interesēs ir, lai Baltajā namā atrastos piedzīvojis un nobriedis valstsvīrs, kam nav nekādu illūziju par Kremļa solījumiem un par kuŗa drosmīgo un noteikto rīcību miera un brīvības saglabāšanas labā nav nekādu illūziju arī Maskavas diktātoriem.

Voldemārs Korsts Čikagā.

ATBILDE O. ZVIRGZDGRAUDAM

Katēgoriski noliedzu, ka es savā 26. aprīļa vēstulē Latvija Amerikā būtu tas, kas „ar daudziem citātiem cenšas pierādīt, kā varoņi jāgodina," bet gan pieņemamāk tas ir O. Zvirgzdgrauds pats ar savu „Bērna jautājumu". J. O. Z. vēlreiz pārlasītu manu vēstuli un gribētu būt objektīvs, tad viņš tur neatrastu neko citu ka tikai vēsturiskus faktus un avotus, no kuŗiem šie fakti ņemti.

Par to, ka O. Zvirgzdgrauds ir organizējis varoņu godināšanu un stāvējis pie karogiem, cik saprotu, goda sardzē, es noņemu viņa priekšā cepuri un zemu noliecu galvu, jo kopš 1942. gada (Novo Sokolņiki, Velikije Luki. Nosova, Dno) līdz kapitulācijai Libekā, arī es nēsāju formas tērpu, un kaŗavīrs taču „atdod godu", kam gods pienākas. Nesaprotu tikai to, ko O. Zvirgzdgrauds domā ar vārdiem „viņa kollēgām"? Varbūt tos, kas atdusas Nosovas brāļu kapos?!

Sīkas atbildes O. Z. presē jau devuši citi vēstuļu rakstītāji. No savas puses varētu viņam ietikt pārlasīt Sv. Luka un Sv. Jāņa evaņģelijus, kur atradīs liecību, ka arī Kristus mācekļi ir bijuši bruņojušies zobeniem, pie tam Pēteris, Kristus apcietināšanas brīdī, augstā priestera kalpam nocirtis ausi.

Katru turpmāko polemiku šajā jautājumā izbeidzu.

Aleksandrs Ozoliņš, Otavā.

MALDU GAITĀS

Maldu gaitās nokļuvis J. Ezergailis no Klīvlendas, kas saceļ veselu domu un faktu jucekli (Latv. Amerikā 17. maija n-rā) par V. Korsta rakstu, kuŗā objektīvi attēloti Niksona ārējās polītikas mērķi. Vienā no savām pēdējām runām televīzijā par Ziemeļvietnamas blokādi prezidents Niksons taču skaidri pateica, ka, ja ASV pieļautu komūnistiem okupēt Dienvidvietnamu, tad drīz vien arī citur rastos „jaunas Vietnamas", jo komūnistu mērķis taču ir iekaŗot visu pasauli.

Varbūt J. Ezergailis un citi viņam līdzīgie apšaubītāji tomēr vēl atcerēsies Niksona solījumus 1968. gada vēlēšanās, ka ar ienaidniekiem viņš runās tikai uz spēka bazes. ASV 60 kaŗakuģi un 1000 lidmašīnas ir šī vareņā spēka baze. Droši vien, Pekinga ar sāpošu sirdi noskatās, ka ķiniešu uzcelto lielisko ceļu uz Indoķīnu, gar kuŗu tie strādāja 10 gadu, amerikāņu bumbveži pārvērš par neizbraucamu bedŗu un beztiltu joslu. Tas pats notiek ar abiem Hanojas dzelzceļiem, kas to savieno ar Ķīnu, tāpat 7 ostām, kuŗās visu laiku mierīgi iepeldēja padomju kaŗa materiālu piegādes kuģi. Vietnamā jau iznīcinātas ap 30 padomju MIG tipa lidmašīnas un 200 tanku. Varbūt Brežņevs nepatikā sarauca savas kuplāns uzacis, bet tomēr vēlējās runāt ar Niksonu Maskavā.

Ir jau grūti sarkanajam Kremļa lācim tēlot miera mīlētāja lomu, kad tas ielenkts no visām pusēm...

Alberts Kalniņš, Toronto.

Milvoku DV vīru koŗa jubilejas koncerts

Šādu pieticīgu nosaukumu Milvoku DV vīru koris bija licis savam 20 gadu atceres koncertam 20. maijā Latviešu namā, lai gan koŗa gaitas sākās 1951. g. rudenī, reizē ar apvienības dibināšanu.

Visā 20 gadu darbības laikā vīru koŗa raksturīgākā iezīme — augstvērtīga programma, kuŗā arvien sava trešdaļa veltīta visjaunākajam, kas vīru koŗa literātūrā parādījies.

Jubilejas koncerta pirmā daļa bija veltīta atskatam, dodot piecas kādreiz koŗa un publikas iemīļotākās dziesmas. Arī te vērojam, ka neviena no šīm „populārām" dziesmām nebija lēta.

Šo daļu ievadīja J. Cimzes Ej, bāliņi, lūkoties, ar kuŗu koris uzsāka savu darbību. Sekoja J. Norviļa Aglona, J. Ciruļa Koklētājs, B. Skultes Raganu kalna balāde un J. Vītola Uguns milna.

Šinī gadā jauniestudētās dziesmas abās pārējās daļās. Otrā daļā visas piecas H. Pavasara dziesmas, kas labi raksturoja koŗa iemīļoto komponistu dažādos laika posmos. Labi saprotams, ka klausītājiem tuvākas agrāko laiku dziesmas: Jāņu laiva un Vecie tēvi, kuŗas bija jāatkārto. Koris savu gaumi un varēšanu jo sevišķi demonstrēja ar pārējām trim: Latvijai, Miglā un Mēnesnakts. Sevišķi pēdējā ar daudzām toņkārtu maiņām un arī ne visai pierasto harmoniju prasa lielu darbu iestudējot un koncentrāciju izpildot.

Koris to arī godam veica un guva dzīvu atsaucību klausītājos. Pēdējā daļā V. Baštika Vēstnese, J. Norviļa Jāņu laiks, A. Jansona Visiem rozes dārzā ziedēj', K. Lietiņa Sen dzirdēju cieminos un T. Ķeniņa Tā tik vien dzīvojam.

K. Lietiņa 1958. g. komponētai dziesmai šis bija pirmatskaņojums. Žēl, ka tā nav izdotajos vīru koŗu krājumos. Nav šaubu, ka tā būtu vai visu vīru koŗu repertuāros.

Koŗa sastāvs krietni vien sarucis, vairumā vīri ar iesirmām galvām, bet dzied ar apbrīnojamu nopietnību, uzmanību un nodošanos dziesmai, tā panākot itin iespaidīgu priekšnesumu.

Koncerta beigās ilggadīgais koŗa priekšnieks R. Prūsis pastāstīja par aizvadītajiem 20 gadiem, atzīmējot, ka koŗi no dibināšanas dienas vada dir. V. Aparjods, bet pie tā tapšanas nopelni koŗa organizētājam E. Peniķim un pirmajam pr-kam E. Starķim. Tālāk runātājs pieminēja koŗa dziedoņus, kas vēl dzied korī, kā arī nosaucot tos, kas īsāku vai garāku laika posmu darbojušies korī. Kori pavadījušas kantātēs un attiecīgās dziesmās E. Kreišmane, G. Veidemane un I. Prūse.

Pirmais kori DV ASV un Milvoku apv-bas valdes vārdā sveica un pateicās par uzticību latviešu dziesmai E. Peniķis, cildinot diriģenta V. Aparjoda, koŗa pr-ka R. Prūša un dziedoņu neatlaidību un uzupurēšanos.

Ne velti koris ar savu darbu izpelnījies DV augstāko atzinību — DV nozīmi zeltā, jo koŗa sastāvā 4 vīri darbojas vairāk nekā 20 gadu, bet lielākā daļa dzied ilgāk nekā 15 gadu. Tālāk runātājs pieminēja koŗa slavējamo tiekšanos pēc jaunām, nedzirdētām dziesmām, kas atrastas diriģ. V. Aparjoda ierosmē un vadībā DV ASV valdes izdotajos trīs vīru koŗu dziesmu krājumos. Divdesmitgadniekiem: V. Aparjodam, E. Gagainim, A. Jurēvicam un K. Upeslejam E. Peniķis pasniedza tautiskus albumus.

Tālāk kori sveica Milvoku ev.-lut. draudzes dāmu kom. pr-ce M. Upesleja, Viskonsinas korpor. kopas seniors P. Pelcis, Tālavas gaidu vien. vad. I. Puķīte, Sv. Jāņa dr. sekr. J. Rumpēters, E. Brusubārdas koŗa pr-ks J. Zvērs, Milvoku aktieŗu kopas prks P. Ozols, Milvoku katoļu kopas pr-ks J. Kozulis, jauktā koŗa Dzimtene pārst. E. Aleksējeva un apv-bas vanadžu kopas pr-ce M. Cukura

Diriģentam un koŗa prkam apsveicēji un labvēļi pasniedza daudz krāšņu ziedu. Ar rakstu koŗi sveica DV priekšnieks V. Hazners, DV ASV pr-ks J. Utināns, Kanadas DV pr-ks E. Krūka, DV ASV finanču noz. vad. P. Ozoliņš, 1973. g. dziesmu svētku rīcības komiteja, jauktā koŗa Dziesmu Vairogs dir. A. Kalnājs un dziedoņi, komp. K. Lietiņš, diriģ. R. Zuika, Čikagas vīru koris Daugavieši, A. Vanags, Milvoku Kristus draudze, Milvoku Studenšu korpor. kop. vadība, sporta kopa Auseklis, Ņujorkas DV vīru koŗa pr-ks A. Puķīte un citi.

R. Prūsis pateicās visiem apsveicējiem, dziedoņu saimei un kuplajam koncerta viesu pulkam par dāvāto uzticību un atbalstu.

Pēc senas tradicijas koncerta izskaņā DV tautas deju trupa Metieniņš L. Pētersones vadībā raiti nodejoja trīs tautas dejas, P. Tocupam spēlējot klavieres.

—ep—

Kazanovas mēteļa pirmizrādē Filadelfijā

Brīvo latvju biedrībā Filadelfijā 200 skatuves mākslas cienītājus patīkami pārsteidza un tiku tikām izsmidināja Filadelfijas latviešu teātŗa grupa, pirmizrādē sniedzot Anšlāva Eglīša komēdiju Kazanovas mētelis. Vēl jo lielāku atzinību šī izrāde pelnīja ar to, ka luga sagatavota vienīgi ar jauno tēlotāju spēkiem, no kuriem vairāki tikai pirmoreiz parādījās rampas gaismā. Vēl vairāk tas novērtējams šai laikā trimdā, kad „mana meita vairs latviski nerunā" un „mēs vairs latviešu sabiedrībā nerādāmies".

Pats par sevi saprotams, ka šādos apstākļos, kad jau esam tiktāl samalti un „atspalvoti", ka mūsu iespaidīgās organizācijas vairs nevar pat valdi ievēlēt pilnā sastāvā, sameklēt jauno spēkus, kuŗi ar mieru atteikties no valdzinošiem izklaidēšanās priekiem kaut kur citur un piedalīties latviešu lugas sagatavošanā un uzvešanā, nav viegls uzdevums. Tāpēc katrs šāda veida kultūras rosmes pasākums trimdas apstākļos pelna sevišķu ievērību un atzinību.

Ja pirms 8 mēnešiem, kad sākās pirmie lugas mēģinājumi, skeptiķi šaubījās: „Nez', kas tur iznāks?" — tad pirmizrāde izkliedēja visas šaubas. Režisoram laimējies ansambli saliedēt tik labi, ka pirmizrāde norisinājās raiti, atdzīvinot 18. gadsimta tēlus un notikumus Jelgavā ar atzīstamu veiksmi

Titullomu tēloja rež. Vilis Gulbis, parādot Kazanovu tā pievilcībā un jokdarībā. Ieva Greize Annas lomā sniedza jo ietekmīgu Zemgales bajāru dzimtas atvases tēlojumu. Anna Abene, vecāmāte un Ilze Abene — mazmeita, niansētā kopspēlē jauki ievadīja lugas darbību. Sofiju tēloja Dace Gulbe, izturēdama brīvkundzes labsirdīgo raksturu no sākuma līdz beigām savā izskatīgajā 18. gadsimta stila tērpā. Baronešu lomās un veco laiku tērpos labi jutās arī Ingrīda Broša (Sabīne), Ilze Cerbule (Klāra), Dace Cerbule (Hortenze) un Aija Abene (Auguste). Lambertu visā viņa matēmatika pārliecīgā apdomībā izteiksmīgi tēloja Ēriks Šmits. Dubultloma bija jāspēlē Sandoram Abenam. Sniegtais Gotloba tēlojums labi izturēts. Otrā lomā viņš pārliecināja ar mantkārīgā viesnīcnieka Lorenča tēlu. Imants Brolis labi iejutās auglotāja lomā, Juris Berķis — sulaiņa.

Skatuves iekārtojumā un dekorācijās daudz asprātīgas izdomas ieguldījusi jaunā dekorātore Dace Marga ar Kazanovas mēteli pirmoreiz parādoties uz latviešu skatuves. Skatuves gaismotājs Juris Berķis.

Izrādes beigās publika sumināja tēlotājus ziediem un aplausiem. Peredzētas arī viesizrādes „kaimiņpagastā" Priedainē, kā arī režisora Osvalda Uršteina „pagalmā" Vašingtonā. Sakarā ar Brīvo latvju biedrības 80 gadu jubilejas sarīkojumu, īpaša izrāde iecerēta svētku viesiem biedrības namā rudenī.

K. L.

Baiba Šmita-Kalēja

beigusi McMaster universitāti Hamiltonā, iegūstot B.A. gradu reliģijā un klasiskā literātūrā. Viņa ir Kanadas DV Jaunatnes nozares vaditāja, DV CV Jaunatnes nozares referente, arī latviešu gaidu vaditāja. Pieder pie stud. korporācijas Gaujmaliete.

Latvija šodien

Latvija šodien — 1972. g. ir brošūra, kuŗā sakopoti raksti un fotogrāfijas, kas parāda, kas ir okupācijas varas funkcionāri Latvijā, kas notiek Latvijā ar iedzīvotāju sastāvu, kā veidojas saimniecība, bij. latviešu kaŗavīru liktenis un kas notiek ar baznīcas dzīvi. Tajā ir ievietots arī 17 komūnistu memorands.

Šo brošūru sakopoja ALAs Informācijas birojs PBLA uzdevumā. Rakstu autori ir Alfrēds Bērziņš, Viļis Hāzners, Visvaldis Klīve un Gundars Kings - Ķēniņš. Šīs brošūras nolūks ir dot datus, informāciju un izvērtējumus, kas būtu jāzina, lai varētu labāk izprast pašreizējo latviešu tautas Latvijā situāciju un par to faktuāli informēt cittautiešus un mācīt mūsu skolniekus. Šādus rakstu sakopojumus par Latviju Pasaules Brīvo Latviešu Apvienība plāno izdot arī turpmāk, apskatot arī citus tematus un papildinot un atjaunojot jau iepriekš apskatītos.

Brošūra izdota 1500 eksemplāros, un tā nesen izsūtīta organizācijām un skolām ASV un centrālām organizācijām Kanadā, Eiropā, Austrālijā un Dienvidamerikā.

Andrejs Irbe

NOSLĒGTO ROBEŽU SILTUMS

Ālandes salu rakstniecei zvejnieksievai Anijai Blūmkvistei

Ir kapi. Un neviena
ceļa pie tiem.
Ir dzīvība
un neviena ceļa
pie dzīvajiem.
Jūŗas klusums gūlies pār pēdām,
žogs —
un ceļam gals.
Paliec!
Paliec tepat!
Viņu mirusī dzīve ir tavā dzejā.
Viņu dzīvā dzīvība ir tavās
domās.
Dzīvo mēmums ir katrā manā solī,
dzīvo čuksti ir ap mani,
kad nevar redzēt.
Dīvaini,
ka no šļakatām
uguns lec pretī,
dīvaini —
kāds siltums apņem
roku, kas sniedzas pret
žogu,
ūdeni.
Kāds svelmīgs siltums ir katrā robežā!

Ar dzelzs gredzenu

SARUNA AR JAUNO ĶĪMIJAS INŽENIERI ANNU MAJORIŅU

Mūsu tautiete Anna Majoriņa no Hamiltonas nule beigusi Makmastera universitātes ķīmijas fakultāti ar inženieŗa - ķīmiķa gradu, ko apliecina arī dzelzs gredzens viņas pirkstā. Pašreiz šajā universitātē no 580 studentiem inženieŗzinātnes studē tikai 8 sievietes. Kā A. Majoriņa sarunā pastāsta, tad pēdējos četros gados no 100 universitāti beigušajiem inženieŗiem tikai divas bijušas sievietes, viņa un vēl kāda dzimusi kanadiete, kas pabeigusi metallurģijas fakultāti.

Anna Majoriņa izšķīrusies studēt ķīmiju ģimnazijas priekpēdējā klasē, kad izlasījusi presē, ka sievietes Kanadā maz izvēlas tehniskās zinātnes. Doma pilnīgi nostiprinājusies, kad līdz ar citiem interesentiem apciemojusi inženieŗzinātņu fakultāti un iepazinusies ar darbu laboratorijās. Tā izšķīrusies kļūt par ķīmijas inženieŗi.

Runājot par nākotnes nodomiem un jauno darba lauku, Anna Majoriņa pastāsta, ka izvēlējusies vēl maz pazīstamu nozari — strādāt laboratorijā, kur sastopas medicīna ar ķīmiju, gatavojot mākslīgus cilvēka locekļus, pat iekšējo orgānu aizstājējus chirurģijā u. c., kas atrodas vēl pētniecības un izmēģinājumu stadijā. Studiju laikā A. Majoriņa piedalījusies vairākās inženieŗzinātņu konferencēs kā delegāte un fakultātes pārstāve. Par sievietes nozīmi techniskā darba laukā rakstījusi arī techniskajos izdevumos. Bijusi sekretāre universitātes inženieŗzinātņu fakultātes studentu valdē.

Anna Majoriņa rosīgi darbojas arī latviešu gaidu organizācijā, ir stundenšu korporācijas Gundega locekle. Viņa pabeigusi arī Hamiltonas latviešu skolu un jau 15 gadus aizvadījusi Ventas (10.) gaidu vienībā Hamiltonā, sākot savas gaitas 6 gadu vecumā kā guntiņa. Kad šovasar lielajā skautu un gaidu jubilejas nometnē „Rīga dimd" Saulainē pulcēsies latviešu skauti un gaidas no visas brīvās pasaules, A. Majoriņai būs īpašs uzdevums — saņemt, pārzināt un iekļaut nometnes dzīvē sveštautu gaidu pārstāves. Savu līdzdalību jau pieteikušas igauņu, lietuviešu, poļu, ukraiņu, ungāru un citu tautību gaidu vienības, sūtot uz nometni savas pārstāves.

Anna Majoriņa
beigusi McMaster universitāti Hamiltonā ar inženieŗa - ķīmiķa gradu.

Jānis Varaidotis

Alma Richtere

NEPELNĪTS LĀSTS
(Tautas sēru dienā)

Tai naktī debess rasa lija,
Ikkatrā stādiņā jauns dīglis dzima,
Ikkatrā lizdiņā bij jaunas dzīves miņa . . .
Bij pilsētās un laukos ziedu tvana . . .
Pār zemi ziedoņelpa lidinājās,
Un ļaužu sirdīs svētlaimība lējās . . .
Ar mieru sirdi arājs miegā grima,
Tam sapnī jaunā raža klētī bira . . .
Bij pilsētās un laukos klusa laime,
Ar sauli sirdī dusēja mūs tautas saime.

Bet pēkšņi ļaunas rokas durvis vaļā rāva,
No salda miega skarbas balsis cēla,
Un nežēlīga vara cilpas meta,
No mīļām mājām ļaudis projām veda.

Par velti vecie tēvi, mātes lūdzās:
— Mūs labāk nāvējiet mūs pašu mājās . . .
Mums neklausa vairs vecās, gurdās kājas . . . —
Un mātes izmisumā kliedza,
Kad bērnus tām no rokām rāva:
— Ak, zeme atveries un paņem mani!
Ko grēkojuši bērni mazi?! —
Ar kailām kājām arāji un pusapģērbtas sievas
Pie zemes lūgsnā vaidēdami krita,
Bet asus sitienus uz saviem pleciem juta.
Un debess aizsedzās ar ļaunā spēka varu,
Kad ļaužu tūkstošus uz tālo tundru veda.
Jau daudzi ceļā beidza moku gaitu,
Bet daudzi šodien nes vēl nepelnītu lāstu:
No aukstuma un bada sakropļoti,
Gan šaustīti, gan nozaimoti;
Bet daudzi atdusas bez kapa vietas
Zem baltās aukstās sniega segas.

Cik daudz vēl palicis no lielā bara?
Mēs, laimīgie, to nezinām. —
Bet ticiet, mīļie tautas brāļi, māsas,
Mums sāp vēl sirdīs jūsu rētas;
Mēs šodien jūsu vidū esam,
Jums savu cerību vēl nesam . . .
Mēs ticam: sagaidīsit laiku,
Kad brīvie vēji kausēs tundrā ledu,
Kad atšalks balss no tēvu zemes:
Nāc, cietēj, atpakaļ uz mājām! . . .

Bet šodien pār jums zemu galvas liecam:
Kungs, uzklausi mūs lūgsnu izmisīgo,
Mūs, nelaimīgos brāļus, māsas žēlo! . . .
Tu vienīgais vēl līdzēt vari,
Ar savu gaismu sildi, vadi! . . .
Kungs, žēlo . . . žēlo . . . žēlo! . .

BAIGĀ VASARA

(Turpinājums no 2. lp.)

1940. g. 17. jūnijā Latvijā, visas tautas jūsmīgi sveiktas, ienāca Sarkanās armijas daļas. Izraisījās plašas antifašistiskas demonstrācijas."

Viss augstāk teiktais pieskaitāms kārtējiem komūnistu meliem. Paanalizējot šīs viltus rindkopas, kaut vai pēc vairāk nekā 30 gadiem, arī tad mūs vēl satrauc un biedina Pad. savienības izrīcība, pie kam tā pataisīta par pilnīgi legālu un attaisnojamu un kā tāda tā ar Kremļa asiņainās vēstures lapaspusēm iepotēta padomju tautā, sevišķi tās jaunatnē, kas domā un spriež tikai tā, kā tai to priekšā raksta partija . . .

1939. gada savstarpējās palīdzības līgums nav parakstīts labprātības gaisotnē vai tautas masu spiediena rezultātā, bet gan zem Kremļa draudiem. Kā jau tas parasts, nav arī nekāda publicēta pierādījuma tam, ka šis, zem PSRS draudiem parakstītais līgums būtu pārkāpts. Mēs to uzņēmām kā briesmīgu likteņa sitienu, kas izšķīra mūsu valsts nākotni.

Tad sekoja Pad. savienības otrs drauds: 1940. g. 16. jūnija nota — ielaist Latvijā sarkanarmijas papildspēkus. Vai kāds bija to prasījis, kad jau ar uzspiesto bažu līgumu mūsu valsts territorijā bija iepludināts desmittūkstošiem liels padomju karaspēks, ar slepenu nolūku — okupēt mūsu zemi uz visiem laikiem un iznīcināt tās brīvību?

Minētajā enciklopēdijā otrā rindkopā teiktais ir kalngals Pad. savienības melīgai un noziedzīgai rīcībai. Nav taču viselementārākās loģikas apliecinājumā, ka upuris ar prieku un ilgošanos gaidītu savu nāvi. Tā nebija mūsu tauta, kas 1940. gada 17. jūnijā apsveica iebrucēja tūkstošus. Tās bija tikai sīkas sporādiskas salašņu grupas Maskavas priekšpilsētā un Rīgas stacijas laukumā, kas, komūnistu un to līdzskrējēju sakūdītas, sagaidīja un sveica „neuzvaramos atbrīvotājus". Patiesā un nospiedošā tautas vairākuma noskaņa bija gluži pretēja, jo tā apzinājās drausmīgās nelaimes apmērus.

Zemē bija iebrucis ienaidnieks, kas nekavējoties uzsāka slepenībā izstrādātu neatkarīgās Latvijas iznīcināšanas ak-

Bez vairoga

KO LATVIEŠIEM NOZĪMĒ ASV PREZIDENTA „SARUNU POLITIKA"

Viens no pasaules slavenākajiem un arī varenākajiem „aukstā kara" bruņiniekiem, ASV prezidents Ričards Niksons atgriezās mājās no savas pēdējās „miera ofensīvas" Maskavā, kā mums, latviešiem, varētu likties, ne uz vairoga, ne ar vairogu, bet bez vairoga . . .

Visai respektēti pasaules notikumu vērotāji Maskavā notikušo izvērtē apmēram šādi:

- abu pasaules lielvaru, Pad. savienības un ASV, vadītāju sarunas parādīja, ka, par spīti naidīgumam, abas puses katrā laikā gatavas iet „roku rokā", ja to prasa viņu nacionālās intereses;
- abu pasaules lielvaru sarunas ierosina un ierosinās viņu kaimiņus, viņu draugus, viņu sabiedrotos, viņu satelītus, no viņiem atkarīgas valstis pārvērtēt, cik nu katram iespējams, arī savu nostāju un rīcību pēc savām nacionālajām interesēm.

Neviens respektējams notikumu vērotājs nonoliedz arī trešās pasaules lielvaras — Ķīnas nepārtraukto netiešo klātieni Maskavā, kas ASV prezidentam sarunās sagādājusi jaunu kaulēšanās spēku un svaru un kas Pad. savienības sarunu vedējiem iedzinusi tādas bailes, ka daži viņu vēlēšanos sadarboties ar ASV novērtē par „patiesu kustību pēc jaunas kārtības" pasaulē.

Maskavas sarunās Pad. savienība arī panākusi ilgu un pamatīgu pūliņu piepildīšanos — ASV pārstāvji akceptējuši Eiropas drošības konferences ideju. Tāpēc „New York Times" komentātors varējis izteikties šādi: Rietumvācija un ASV atzinušas Pad. savienības otra pasaules kara politiskos un territoriālos ieguvumus.

Latviešiem pretkomūnisma bruņinieka Ričarda Niksona sadarbības meklēšana ar slavenajiem līgumu lauzējiem Maskavā var patiešām izlikties kā atgriešanās mājās bez vairoga. Bet vai tādā gadījumā tas nav milzīgs trieciens latviešu tautas nacionālajām interesēm? Atbilde, kā tas, diemžēl, bieži gadās, ir divējāda un grūta: jā un nē. Notikušais ir milzīgs trieciens tādā gadījumā, ja uzskatām, ka Pad. savienībā iekļautajām tautām brīvība pienākas, to pasniedzot uz paplātes. Nē — turpretī tādā gadījumā, ja zinām, ka zaudētu brīvību var atkarot arī soli pa solītim, kas dažkārt ir vienīgais iespējamais ceļš.

No latviešu tautas dzīvības stratēģijas jeb nākotnes viedokļa notikumi Maskavā latviešiem pakalpoja pēc principa: labāk sāpīgi, nekā par vēlu. Tie sagrāva drūpošās illūzijas par „draugiem" un „sabiedrotiem", nometa mūs uz zemes un atļāva, ja spējam, nostātiņs pašiem uz savām kājām. Tie piespieda visus latviešus domāt un rīkoties pēc praktiskām iespējam un vajadzībām.

Šodien, kad pasaulē atkal veidojas kāda „jauna kārtība", mums pēc padoma arvien vairāk jāskatās savas un citu mazo tautu vēsturēs, jāskatās savas tautas šodienā, ikdienā.

Kad pats lielākais pretkomūnisma bruņinieks atgriezās mājās no Maskavas mūsu acīs „bez vairoga", mēs beidzot, liekas, spēsim ieskatīt to, kas mēs, vienmēr esam bijuši — skudriņas. Kā skudriņām mums ir atšķirīgāki pārdzīvošanas un pastāvēšanas likumi. Vai to savas dzīvības interesēs jebkad drīkstam aizmirst?

Aivars Ruņģis

ciju. Par tās apmēriem, nežēlību un brutālitāti lai runā pieredze, kas nav pagaisusi un nekad nezudīs mūsu atmiņā.

Ziedos un zaļumā tērpies Latvijas jūnijs bija pārvērties baigās vasaras sākumā. Un atkal tas bija jūnijs — tikai gadu vēlāk, kas pienāca ar vēl briesmīgāku izskaņu un mežonībām, ar sarkano vagonu dimdoņu ziemeļu virzienā. Arī šī posta aina vēl turas mūsu skatam ar nezūdīgu spēku.

Un tad atkal melos plešas komūnistu izdotā Latvijas mazā enciklopēdija, kur tās 3. sējuma 596. lappusē biedina rindkopa.

„Nodevīgi iebrūkot PSRS (1941. g. 22. jūn.) fašistiskās Vācijas karaspēks 2 nedēļu laikā okupēja visu Pad. Latvijas territoriju. Latv. tā zaudēja savu sociālistisko valsti, neatkarību un politiskās tiesības. Darba ļaužu iekarojumi, kas bija iegūti 1940. g. soc. revolūcijas rezultātā, tika likvidēti. Vācu okupantu mērķis bija latviešu tautas iznīcināšana, Latvijas kolonizēšana".

Nodevīgo iebrucēju grupā Pad. savienība allaž bijusi pirmrindniece. Vai nu tās bija Baltijas vai kādas citas Eiropas valstis, Pad. savienība atkārtoti varmācīgi iebrukusi to territorijā, laužot visus līgumus un solījumus un iznīcinot šo neatkarīgo tautu brīvību un tiesības.

Nerra smiekli vella teicienā, ka ar Vācijas karaspēka okupāciju latviešu tauta zaudējusi savu neatkarību un politiskās tiesības. Kā gan pa otram lāgam var zaudēt zaudēto? Pad. savienība taču kā pirmā laupīja latviešu tautai brīvību un tiesības!

Padomju enciklopēdijā minētie „darba ļaužu iekarojumi, kas gūti 1940. gada sociālistiskās revolūcijas rezultātā, likvidēti". Arī šī fraze piesātināta ar nepatiesību. Nekāda soc. rezolūcija 1940. g. Latvijā nenotika. Gluži vienkārši: zemē ielauzās sarkanās ordas un to aizsegā risinājās neatkarīgās Latvijas iznīcināšana. Saprotams — arī vācu okupācijas vara nebija ieinteresēta neatkarīgās Latvijas pilnīgai restaurēšanai. Komūnisti pierādījuši, ka viņiem pašiem piemīt šie ļaunie nolūki — latviešu tautas iznīcināšana un Latvijas kolonizācija. Pad. savienība pati iet šo mērķu virzienā, nu jau kopš 1944. gada, kad tā atkal atjaunoja savu diktātūru Baltijas valstīs.

Mūsu zemi pārpludina okupantu valsts iedzīvotājiem, kur tie straumēm plūst no Iekškrievijas apgabaliem, apmetoties uz darbu un dzīvi Baltijas valstu territorijās, ievazājot tur slavisko kultūru, paražas un dzīves veidu.

Nav nekāds noslēpums, ka daudzas Latvijas pilsētas kļuvušas krieviskas, un šo briesmu draudi pieņemas ar katru gadu. Nolūki Pad. savienībai ir absolūti tie paši, kādus pauda vācu okupācijas vara. Pašsaprotami: mēs nedz gribam, nedz spējam izkļūt no apziņas un sajūtas par baigo vasaru, kas atnesa nāvi un iznīcināšanu mūsu neatkarīgai valstij un kas vēl šodien plosa tautas miesu un dvēseli.

Baigās vasaras jēdziens mūs pavada ik solī svešumā, tas uzraušas ik brīdi, kad atriebības spītā saslienamies pret iebrucēju.

Mēs nekad nedrīkstam aizmirst baigās vasaras gājumu, kuŗā sagruva mūsu valsts neatkarība un mocekļos pārvērtās tūkstošiem mūsu brāļu un māsu. Tikai niecīgai to daļai izdevās pārlaist Sibirijas elli; pārējie salūza vergu darba mocītavās.

Ja mēs atteiksimies no sava ienaidnieka nicināšanas, mēs būsim sagrāvuši ieceres un atteikušies no cīņas par brīvību savai tautai, un mūsu eksistencei svešumā zudīs saturs un dziļāka jēga.

Etniskā vara

Amerikas kontinentā pēdējos gados min dažādas varas: „Melnā vara" (Black Power), „klusais vairākums" u. c. Pat uz latviešu jauniešu spēkratiem un sporta krekliem sabraukumos dažkārt lasāms rotaļīgais uzraksts — „Latviešu vara" (Latvian Power). Beidzamā laikā lielā nopietnībā vēl runā par „etnisko varu" (Ethnic Power), kas pieteicā savu klātieni arī nesen notikušajā „Heritage" kongresā Toronto, kur piedalījās etnisko grupu pārstāvji, nākot ar saviem ieteikumiem un vēlmēm. Par „Etnisko varu" plašāku aprakstu sniedzis Kanadas ziņu biletens „Canadian Scene", kuŗu izmantošanai piesūta arī šejienes etniskai presei. Tā 858. izdevumā lasāms no laikraksta „The Toronto Sun" pārņemtais Pīteŗa Vortingtona raksts „The hope of ethnic power" (Cerība uz etnisko varu), kuŗa saturu atstāstām arī mūsu lasītājiem.

ASV nupat iznākusi Maikela Novaka jaunākā grāmata The Rise of the Unmeltable Ethnics, kuŗas autors pareģo, ka Amerikas etniskais elements kļūs par 70-to gadu politisko spēku.

Labāk informēti ļaudis šodien atzīst, ka ar Rietumu sabiedrību kaut kas nav kārtībā (šoreiz atmetot Austrumu bloku). Kas attiecas uz Kanadas politisko glābšanu, tad to vislabāk spētu tās iedzīvotāju etniskais segments — it īpaši tā daļa, kas piedzīvojusi otras puses reālitātes, proti, padomju režīmu. Vispārējos vilcienos Kanadas iedzīvotāju skaits ir iedalāms trijās grupās: anglosakši, franči un etniskās grupas, no tām ap 2,5 milj. nāk no slavu vai Austrumeiropas zemēm, vai arī kas citādi iepazinušies ar komūnismu. Etniskās grupas Vortingtons uzskata par Kanadas cerību, nevis ka etniskās grupas būtu tik „speciālas", bet tādēļ, ka anglosakši (vai šai kontinentā dzimušie ziemeļamerikāņi) ir tik — kā to lai apzīmē — naīvi, stulbi, godīgi vai ideālistiski? Vai, labāk sakot, „nereālistiski". Etniskās grupas, liekas, ir saglabājušas tās elementārās morālās, sociālās un pat politiskās vērtības, kuŗas šodien nonicinātas un nozākātas. Etniskajam elementam ir potence saglabāt stabilitāti šodienas nestabilā sabiedrībā.

Rietumu civilizācija daudz ieguvusi no anglosakšiem — likumus, tieslietas, humānismu, individuālu brīvību, bet anglosakši ir arī devuši pasaulei „liberālo" uzskatu, kas varētu kļūt beidzot par mūsu visu pagrimumu (bojā eju). Tas var izpostīt mūs nākotnē, kā jau gandrīz satrieca mūs pagātnē. Nacisms ir miris līdz ar Hitleru, fašisms — ar Musolini, un to, kas būtu bijis derīgs boļševismā, paliekami likvidējis Staļins. Cilvēce ir visus tos pārdzīvojusi, bet tā varbūt nespēs pārdzīvot kreiso liberālismu. Tā dēvētais liberālais intelektuālis, kad sāk nodarboties ar pasaules reālitātēm, parasti maldās. Piemēram, tie bija liberāļi, kas dedzīgi aizstāvēja Staļinu un pastāvēja, ka visi pretējie pierādījumi esot nepareizi. Liberāļi bija tie, kas pēc Toronto universitātes sociologijas profesora Luisa Foiera (Feuer) domām radīja karsto 30-to gadu pacifismu, kas ļāva uzziedēt Hitleram, un Otrs pasaules karš bija jāizkaŗo. Pāri par 11 miljoniem britu 1935. gadā prasīja „nobalsošanu par mieru" un noraidīja valstsvīru Čerčilu, ko uzskatīja par aizvēsturisku reakcionāru. Liberālie intelektuāļi bija arī tie, kas aizstāvēja Čechoslovakijas pamešanu Hitleram 1938. gadā un pieļāva, ka komūnisti to atkal pārņēma 1948. gadā, kā arī klusēja, kad padomju tanki ieripoja Prāgā 1968. gadā. Rietumu liberāļu sabiedrība bezjēdzīgi ignorēja un ātri aizmirsa Ungārijas 1956. g. sacelšanos. Viņi arvien apgalvo, tas vairs nevar notikt, bet ja tomēr notiek, viņi ātri atkal to aizmirst.

Tie bija intelektuālie liberāļi, valdības padomdevēji, kas apgalvoja, ka Maocetungs nav diktātors, bet vienkāršs agrārreformātors un neapdraud demokratiju. Hočimins pēc viņu uztveres nebija tik daudz komūnists kā Vietnamas nacionālists. Šie vīri tagad tiek dievināti ASV, kad Ķīna ir atkal cieņā un modē. Viņu agrākās kļūdas, aplamie spriedumi tiek centīgi aizmirsti.

Šie liberāļi tagad ir populāri arī augstās vietās Kanadā kā mandarīni, vecākie valsts ierēdņi, valdības politiķi un citi, kas riskē ar „miermīlīgu koeksistenci", nenojauzdami, ka padomju definīcijā šis terminš nozīmē nepretošanos apvērsumam. Otavu un Kanadu pārvalda valstsvīri, kas labāk ignorē īstenību nekā riskē ar nepatikšanām Pad. savienībai un tādēļ liedzas izraidīt padomju diplomātus, kas pieķerti spiegošanā. Kanadu valda cilvēki, kas uzskata, ka padomju Ukrainu pārvalda līdzīgā veidā kā kādu Kanadas provinci, kas pilsonisko brīvību prasītājus Pad. savienībā salīdzina ar Kvebekas atbrīvošanas frontes terroristiem un kas apgalvo, ka KGB veic līdzīgus uzdevumus kā RCMP. Viņi aplipuši ar kādu liberālu virusu, pret kuŗu vairums etnisko ļaužu visumā ir imūni, tādēļ ka viņi bijuši padoti padomju reālitātēm.

Kanadieši, kas bauda brīvību un kas vēlas to paturēt, var cerēt, ka „etniskās varas" veselā prāta izpratne tiks nodrošināta drīz, kamēr vēl ir laiks, rakstu nobeidz The Toronto Sun eksekutīvais redaktors.

(Canadian Scene)

LĒTI PĀRDODAMS
Zemgales tautas tērps
(jauns)
ar visiem piederumiem.
Zvanīt Toronto
535-3725

„Etniskā vara", attēlā no labās: LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, indiāņu cilts virsaitis O. Piturs, igauņu kultūras komisijas priekšsēdis Kanadā H. Lupps, igauņu konsuls Kanadā I. Heinso, Lietuvas centrālās komitejas priekšsēdis J. Čaplinskas un ungāru komitejas priekšsēdis J. Nagi „Heritage" kongresā Toronto. Foto: JAK

„Rīga dimd" jau durvju priekšā

LATVIEŠU GAIDU 50 GADI

Arī šodien, pēc 50 darbības gadiem, latviešu gaidas turpina labā darba paražu. Atceroties Latvijas gaidu centrālās organizācijas (LGCO) statūtu parakstīšanas dienu — 15. martu — gaidas visās trīs jendās: ASV, Austrālijā un Kanadā kā savu dāvanu un paldies latviešu sabiedrībai nodeva latviešu bērnu dārzu klasēm pašu gatavotas rotaļlietas. Jaunākai grupai— krāsotas spoles, dažādos lielumos, kas saveŗamas uz dažādu krāsu auklām, vecākai grupai — krāsoti koka klucīši, uz kuriem zīmēti alfabeta burti, cipari vai latviskas rakstu zīmes.

Gaidu kustība darbojas pēc gaidisma dibinātāja Baden Paula jaunatnes pašaudzināšanas sistēmas principiem, kas papildina mājas un skolas audzināšanu. Latvijā gaidu organizēšanu un kustības pamatprincipu izstrādāšanu uzņēmās vadītāja Vilhelmīne Vilka, kas vēl šodien ir aktīva mūsu vidū, par cik veselība un dzīves apstākļi to atļauj.

Gunārs Kārkliņš,
Rīga dimd nometnes rīkotājs

Jau sākuma gados izvēlētais mērķis meiteņu audzināšanā derīgs arī šodien: izaudzināt krietnu un derīgu sievieti, apzinīgu latvieti un labu māti — nākošās paaudzes audzinātāju. Gaidojot ārpus Latvijas, tīri gaidiskai nodarbību vielai klāt nācis arī latviskās audzināšanas uzdevums.

Vislabāk panākt to, sekojot B. P. atstātām ceļa zīmēm: pildot solījumu Dievam, Latvijai un līdzcilvēkam, cenšoties dzīvot un darboties saskaņā ar 10 gaidu likumiem, un neapstāties sevis veidošanā un audzināšanā — būt rītu labākai nekā šodien!

Gaidām tā ir bijusi 50 gadus lietderīgi plānota un izvesta rotaļa, ar noteiktu mērķi un audzinošu iespaidu. Vadītājām, kas tiek šim uzdevumam sagatavotas speciālos kursos un praktiskā darbā, tas ir rēgulārs, sistēmatisks un neatlaidīgs darbs.

Lai gaidas iegūtu laika garam un apstākļiem piemērotu nodarbību vielu un zināšanas, tad pēc vajadzības tiek mainīta un pārstrādāta nodarbību programma un metodika, tomēr nemainot ideju un mērķi.

Ir izdota arī Latviešu gaidu kustības noteikumu (LGKN) grāmata.

Centra mērogā ir izstrādāta vienveidīga vadītāju sagatavošanas kursu programma un pašreiz tāda top vadītāju augstākiem kursiem. Sagatavošanā ir guntiņu, gaidu un lielgaidu programmu un darba grāmatas, sava katrai pakāpei.

Lai izteiktu atzinību tām vadītājām, kas pašaizliedzīgi vairāk nekā 25 g. aktīvi darbojušās gaidu vadīšanas darbā, pildot līdztekus arī atbildīgus amatus, ir apstiprināta „Dzintara saktas goda zīme" vadītājām. Pirmā to saņēma

**Morela Vilka,
latviešu gaidu un gaidu nometnes Rīga dimd priekšniece.**

ilggadējā latviešu gaidu priekšniece vad. E. Laufere (1965. g.) un pēc tam vad. Vilhelmine Vilka (gaidu dibin. Latvijā) un vad. L. Klētniece (bij. Lgp), abas 1971. g.

Gaidu 50 gadu jubilejā ģen. Goppera fonds izdevis piemiņas marku — Latviešu gaidas, bet Kanadas gaidu jenda gaumīgu 1972. gada gaidu kalendāru.

Pateicamies latviešu sabiedrībai par līdz šim saņemto un tomēr sagaidām lielāku un plašāku līdzdarbību, izpratni un atbalstu ne tikai materiālā plāksnē, bet it sevišķi morālā. Darīsim šodien visu, kas mūsu spēkos, lai ilgu gadu garām runām par jaunās maiņas izaudzināšanu sekotu arī šo runu cienīgi darbi! Mūsu bērniem — mūsu rītdienas Latvijai!

Savu 50 gadu darbības atceri gaidas, kopā ar skautiem, kā zināms, atzīmēs šovasar „Rīga dimd" nometnē Saulainē, Kanadā, no 1. — 9 jūlijam.

Nāciet visi ciemā uz „Rīga dimd" nometni, pirmajā svētdienā un pēdējā nedēļas nogalē. Tur katrs varēs vērot paaudžu sadarbību, bet ne šodien tik populāro „paaudžu plaisu".

Uz redzēšanos tur, kur Rīga dimd!

Vad. M. Vilka, LGP
Gaidu nometnes
„Rīga dimd" priekšniece

Prasību daudz, kādi būs panākumi?

VĒROJUMI „HERITAGE" KONGRESĀ TORONTO

1876. gadā, kad angļu izcelsmes iedzīvotāji sastādīja lielāko vairākumu Ontario provincē, pastāvēja pamatskolas vācu, franču un veco skotu valodā: Tikai sākot ar 1885. gadu ministrs Džordžs Ross ieveda pilnīgu angļu valodas dominanci izglītības laukā.

Šodien angļi vēl arvien ir vairākums, bet bez viņiem ir vairāk nekā trešdaļa citu etnisko grupu, ieskaitot ap 800.000 franču un 110.000 indiāņu. No visiem ieceļotājiem Kanadā pēdējos gados ap 56% izvēlējušies Ontario provinci. Ievērojot zemo dabisko pieaugumu un arī faktu, ka angļu ieceļotāji sastāda arvien mazāko daļu no iebrucējiem, nojaušams, kāpēc provinces valdība uzklausa etnisko grupu prasības.

Ir grūti zināt, vai kultūras mantojuma kongress (Heritage Ontario), kurā piedalījās pāri par 1000 oficiālo delegātu no 54 tautību grupām, būtu sanācis no 2. — 4. jūnijam Toronto bez ministra Jaremko desmit gadu pūlēm. Jāievēro, ka visā Kanadā, it sevišķi franču problēmas ietekmē, etnisko grupu prasības sāk brīžiem pārcilāt.

Albertas un Manitobas provinces jau noturējušas līdzīgus kongresus pagājušo gadu. Ontario ministrs R. Velšs (Welch) nesen pieļāva atsevišķu etnisko valodu mācību pamatskolās un ģimnazijās, kur skolas vadība to atrod par vajadzīgu.

Šai Ontario kongresā latviešus pārstāvēja A. Bāliņš, J. Dreifelds, T. Kronbergs, J. Mežaks, Z. Miezītis, Dr. E. Upenieks. Bez tam vēl piedalījās no citām organizācijām V. Vāgners, O. Puķītis (Workmen's Compensation Board), I. Andrejsons no konservātīvo partijas (CP), I. Purva no daudzkultūru teātŗa, kā arī A. Svenne, R. Norītis u. c.

Pašā kongresā atmosfaira bija gandrīz „izaicinoša": „Redzēsim, ko valdība darīs pēc mūsu rezolūcijas." Daudziem trūka pārliecības, vai tik mierīgā sanāksmē daudz ko varēs panākt, jo pašlaik ieviesusies doma, ka politika mainās tikai ar skaļām demonstrācijām un asām konfrontācijām.

Optimismu tomēr sagādāja vairākas pazīmes. Fakts paliek, ka šo kongresu sasauca pati Ontario valdība un uzņēmās tuvu pie 200.000 dol. izdevumu. Kongresa rīcības komiteja, kuŗa, varbūt, pēdējos mēnešus klibojusi lielo nesaskaņu dēļ, izrādījās diezgan kompetenta, spriežot pēc pašas konferences gaitas.

Programma iesākās ar īpaši komponētu dziesmu, kuŗu sniedza ap 200 jaunu dziedātāju — daudzi tautas tērpos. Bez tam tika iepītas tautas dejas, sekojot immigrantu ieceļošanas kārtībai, protams, ar indiāņu kaŗa deju iesākot. Bez oficiālām runām bija noorganizēts panelis, kas faktiski iezīmēja kongresa turpmākās vadlīnijas. V. Kuri (W. Currie), indiāņu studijas direktors Peterboro universitātē un arī dzejnieks, pusstundu gaŗā priekšlasījumā izklāstīja indiāņu viedokli: „Jūs esat viesi mūsu zemē — mēs ceram, ka jūs kā tādi arī uzvedīsities..." „Baltie par ilgu šeit ciemojušies, un būtu laiks, ka viņi dotos mājup."

Ironiski, bet trāpīgi. Visi klātesošie ilgi aplaudēja. Bez aplausiem vēlāk varēja arī manīt, ka valdība, kongresa rīcības komiteja, kā arī liela daļa dalībnieku indiāņu problēmu risināšanai ierādīja pirmo vietu. Sen. E. Forsejs (Forsey) aizstāvēja angļu viedokli un devumu Kanadas kultūras veidošanā. Klaude Rijens (Claude Ryan), „Le Devoir" redaktors un Kvebekas franču vadošais intelektuālis, gribēja, lai valdība paplašina franču valodas nozīmi provincē un lai rastu arī kultūras iestādes, kas valodai varētu dot lielāku vērtību. Viņš baidījās no trešo grupu ietekmes pašreizējā divvalodu un divkultūru politikā.

Šai kongresā toties franču valoda bija oficiāli līdzvērtīga angļu valodai. Katrs delegāts varēja saņemt klausuli, kuŗā varēja dzirdēt tūlītēju tulkojumu. Tāpat koŗa dziesmas varēja klausīties divās valodās, un liela daļa kongresa literātūras tika izdota arī franču valodā.

V. Tarnopolskis (Tarnopolsky), tieslietu fakultātes dekāns Vindzoras universitātē, aizstāvēja etnisko grupu prasības, sevišķi uzsveŗot „vertikālās mozaikas" problēmu, t. i. grūtību, kādu sastop neangļi tikt oikonomisko un valdības organizāciju vadības lokos.

Galvenais darbs notika speciālās sēdēs, kuŗas bija sadalītas atsevišķās interešu grupās: pilsonība, kultūra, izglītība un valodas, cilvēka tiesības un sakari, kā arī valdība. Grupās, kuŗās dažreiz bija pāri par 200 dalībnieku, sanāca kopā 75 reizes. Šo atsevišķo grupu ieteikumi un rezolūcijas tika atreferētas beidzamā dienā visu dalībnieku priekšā.

Arī citas zīmes liecināja par valdības interesi. Piektdienas vakarā runāja premjērministrs V. Dēviss (Davis). Bez viņa bija ieradušies daudzi citi ministri, kā arī izcilas Ontario personības. Runā Dēviss par parastajām ikdienišķām frazēm tālāk netika. Vienīgi varēja nojaust, ka etniskās grupas nav viņa sirdslieta: viņam nepatīkot, ka cilvēkus iepazīstinot kā pārstāvjus no tādas vai citas etniskās grupas, bet drīzāk kā „vienkāršus pilsoņus".

Ieteikumu un kritiku bija daudz, kaut gan pieklājīgi frazētas. Šis nebija gaŗmataiņo radikāļu kongress. Valdīja lietišķība un draudzība, izņemot atsevišķus gadījumus ar franču delegātiem. Atbalsts skolām, skolotājiem, grāmatām; bērnu silītes, veco ļaužu mītnes tēvu valodā, etnisko grupu pilna laika kultūras koordinētāji, valdības iestāšanās pret diskrimināciju un klusēšanu etniskās lietās — šādas un līdzīgas prasības bija gandrīz visām etniskām grupām.

Vai valdībā kaut ko darīs tālāk šo ideju īstenošanā, neviens nezināja pateikt. Nebija tomēr šaubu, ka pats kongress radīja lielāku pašapziņu delegātos, kuŗu būs turpmāk grūti apslāpēt. Varbūt varētu ticēt Albertas provinces delegātam V. Kāsam (Kaasa) — „desmit gados viņiem būs jānāk klauvēt pie jūsu durvīm, nevis otrādi". Viens cits delegāts, liekas, pareizi uztvēra situāciju: „Mazais kaķēns norūcās..."

J. Dreifelds

Jautrās un draudzīgās pārrunās „Heritage" kongresā Toronto, no kreisās Toronto latviešu kreditsabiedrības pārvaldnieks A. Svenne, LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, prof. A. Bāliņš un LNAK viceprieksšsēdis J. Mežaks. Foto: JAK

30 policisti apsarga 9 krievus Toronto

Pad. savienības celtniecības vadītājs Ignatijs Novikovs ar 9 augstākiem padomju pārstāvjiem šajās dienās apskatīja Toronto ostu. Izbraukumā ar kuģi delegāciju pavadīja pilsētas galva Viljams Denisons. Padomju delegācija vispirms apmeklēja pilsētas centru, pēc kam devās izbraukumā pa ostas kanāli līdz „Ontario Place", kur viesiem bija pusdienas. Toronto apmeklējumā 9 krievu delegātus apsargāja 30 policistu. Padomju delegācijas apmeklējuma plānu turēja stingrā slepenībā, lai novērstu līdzīgu incidentu, kāds radās padomju premjēra Kosīgina apmeklējuma laikā pie Ontario zinātņu centra Toronto un Otavā, kur augsto viesi „apkampa" ungāru jauneklis Geza Matrai.

Brālis Latvijā
meklē
Adolfu Dauku
no Vecgulbenes pag.
Iesaukts vācu armijā;
un tēvs meklē dēlu
Egonu Ervaldu
(Jāņa dēlu) dzim. 1923. g.
Ja kāds ko zinātu par augšminētām personām — lūdz rakstīt: J. Mežītim, 3255 Bathust St., Toronto 392, Ont., Canada.

LNAK politiskās nozares vadītājs V. Upeslācis dzīvās pārrunās „Heritage" kongresā Toronto, aizstāvot latviešu viedokli. Foto: JAK

Saulaine
JAUNĀ ELEKTRISKĀ APGAISMOJUMĀ
gaida Jāņu bērnus 24. jūnijā.
Pulkst. 7.30 vakarā Dižđanča priekšnesumi un izvilkums no R. Blaumaņa
Skroderdienas Silmačos
Režisors E. Jurševskis. Diriģents J. Barušs.
Piedalās A. Siliņa, E. Miķelsone, R. Baruša, H. Pempere, V. Šimiņa, A. Putniņa, E. Jurševskis, A. Putniņš, A. Gaiķis.
Līgošana pie ugunskura upmalā ar pašdarinātu alu un sieru. Deja pie labas mūzikas.

Pasūtiniet tagad labāko dāvanu uz LATVIJU vērtīgāku par naudu vai paciņām SPECIĀLOS rubļu CERTIFIKĀTUS

INTERTRADE EXPRESS CORP.

to jums teica pirmā un to saka jūsu piederīgie.

Par tiem jūsu piederīgie var iegādāties visu, ko vēlas, par daļu no parastās vērtības, jo katrs SPECIĀLAIS RUBLIS ir vismaz 4 reiz vērtīgāks par parasto rubli. Tas ir apm. tā, kad jūs būtu iegājuši veikalā ar $100 un nopirkuši mantas $200 vai $300 rubļu vērtībā, vai pat vairāk.

Speciālo rubļu certifikātus var arī ļoti izdevīgi apmainīt pret parastajiem rubļiem.

PILNĪGA GARANTIJA UN APDROŠINĀTS.

Tikai INTERTRADE EXPRES Corp. dod jums ātru pakalpojumu. Certifikātu piegāde mājās apm. 3 nedēļu laikā.

Speciālā rubļa vērtība ir $2.35

ŠĪ CENA IR VISS, KAS JUMS JĀMAKSĀ. NEKĀDU CITU IZDEVUMU.

Jūs varat sūtīt katru summu, ko vēlaties. **PIEPRASIET MŪSU ILUSTRĒTOS KATALOGUS.**

PASŪTINIET TAGAD TIKAI

caur

INTERTRADE EXPRESS CORP.

125 East 23rd. Street, piektā stāvā

NEW YORK, N.Y. 10010, tālr. 982-1530

Ļoti svarīgi — Automobiļi

Tikai uz īsu laiku.

Ātra piegāde.

.... Cenas US$

ZHIGULI VAZ 2101	**$3,214.-**
MOSKVITCH 412 IZH	**$3,155.-**
MOSKVITCH 408 IE	**$3,033.-**
ZAPOROZHETS ZAZ 968	**$2,026.-**

Pieprasiet mūsu speciālo ilustrēto apkārtrakstu. Pieņemam pasūtinājumus arī DĪVOKĻIEM. Mums šajos darījumos ir 23 gadu pieredze un tūkstošiem apmierinātu klientu.

☆

Toronto latviešu kreditsabiedrība

Latvian (Toronto) Credit Union Limited

491 College St., Toronto 174, Ont.

m a k s ā

5% par noguldījumiem,

5½% par ilgtermiņa noguld.

Kreditsabiedrība izdara visas parastās banku operācijas, izsniedz aizdevumus, izdara naudas pārvedumus un izsniedz ceļotāju čekus, Reizē ar naudas **noguldīšanu vai aizdevumu izsniegšanu kreditsabiedrība izdara dzīvības apdrošināšanu līdz $2000.00 vai $5000.00.**

Birojs atvērts darbdienās no pl. 12 — 8 vakarā,

sestdienās no pl. 9 — 1 pēcp.

TĀLRUNIS

924-2551

924-2552

Lūcija Bērziņa

(64. turpinājums)

Vai Paulis vēl atcerējās Raiņa darbus no skolas laikiem? Varētu viņam dažas no šīm rindām šovakar nolasīt — atsvaidzināt viņa atmiņu. Paulis neinteresējās par dzeju. Bet kādreiz jau varēja klausīties arī to, kas neinteresēja.

Piecas minūtes pāri laikam. Paulim tagad vajadzētu kuŗu katru mirkli būt klāt. Laikam vilciens bija nokavējies.

Hm... Kā būtu ar šādām rindām? Tās runāja taurenīte — dvēselīte.

Sir! sir! sir!
Es esmu taurenīte,
Es esmu dvēselīte —
No tavas princesītes.
No mīļās Saulcerītes.
Cel mani savā austiņā!
Slēp mani savā sirsniņā!
Lai klausās tava dvēselīte,
Ko saka princesīte,
Sir! sir! sir!

Hm... Arī Rainis varēja būt romantisks. Tā jau bija tīra romantika. Viņa — tautsaimniece — meklēja Raiņa dzejā liriskumu un maigumu? Tomēr... Desmit minūtes pāri laikam. Kur Paulis šodien tā kavējās? Tas nekad ilgāk neuzkavējās darbā. Piektdienās, protams. Tad bija jānostrādā viena pusstunda pa virsu. Bet arī piektdienās tas vienmēr bija laikus vakariņās. Atdzisīs vakariņas un izdegs skaistās sveces. Nebūs vairs tās gaisotnes, ko viņa tik rūpīgi bija mēģinājusi uzburt. Žēl! Dzīvā nekad nekas neizdevās tā, kā iepriekš plānoja. Nekad nedrīkstēja prieku pārdzīvot jau ātrāk.

Anna izgāja uz lieveņa un mēģināja ieskatīties dziļajā tumsā. Īsajā priekšpilsētas ielā nemanīja neviena gājēja ēnu, nedzirdēja nācēja soļus. Visapkārt bija pilnīgs, dziļš klusums, pat sienāzīšu un zemes vēzīšu čirkstēšanu, kas vasaras naktīs pāršņirkstēja klusumu, tagad ziemas vidū nevarēja dzirdēt. Nakts solīja stipru vēsumu. Droši vien būs salna. Atkal hibiskiju lapas apsals. Vecmāmiņa hibiskijus sauca par Ķīnas rozēm.

Tālumā iesvilpās lokomotīve, pāršķeļot aukstās, drēgnās nakts klusumu. Troksnis bija griezīgs, ass un pilnīgi skaidrs. Tas bija nākamais vilciens. Tātad vilcieni gāja pēc saraksta. Nekādu traucējumu nebija. Ar šo vilcienu Paulim bija jāatbrauc. Vēl jāgaida desmit minūtes, un tad gar vāji apgaismoto naminu rindām tas būs paspējis atsteigties mājās. Paulis bija parasti viens no pirmajiem, kas, no vilciena nākdams, griezās ap stūri.

No upes pūta salts vējš. Vajadzētu iet iekšā. Vismaz durvis vajadzētu aizvērt. Ielaidīs vēl aukstu gaisu istabā. Viņas māte būtu bārusies: ko tu turi durvis vaļā! Dzisini istabu! Mēģini piesildīt visu ārgaisu!

Ielas galā bija dzirdami soļi. Tie visi bija darba ļaudis, kas nāca no priekšpilsētas vilciena. Anna mēģināja ieklausīties gājēju soļos. Redzēt nevarēja, bet pēc gaitas un balsīm Anna pazina visus nācējus. Vīrs un sieva nāca kopā, tie skaļi smējās, un viņa kaut ko jautri stāstīja savam vīram. Bija dzirdami kaimiņa, gados vecāka latvieša, soļi. Pamazām, atspīdot četrstūrainiem gaismas plankumiem, veŗot naminā durvis, nācēji sagāja savās mājās. Ieliņā atkal viss bija pavisam kluss. Līdz nākamā vilciena pienākšanai neviens vairs nestaigās. Starp atbraucējiem Pauļa nebija. Anna sāka uztraukties. Ar Pauli bija kaut kas noticis.

Viņa mēģināja sevi mierināt. Parasti jau nekas nenotika. Nelaimes gadījumu vilcienos nekad nebija. Bija jāsaņemas. Viss likās tik normāls, tik parasts. Kaimiņos varēja dzirdēt latviešu valodu. Vecā kaimiņu māte ko stāstīja savam vīram īpatnējā Vidzemes augstienes izloksnē, gandrīz katrā teikumā lietādama vārdu „aiki". Bija jāpasmaida. Cik vecā kaimiņu māmuļa bija mīļa. Šis „naiki" viņai tik apaļi un mīksti vēlās pāri lūpām. Anna nomierinājās. Kas tad varēja ar Pauli notikt? Tas droši vien būs saticis kādu pazīstamu. Vai viņš tomēr nevarēja viņai piezvanīt un brīdināt, ka nebūs mājās laikā uz vakariņām. Varētu mēģināt viņam piezvanīt uz darbu, lai gan maz cerību, ka darbā vēl kāds būs.

Jāiet atkal iekšā.

Anna pacēla tālruņa klausuli un uzgrieza Pauļa darba centrāles numuru. Centrāle vairs neatbildēja. Centrāles darbiniece bija aizgājusi mājās. Klausuli nenoliekot, viņa ļāva zvanam skanēt atkal un atkal. Skaņa bija dobja, it kā tā atbalsotos tukšās telpas sienās un griestos. Ilgi tā nevarēja klausīties, tā uzdzina bezcerīguma un vientulības sajūtu. Klausule bija jānoliek.

Ko tagad darīt? Mājiņas iekšpuse likās tukša un pamesta, it kā tajā ilgu laiku neviens nebūtu dzīvojis. Varētu aiziet Paulim pretī uz staciju, tad laiks paietu ātrāk un to varētu drīzāk satikt. Ar nākamo vilcienu tam noteikti jāatbrauc.

Laika vēl bija diezgan, bet Anna steidzās uzvilkt vīrsdrēbes, baidīdamās vilcienu nokavēt. Gandrīz skriešus viņa metās projām uz staciju.

Mazā priekšpilsētas stacijas pietura atradās laukuma vidū, kur vēl pirms dažiem gadiem bija ganījušās govis, bet tagad tur cēla veikalus. Veikali bija slēgti. Viss bija tumšs, tikai vilcienu piebrauktuve bija apgaismota lielām, ļoti gaišām spuldzēm. Vismaz perons bija gaišs. Apgaismotajā biļešu kasē vienīgais dzīvais radījums pamestajā vietā bija gaitnieks.

Anna stāvēja uz vēsā perona un gaidīja. No tuvējās upes sāka celties mitra migla. Drēgnajā gaisā ap perona spuldzēm bija izveidojušies spilgti miglas apļi, līdz to malām gaisma it kā nedrīkstēja sniegties, izslēdzot miglaino pasauli ārpus lokiem katram gaismas iespaidam. Bija ļoti vēss. Pēc stundas sāksies salna — nodomāja Anna, — Paulis nav paņēmis līdz ne mēteļa, ne cimdu. Viņam vajadzētu valkāt siltās drēbes.

Likās, laiks bija apstājies. Minūtes negāja uz priekšu. Aukstais mitrums ķērās pie kājām un darīja gaidīšanu grūtāku. Aukstumu tagad juta visā ķermenī. Anna sāka drebināties. Viņa mēģināja acis nenovērst no punkta, kuŗā, kā viņa zināja, vispirms vajadzēja parādīsies lokomotīves gaismām. Lokomotīvēm priekšā bija trīs gaismas. Tām vajadzēja tālumā vispirms parādīties kā trim, ar smailu krāsainu zīmuli iedurtiem ripulīšiem, tad izplesties, pieaugt spožumā un, vilcienam tuvojoties, to vajadzētu saredzēt kā kustīgu spožu četrstūŗu virteni, daudzu apgaismotu logu savirknējumu.

(Turpinājums sekos)

TORONTO ZIŅAS

● Latviešu dziesmu svētku biedrības Kanadā valde, ko sasauca priekšsēdis Ž. Šmits un kuŗā piedalījās arī šīs biedrības padomes priekšsēdis J. Mežaks, savā sēdē secināja, ka 6. Latviešu dziesmu svētkus Kanadā 1975. gada jūlija sākumā, Kanadas dominijas dienas gaŗajā nedēļas nogalē, nav iespējams rīkot, jo tajā pašā laikā Toronto pulcēsies ap 10.000 t.s. „šraineru" organizācijas dalībnieku, kuŗai tikpat kā visas šejienes viesnīcu istabas aizņurnātas. Šai laikā gandrīz nav izredžu dabūt arī zāles. Tāds pats stāvoklis telpu ziņā ir arī gaŗajā nedēļas nogalē 1. septembrī, kad Toronto risināsies kriminoloģijas kongress Apvienoto Nāciju mērogā. Tādēļ radās doma dziesmu svētkus rīkot 1976. gada jūlijā, tam iepriekš izprasot padomes locekļu ieskatus. Valdes sekretārs A. Bāliņš izsūtīja visiem padomes locekļiem Kanadā aptaujas lapas. Spriežot pēc jau saņemtām atbildēm, 6. Latviešu dziesmu svētku pārcelšanai uz 1976. gada jūliju laikam iebildumu nebūs, kas galīgi noskaidrosies pēc visu atbilžu iesūtīšanas.

● Rietumkrasta dziesmu svētku laikā Vankuverā notiks arī Kanadas DV dienas. Kā jau agrāk ziņots, Kanadas vanadžu priekšniece kārto koplidojumu uz Vankuveru, kur nogādās arī Latviešu leģiona piemiņas standartu, kas glabājas Kaŗavīru piemiņas lietu mūzejā DV namā Toronto, tāpat filmu no DV 2. globālajām dienām pagājušā gadā Toronto.

● Sv. Jāņa draudzes dievkalpojums 2. jūlijā dievnamā nenotiks, bet visi draudzes locekļi aicināti piedalīties skautu un gaidu jubilejas nometnes Rīga dimd atklāšanas dievkalpojumā Saulainē. Archibīskapa uzdevumā šo dievkalpojumu vadīs LELDAAs jaunatnes nozares vadītājs māc. Ivars Gaide no Klīvlendas. Archibīskaps A. Lūsis 2. jūlijā vadīs dievkalpojumu dziesmu svētkos Vankuverā. Jūlijā un augustā visi Sv. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiks katru svētdienu: Saulainē plkst. 10.30 rītā, bet dievnamā Toronto — plkst. 6 vakarā. Abus šos dievkalpojumus galvenokārt vadīs māc. Jānis Mednis, kas būs Saulaines jauniešu nometnes atbildīgais vadītājs. Draudzes locekļi aicināti šos dievkalpojumus apmeklēt un iepazīties ar māc. J. Medni, īpaši tādēļ, ka nākotnei draudzei jāapsveŗ jautājums par otra mācītāja iesaistīšanu draudzes darbā. Saulainē ieradīsies arī mācītāja J. Medņa ģimene. Viņa vecākā meita strādās par meiteņu vadītājas palīdzi jauniešu nometnē.

● Sarīkojumu talka Sidrabenē, pirmais šāda veida lielsarīkojums, risināsies šovasar no 25. līdz 27. augustam — piektdien no plkst. 7.30, sestdien no plkst. 9 rītā, abas dienas līdz pusnaktij, bet svētdien no plkst. 10 rītā līdz 7.30 vakarā. Sarīkojuma talcinieki: Latviešu preses biedrības Kanadā kopa, Latviešu sporta apvienība Kanadā un jauniešu nometne Trejdeviņi padomiņi. Piedalīsies ap 10 koŗi ar apm. 300 dziedātājiem, deju kopas ar 80—100 dejotājiem u.c. Kopkoŗu koncertu vadīs Alma Skudra Kārkliņa, tautas deju uzvedumu Zigurds Miezītis, rakstnieku cēlienu Pāvils Vasariņš, vakarēšanu B. Senkēviča, sporta nodarbības Viktors Sališs. Svētdienas rīta dievkalpojumā brīvdabas baznīcā piedalīsies Sv. Andreja draudzes koris. Lielsarīkojumu organizē Sidrabenes pārvalde, sarīkojuma programmu kārtojot Osvaldam Liepam, administrātīvo pusi pārzinot B. Upānam, bet saimniecisko — P. Plīsim.

● Jāņu dienu ar līgošanu šogad pirmie ievadīs latvisko paražu kopēji burtnieki, 17. jūnijā tēlnieka Augusta Kopmaņa īpašumā „Jumalās", pie Simko ezera, ar groziņu mielastu. Rīkotāji aicina līgotājus ierasties tautas tērpos. Saulainē Līgo vakars būs 24. jūnijā ar E. Jurševska iestudētām ainām no Skroderdienām Silmačos un kopēju ugunskuru, bet Sidrabenē tai pašā laikā Līgosvētku uzvedums „Uz dzimteni sapnī aizgāju", ko sacerējusi Biruta Senkēviča un iestudē Hugo Miķelsons. Toronto Austrumu draudzes Līgo vakars 24. jūnijā Tālavā ar deju, tāpat latviešu katoļu lauku īpašumā Mežciemā.

● Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja 10. jūnijā Sv. Jāņa baznīcas sarīkojumu telpās piekto un pēdējo reizi atkārtoja uzvedumu „Kad mūsu vecie tēvi vēl jauni bija", pulcinot ap 300 apmeklētāju. Bija ieradušies ne vien viesi no tuvējām pilsētām, Hamiltonas, Kičeneras un citām, bet arī no Bafalo un Klīvlendas, kuŗu vidū redzēja arī Klīvlendas latviešu biedrības koŗa diriģentu Jēkabu Ūdri ar piederīgiem. Mūzikālajā uzvedumā piedalījās „Rāmuļu lopu kopšanas un pārraudzības biedrības" vīru koris, apvienotais „Rankas mājturības skolas" meiteņu koris, kuŗu vadīja Juris Dzegūze, „Šreienbušas pažarnieku ragā pūtēju orķestris" ar savu kapellmeistaru „Heincu Štīfelbergeru" un citiem tēlotājiem, atdzīvinot veco, labo laiku gaisotni. „Štopkūkas", „zānentortes" un „bonbongas", kuŗas svēra uz „bodes svariem", izpirka ātrā laikā, tāpat „luftbalonus". Uzvedumu varēs noklausīties arī dubultā skaņu platē (divas plates vienā apvalkā), kas iespēlētas no uzvedumā ieskaņotās skaņu lentes.

● Ontario valdības industrijas un tūrisma ministrija jau devīto gadu financē un vada gadskārtējo Ontario etniskās preses izbraukumus, lai iepazīstinātu ar provinces ievērojamākām vietām, tās vēstures, kultūras un etnografijas lieciniekiem. Šīs vasaras maršrutā, kas ilgs no 12.—17. jūnijam, iekļauta Pīterboro, Batava, Kingstona, Brakville, Otava, Betava Norsbejas apkārtne un citas vietas. Ekskursiju vadīs Ontario etniskās preses apvienības prezidents Vladimirs Mauko.

● Lieltoronto parku pārvalde ierosinājusi sacensības par labākiem pilsētas parku fotouzņēmumiem, godalgām paredzot 1000 dol. Naudas balva nepārsniegs 75 dol. katram dalībniekam, kuŗa uzņēmumus atzīs par labākiem. Godalgotie foto attēli paliks pilsētas īpašumā.

● Atzīmējot latviešu preses 150 gadskārtu, Latviešu filatelistu apvienības valde lūdza Kanadas pasta pārvaldi atļaut šim gadījumam piemērotu pasta zīmogu. Pasta pārvalde Otavā, kā to ziņo Latviešu filatelijas apvienības valdes sekretāre Erna Alberinga Bramptonā, lūgumu izšķīrusi labvēlīgi. Speciālajam zīmogam, ko lieto Bramptonas pasts, no 1. līdz 30. jūnijam, ir šāds uzraksts: „Latvian Press — Years 150 ANS. — 1822 — 1972 — Latvia Canada". Saņemta arī atļauja jūnija mēnesī lietot speciālo pasta zīmogojumu latviešu gaidu organizācijas 50 gadu atcerei. Aploksnes ar speciālo zīmogojumu pieprasāmas Latviešu filatelistu apvienības kasierim J. Ronim, 56 Mill St. S., Brampton, Ont., Canada.

● Krievu jūrnieks Sergejs Kurdakovs, kas no krievu kuģa peldus sasniedza Kanadas rietumu krastu pie Vankuveras, 16. jūnijā plkst. 8 vakarā runās Westmound Park Church, 1483 Royal York Road. Priekšlasījumu rīko United Church.

● Toronto latviešu mednieku un makšķernieku kluba rīkotā žoga iekārtošanas talka Bērzainē 27. un 28. maijā pulcināja 8 talciniekus J. Veckera vadībā pabeidza iepriekšējā talkā iesāktos darbus. Materiāli un talcinieku uzņemšana izmaksājusi ap 500 dol. Ja darbs būtu nodots uzņēmējam, tas izmaksātu ap 1650 dol. — Kluba 8 vīru komanda 20. maijā piedalījās Longailendas latviešu mednieku kluba rīkotās māla baloža šaušanas sacensībās, iegūstot uz vienu gadu Žaņa Nīca dāvāto ceļojošo kausu. Komandu sacensības vadīja K. Šverns.

● Archibīskaps A. Lūsis kristīja Annemariju Lauru Pētersoni, Viļņa un Elizabetes meitu.

● O. Grebžes 58. darbu izstāde un Līgovakars 22. jūnijā 47 Pemberton Cres., Richmond Hill (mākslinieka mājā). Izstādi atklās plkst. 8 vak. un tā būs atvērta katru dienu no plkst. 10 rītā līdz 10 vakarā, tālr. 884-1061. Apmeklētāji gaidīti, sevišķus ielūgumus neizsūtīs.

● Toronto universitātē 9. jūnijā diplomus saņēma vairāki jauni zinātnieki un universitātes absolventi, starp tiem arī latvietis Dr. Pēteris Mežciems. Lielo notikumu atzīmēt bija ieradušies arī tāli viesi no Venecuelas — zinātniece Valentīna Vītola ar savu dēlu Juri, universitātes mācību spēku, un māsasdēlu Tomu Blūmentālu. Retie ciemiņi viesojās arī pie citiem draugiem un apmeklēja Stradfordas teātri.

● Māc. A. Čops salaulājis Guntu Gūtmani ar Lorensu Frederiku Funelu (Funnell) un Mārīti Muditi Hollanderi ar Muraju Glenu Blizardu (Blizzard).

Preses fotografs Aleksandrs Kalniņš (pa labi) TV intervijā ar Bilu Džonu.
Foto: News Advertiser

Laikrakstu un modes fotografija

PRESES FOTOGRAFA A. KALNIŅA INTERVIJA TV RAIDĪTĀJĀ

Preses fotografs Aleksandrs Kalniņš, kas darbojas arī mūsu laikrakstā, nesen iepazīstināja kanadiešu televīzijas skatītājus ar laikrakstu un modes fotografiju.

A. Kalniņu, kas piedalījās Toronto Cable TV programmā, intervēja industrijas komisijas pārstāvis Toronto austrumu daļā Bils Džons (Bill Jones), pakavējoties pie viņa darba gaitām pēdējo desmit gadu laikā.

Minētajā programmā, kas ilga pusstundu, A. Kalniņš pieskārās vairākiem fotografijas jautājumiem, īpašu uzmanību veltījot Toronto presei.

Viņš paskaidroja, ka vairums kanadiešu laikrakstu visai nelabvēlīgi skatās u t.s. „freelance" (patstāvīgiem) fotografiem, turpretī ASV tiem tiek pievērsta daudz lielāka vērība. Tā ir nopietna profesija, kur fotografi paši nosaka savas cenas par paveikto darbu. Parasti tās samērā augstas, ievērojot darba nerēgulāritāti.

Intervijā A. Kalniņš īsumā citēja laikrakstus un žurnālus, kas publicējuši viņa izdarītos uzņēmumus, kā The New York Times, Tropic Magazine, The Miami Herald, Toronto Daily Star, Star Weekly, The Toronto no vīra, inženieŗa Polijā, un iebraukusi Kanadā 1968. gadā kā sta The News Advertiser, ko izdod Inland Publishing sabiedrība, rādot savus uzņēmumus, kas galvenokārt izdarīti Toronto un tās apkārtnē.

The Miami Herald uzdevumā A. Kalniņš vienu nedēļu Akapulko, Meksikā, fotografēja jaunākās modes un izgatavoja fotoreportāžu par izslavēto viesnīcu „Las Brisas". — re.

Labāk izvēlas nāvi nekā deportāciju

Kanadas prese šajās dienās daudz rakstīja par 35 g. vecās Polijas pavalstnieces Alisijas Vierciochas pašnāvību. Viņa iedzērusi indi pēc tam, kad saņēmusi deportācijas pavēli atstāt Kanadu. Nelaimīgā sieviete mirusi pēc ievietošanas Toronto slimnīcā.

Alisija Vierciocha šķirusies no vīra, inženieŗa Polijā un iebraukusi Kanadā 1968. gadā kā apmeklētāja, bet mēnesi vēlāk lūgusi atļauju palikt Kanadā kā emigrantei. Kad lūgums noraidīts, viņa turpinājusi dzīvot un strādāt, līdz saņēmusi deportācijas pavēli. Nevēlēdamās atgriezties Polijā, kur valda komūnisma režīms, iedzērusi indi.

Alisija Vierciocha

Alisijas Vierciochas nāve izraisījusi parlamenta locekļos un etniskās sabiedrības vadītājos asus protestus pret Kanadas imigrācijas noteikumiem un procedūru, atļaujot amerikāņu dezertieŗiem un „hipijiem" dzīvot Kanadā ar sabiedrības pabalstiem, kamēr strādājošie iecelotāji tiek deportēti. Dzirdami aizrādījumi, ka Kanadas lepnums bijis, ka neviens ar varu netiks deportēts uz valstīm aiz dzelzs aizkara, bet tagad Kanadas politika esot mainījusies, ļaudis deportējot uz Poliju, Jugoslaviju un citām komūnistiskajām valstīm. Vairāk nekā 9000 lūgumu pret deportāciju vēl atrodoties izmeklēšanā.

Kāds poļu majors, kas dzīvo Toronto, sarūgtinājumā izteicies: „Viņa bija jauna sieviete, bet nu ir mirusi. Tagad jūs variet viņu deportēt."

Mākslinieka O. N. Grebžes 58-tā gleznu izstāde un līgo vakars š. g. 22. jūnijā, 47 Pemberton Cres., Richmond Hill (mākslinieka mājā). Izstādes atklāšana precīzi plkst. 8 vakarā. Izstāde būs atvērta līdz 25. jūnijam katru dienu no pl. 10 rītā līdz pl. 10 vakarā. Tel. 884-1061.

Apmeklētāji gaidīti, — sevišķi ielūgumi netiek izsūtīti.

Jauniešu iesvēte Milvoku ev. lut. draudzē, no kreisās: māc. Ed. Putniņš, Osvalds Moks, Anita Pētersone, Māris Rūķis un draudzes priekšnieks Edv. Ritsiks.

Foto: Alfreds Dundurs

Stipendijas vasaras vidusskolas skolniekiem

Vasaras skolu fonds šāgada piešķīrumus vispirms devis vasaras vidusskolas apmeklētājiem Garezerā. Atzīstot, ka vienīgā latviešu vasaras vidusskola Garezerā septiņu gadu darbības laikā izveidojusies par atzītu latvisko zinību apgūšanas vietu jauniešiem, Vasaras skolu fonds šāgada līdzekļu vākšanas akciju ievadīja ar aicinājumu ziedot Garezera vidusskolai. Šo vajadzību vēl jo vairāk izcēla iesāktā jaunās vidusskolas ēkas būve, kuras celšanai vajadzēja pāri par 60.000 dolaru, bet no tiem divas trešdaļas vēl pietrūkst.

„Maija mēnesī Vasaras skolu fonds izsūtīja 14.000 aicinājumu ziedot, bet no tiem ar pievienotiem devumiem saņemti tikai 1.000. Otrs tūkstotis vēstuļu, nepareizu adrešu dēļ, atgriezts atpakaļ, bet 12.000 aicinājumu liktenis nav zināms," 31. maija Vasaras skolu fonda valdes sēdē Grand Hevenā ziņoja kasieris A. Rieksts, minot, ka no atsaucīgajiem ziedotājiem jau saņemti pāri par 2.000 dol.; starp tiem ir viens 60 dol., 3 — 50 dol. un citi mazāki devumi. „Vājās atsaucības rezultāti skumdina," uzsvēra fonda kasieris, bet ir cerības, ka atbalsts vēl būs, jo akcija pabeigsies tikai 9. jūlijā.

Fonda valde no ricībā esošām summām atvēlēja 2.000 dol. stipendijām vasaras vidusskolas apmeklētājiem. Valde piešķīra 20 jauniešiem katram 50 — 100 dol. stipendijas Garezera vidusskolas apmeklēšanai. Vasaras skolu fonds īpašos gadījumos vēl varētu piešķirt nelielas stipendijas, ja lūgumam būs pievienota vietējā mācītāja atsauksme, un to iesūtīs priekšsēdim: Dr. R. Markus, 1264 Northlown, NE., Grand Rapids, Mich. 49505.

Tāpat nolēma iespēju robežās atbalstīt ALAs Izglītības biroja lūgumu pēc balvām šīs vasaras Garezera vidusskolas skolēnu nopelnu pārbaudījumos. Turpinās iesākto Tautas mākslas krātuves izveidošanu Garezerā, kuŗu pārzina daiļamatnieku savienības priekšsēdis O. Grīns. Fonda mērķu sekmēšanai līdzekļi jau sāk ienākt no A. un J. Balku jaunatnes lugas Tālie stari un A. Kontrovska Kādiem mums jābūt pārdotām grāmatām. Ieņēmumi paredzēti arī no K. Siliņa grāmatas Sarkanais zirneklis, kuŗu izdod autors, bet grāmatas iespiešana aizkavējusies technisku iemeslu dēļ.

Sekretārs V. Miķelsons informēja sēdes dalībniekus, ka saziņā ar advokātu T. Cepurīti, Vasaras skolu fonda inkorporēšanai dokumenti iesniegti Mičigenas pavalsts iestādēm. Ir izredzes, ka Skolu fonds jau tuvākā laikā varēs darboties kā inkorporēta bezpeļņas organizācija.

Sēdes dalībnieki ar pateicību pieņēma nelaiķa Dr. A. Karpa bibliotēku ar apm. 400 grāmatām, kuŗu nodevis viņa piemiņas fonds. Pēc sakārtošanas to nodos Garezera grāmatu klētij. Fonda valdes sēdi vadīja priekšsēdis Dr. R. Markus.

V. Boķis.

Garezera vidusskolai arvien vēl telpu trūkums

Skolas direktors K. Baltiņš domā, ka 9. jūlijā, mācības iesākot, skolēnu skaits Garezera vasaras vidusskolai varētu būt 135. To skaits pašlaik ir jau 120, par 20 proc. vairāk nekā pagājušo gadu. Kaut gan šajā pavasarī uzcelta jau piektā zēnu naktsmītne un mācības telpām varēs izmantot vismaz pusi no jaunceļamās vidusskolas ēkas, pārvaldei skolēnu novietošana, tāpat kā iepriekšējos gadus, vēl vienmēr rada problēmas. Septiņu gadu laikā uzceltas jau 8 ēkas, bet tās vēl neapmierina vidusskolas visas vajadzības.

Skolas direktors K. Baltiņš, kas dzīvo Mineapolē, ieradies Garezerā jau mēnesi pirms skolas mācību sākuma, lai veiktu nepieciešamo izkārtojumu. Pašlaik, kad visa enerģija tiek veltīta vienas daļas posma nobeigšanai jaunajai vidusskolas ēkai līdz mācību sākumam, Garezera pārvalde cer steidzami celt vēl vienu jaunu zēnu kabīni, jabūs vajadzīgo līdzekļu, kuŗu pagaidām nav. Pārvalde tomēr darīs iespējamo, lai visus, kas pieteiksies vidusskolā, varētu arī pienācīgi novietot.

Pieskaŗoties vidusskolas mācību izkārtojumam un norisei, direktors K. Baltiņš norāda, ka ievestā kārtība netiks „mīkstināta" un mācības risināsies līdzšinējā līmenī ar praksē atzītiem jauninājumiem un uzlabojumiem. No jauna tiks atvērta sagatavošanās klase, 1. un 2. klasi sadalot parallēlklasēs. Skolas darbā būs iesaistīti 20 skolotāji. Jaunums skolas darbā būs inspektors, kādu pienākumu veiks Dr. R Zemjānis. Līdzšinējās Gunas Kalmītes-Skujiņas vietā darbosies mūzikas un dziedāšanas skolotāja Valija Melliņa. Jaunas sejas būs arī citu skolotāju sastāvā.

Vēl turpinās jaunu audzēkņu uzņemšana, rakstot uz adresi: Latvian Center Garezers, Inc., Rt. 3., Box 363, Three Rivers, Mich. 49093.

V. B.

Savienotajās Valstīs

ČIKAGA

● Čikagas latviešu namā 3. jūnijā viesojās Aijovas latviešu biedrības drāmas kopa, izrādot A. Voitkus lugu Zīmes smiltīs. Ārsts Paugurs (Žanis Dimza) ir stingrs ar nosvērtu raksturu darbā un ģimenē, kas nekad nezaudē pamatu zem kājām, bet katrā situācijā bez mazākā uztraukuma saskata izeju un pēdīgi var pat atjaunot savu izirušo ģimenes dzīvi. Ārsta sieva (Lidija Valtera), gan sava vīra cienīta un mīlēta, neizjūt to labumu, jo sirdī kā smeldzošu sāpi nes neizpaustu noslēpumu par sava 12 gadus vecā dēla tēvu, ārsta Paugura jaunības draugu inž. Laimonu Leldi (Jānis Vaskis), par ko viņa vēl arvien jūsmo. Laimonis prot glaimot, flirtēt ar katru sievieti. Viņš ātri uztraucas, aizvainojas un par sevi nevalda. Viņa sieva Aina (Zelma Drande) savas sirdssāpes un simpatiju uztic ārstam.. Ārsta nesen precētā meita Maija (Ruta Seska) jūtas vīlusies savā vīrā (Arnis Akselis), jo viņš sāk acis mest uz atbraucēju Leldu meitu (Meta Nilsena). Ārsta krusttēvs (Voldemars Dadzis) necieš ārsta sievas slinkošanu, viņas vienaldzību mājas darbos, jo kā bijušais lauksaimnieks pieradis pie rūpīgas, darbīgas dzīves. Ārsta sieva un meita sauc viņu par „launo garu", bet kaimiņi par mājas „labo garu", jo viņš steidz visu nedarīto padarīt. Lugas darbība saistoša un interesanta. Aktieŗi lomās ļoti labi iedzīvojušies. Tēlojumi dabiski, ar augošu drāmatismu.

V. A.

GRAND RAPIDI

● Latviešu skolas pad. rīkotos bērnu svētkus un jaunatnes dienu Mežvidos ar svētbrīdi ievadīja māc. Kr. Hermanis, bet atklāšanas runu teica skolas pārzinis V. Lībants. Priekšnesumu daļā dziedāja latviešu skolas bērnu koris A. Lībantas vadībā, bet ar tautas dejām skatītājus iepriecināja Elvīras Brūnas mazo dejotāju grupa un jauniešu deju grupa Veltas un Valentīna Mežuļu vadībā, visiem izpelnoties jo sirsnīgus sumināj̄umus. Ne mazāku piekrišanu guva Richards Pastars ar savu sacerējumu — sapni par dzimteni, ģitaras pavadījumā. Apmeklētāju bija ap 200. Latviešu skolas absolventu klase, piepalīdzot citiem bērniem un bērnu vecākiem, iestādīja Mežvidos lielāku skaitu egļīšu.

● Latviešu biedrības namā 29. maijā koncertēja operdziedone Ludmila Sepe - Eše no Eiropas, pavadījumus uz klavierēm veicot Valdim Treimanim. Klausītāju bija ap 60. Dziedātājai bija jādod vairākas piedevas un atkārtojumus, saņemot sumināj̄umus un ziedus.

● Kent Community slimnīcā 31. maijā mirusi 91 g. v. Jūlija Pileģe, dzim. Kinstlere. Viņas dzimtā vieta bija Sātiņu pagastā. Nelaikē Grand Rapidos dzīvoja meitas ģimenē. Viņu uz Vūdlavna kapsētu izvadīja māc. J. Lazda.

● DV Grand Rapidu apvienības valde iesniedza Mičigenas pavalsts iestādēm Lansingā apvienības reģistrācijas dokumentus, reģistrējot apvienību par bezpeļņas organizāciju. 22. maijā DV Grand Rapidos inkorporēti Mičigenas pavalstī. Apvienības oficiālais nosaukums tagad ir: „Daugavas Vanagi of Grand Rapids". Juridiskās formālitātes kārtoja advokāts Jozefs Gillards ar notara tiesību ieguvušo Aleksandru Grīnbergu.

● DV apvienības zaļumballe notiks 29. jūlijā Mežvidos. Turpat paredzēts arī tautas deju kopu mēģinājums DV dienām Milvokos. Sakarā ar 14. jūniju DV apvienība vāc ziedojumus trūkumā esošo tautiešu atbalstīšanai dzimtenē. Ziedojumi nosūtāmi līdz 25. jūnijam apvienības kasierim A. Mačem, 3661 Miramar N. E., Grand Rapids, Mich. 49505.

V. Z.

KLĪVLENDA

● Tautas deju kopa Pastalnieki K. Michailova vadībā Masoņu templa lielajā zālē rīkoja savu gadskārtējo deju vakaru. Programmu ar dziesmām kuplināja mecosoprāns L. Gleške - Anšmite un baritons T. Barbīns.

● Preses fotografs Pēteris Blūms šajās dienās atskatījās uz 85 nodzīvotiem mūža gadiem. Jubilārs dzimis Vidzemes malienā, bet lielāko mūža daļu pavadījis Rīgā, darbodamies par fotografu un veikalvedi. Jubilāram īpašu godināšanu rīkoja Pensionāru apvienība. Gavilnieku veltēm un ziediem sveica Apvienotās draudzes māc. I. Gaide, draudzes dāmu komitejas pārstāve E. Kvēpa no Klīvlendas latviešu biedrības A. Piterāns, Pensionāru apvienības priekšnieks K. Karnītis, A. Aboliņa, bet DV apvienības valdes priekšsēža A. Vadzemnieka uzdevumā sveica valdes loceklis Ž. Blušs. Par piedalīšanos DV izdevumos ar foto attēliem zemes valde piešķīrusi jubilāram goda diplomu.

J. E.

DONKASTERA (ANGLIJĀ)

●DVF Donkasteras nodaļas (Anglijā) biedru kopsapulci vadīja A. Freimanis, protokolējot A. Dimzem. Nodaļas valdes priekšsēdis A. Freimanis ziņoja par pagājušā gadā veikto. Nodaļa darbojas DVF Ziemeļanglijas novadā, kur kopīgi ar citām šī novada nodaļām izdod ziņu biļetenu Ziņotājs, ko piesūta par brīvu ikvienam biedram un visiem apzinātiem latviešiem Donkasterā. Aizvadītā gadā izkārtoti 19 sarīkojumi un viens izbraukums. Ar ziedojumiem atbalstīta Latv. nac. padome Lielbritanijā, Minsteres latviešu ģimnazija, „Sue Ryders" māja, kuŗā dzīvo vairāki latvieši — invalidi, jaunatnes nometnes u. c. Apmeklēti slimnieki mājās un slimnīcās. Neaizstājamas palīdzes visur bijušas vanadzes.

Sekmīgs gads aizvadīts sportā. Šautriņu metēji, pēc vairākkārtīgām uzvarām savā īpašumā ieguva DVF ceļojošo kausu komandām, arī novadu ceļojošo kausu. Pirmo reizi izcīnīja arī Bradfordas nodaļas dāvāto ceļojošo vairogu un pāru spēļu kausu. Izcīnītas arī daudzas individuālas balvas. Labas sekmes bijušas arī šaušanā, izcīnot DVF ceļojošo kausu. Daudzas balvas iegūtas atsevišķās klasēs un grupās. Sevišķi sekmīgi darbojies nodaļas klubs, kuŗa gada apgrozījumi bijuši 16,457 mārc. Nodaļā 40 biedru. Vanadžu ziņojumu sniedza L. Fenglere. Darbs galvenokārt izpaudies saimnieciskos un palīdzības pienākumos. Vanadžu kopu arī turpmāk vadīs Austra Freimane ar palīdzēm I. Blosfeldi un L. Fengleri. Revīzijas komisijas priekšsēdis J. Strazds nodaļas valdes darbību novērtēja atzinīgi. Jaunajā valdē darbojas līdzšinējais priekšsēdis A. Freimanis un locekļi A. Blaus, A. Dimze, A. Fenglers un E. Vīnbergs, revīzijas komisijā — J Strazds un Luize Fenglere.

Senātora Mekgaverna ...

(Turpinājums no 1. lpp.)

prezidenta ievēlēšanas procedūru. Šī procedūra ir sen jau savu laiku pārdzīvojusi un tā būtu reformējama, lai tāpat kā daudzās citās demokratijās pilsoņi savu prezidentu ievēlētu tiešās vēlēšanās.

Pēc amerikāņu paražām un likumiem republikāņu un demokratu partijas pirms prezidenta īstajām vēlēšanām notur prezidenta priekšvēlēšanas, t.i. katra partija šajās priekšvēlēšanās ievēl delegātus, kas vēlāk kā demokratu, tā republikāņu partijas delegātu kongresā izvēlēsies savas partijas kandidātu novembra vēlēšanām.

Republikāņu partijai priekšvēlēšanas šoreiz ir tikai formalitāte. Visur, kur priekšvēlēšanas notikušas, Ričards Niksons ir ieguvis gandrīz vai simtprosentīgu delegātu atbalstu. Viņa divi sancenši ieguva tik mazu atbalstu, ka tie no tālākās sacensības izstājās.

Pavisam cita, vismaz līdz šim, bija demokratu partijas prezidenta kandidātu priekšvēlēšanu norises aina. Demokratu partija nevarēja sūdzēties par prezidenta amata kandidātu tīkotāju trūkumu. Sākumā likās, ka senātors Maskijs būs veselu jūdzi priekšā pārējiem „troņa" pretendentiem. Ņujorkas pilsētas galva Lindsijs bija pirmais no kandidātiem, kas sacensību ringa arēnā iemeta balto dvieli. Pārsteidzošā kārtā par favorītu turētais senātors Maskijs drīz sekoja Lindsijam, jo pēc 18 priekšvēlēšanu rezultātiem viņš bija paspējis sev nodrošināt tikai 158 delegātu atbalstu. Maskijs gan deklarēja, ka viņš no aktīvas kampaņas aiziet, bet savu kandidātūru vēl galīgi nenoņem. Kad kāds provinces laikraksts bija kritiski izteicies par Maskija dzīvesbiedri, Maskija atbilde sekojošā televīzijas raidījumā bija tik emocionāla un neveikla, ka viņa popularitātes barometrs sāka strauji krist. Līdz maija vidum pārsteidzošā kārtā visvairāk demokratu balsu bija ieguvis Alabāmas gubernātors Volesss. Maskijs Volesu bija atklāti nosaucis par nekaunīgu demagogu. Tas notika tad, kad par Volesu bija nodotas 3,4 milj. demokratu balsis, par Hamfriju — 2,6 milj., Mekgavernu — 2,3 milj. un par pašu Maskiju tikai 1,7 milj. balsu.

15. maijā notika atentāts pret Volesu, un tikai brīnumainā kārtā Alabamas gubernātors palika dzīvs. Te jāpiezīmē, ka 21. g. vecais milvokietis Artūrs Bremers, kas bīstami ievainoja Džordžu Volesu, kā tagad pierādījies, bija plānojis arī atentātu pret prezidentu Niksonu. Kad Niksons viesojās Otavā, Bremers kādu brīdi atradās tikai dažus jardus no prezidenta automašīnas, bet Kanadas drošības iestāžu modrība atentāta mēģinājumu izjauca.

Maskijam noejot pagaidām sānus, Volesam atrodoties slimības gultā, tagad demokratu partijas prezidenta amata kandidātu skaits ir sarucis līdz diviem galveniem sāncenšiem — senātoru Hamfriju no vienas un senātoru Mekgavernu no otras puses.

Daudziem par lielu pārsteigumu pēc uzvaras Kalifornijā Mekgaverns tagad ir tālu priekšā Hamfrijam. Kā zināms, tad, lai nodrošinātu nominēšanu prezidenta kandidātūrai, pretendentam ir savā pusē jādabū vismaz 1509 savas partijas nacionālā kongresa delegātu balsis. Mekgavernam jau tagad ir 920 delegātu atbalsts, un paredz, ka līdz nākamajam mēnesim, kad Miami sanāks kongress, viņš varēs rēķināties jau ar 1300 delegātu labvēlību.

Pagājušā nedēļā Vašingtonā paklīda baumas, ka Maskijs nostāsies Mekgaverna pusē un tādējādi nodrošinās viņa uzvaru jau vēlēšanu pirmajā gājienā. Tas tomēr nenotiks, Maskijs no jauna apliecināja, ka viņš savu kandidātūru vēl galīgi nenoņem. No otras puses Hamfrijs izmisīgi cenšas pavairot savu atbalstītāju bazi. Tagad viņš ir pat ar mieru sev par viceprezidenta kandidātu pieaicināt „reakcionāro demagogu" Ddordžu Volesu. Protams, ka Voless šo laipnību nepieņems.

Jājautā, kā gan dažos mēnešos neizskatīgais, maz pazīstacais senātors Mekgaverns, ko neatbalsta arī demokratu partijas profesionālie iestādījumi, ir spējis izrauties tik tālu priekšā, ka viņa nominēšanu no demokratu puses daži politiskie komentātori jau uzskata par drošu lietu.

Viņš nav nekāda spilgta personība. Viņa politiskā platforma ir klišejisku un nepildāmu solījumu sajaukts duļķains politisks kokteilis. Cita vidū viņš sola beigt Vietnamas karu 60 dienu laikā. Viņš vēlas apcirpt Savienoto Valstu bruņošanās budžetu turpat uz pusi un īstenot fantastiskas saimnieciskas reformas.

Kas tad īsti ir šis demokratu partijas jaunais „kroņprincis", kas novembrī cer Niksonu padzīt no Baltā nama?

Džordžs Mekgaverns dzimis 1922. g. 19. jūlijā metodistu mācītāja ģimenē Dienviddakotā. Kādu laiku viņš studēja teoloģiju, bet vēlāk pievērsās vēstures un politiskām zinībām. Otra pasaules kara laikā viņš bija kopā ar amerikāņu gaisa spēkiem Eiropā. Pēc kara viņš sāka interesēties par aktīvu politiku un 1956. g. viņu ievēlēja tautas vietnieku namā. 1960. gadā Mekgaverna kandidēšana senātora amatam piedzīvoja neveiksmi. Nelaikis prezidents Kenedijs savas partijas caurkritušo senātoru iecēla par projekta „Pārtika mieram" vadītāju. Tas bija nozīmīgs moments Mekgaverna dzīvē. 1967. gadā, Kenedija politiskās mašīnērijas atbalstīts, viņš iekļuva senātā. Te gan jāpiezīmē, ka viņš uzvarēja ar ļoti mazu — 597 balsu vairākumu. Mekgavernu uzskata par liberāļu intellektuāļu un „mieru par katru cenu" kandidātu. Bet tā ir tikai viena medaļas puse. Mekgavernu varētu novērtēt arī par jauno politisko aktīvistu izvirzītu kandidātu, jo sava veida „partizānu kara taktikas rezultātā" demokratu vēlēšanās viņa aktīvisti pārbalso veco profesionālo demokratu faktisko vairākumu.

Mekgaverna panākumu atslēga ir arī tā, ka aiz viņa stāv Kenediju labi ieeļļotā precīzā politiskā mašīnērija. Gandrīz visi tie paši padomdevēji, kas palīdzēja Džonam Kenedijam 1960. gadā sakaut Niksonu, ir Mekgaverna ģenerālštābā — Toms Mankēvics, Toms Batiks, Pjērs Salindžers un aizmugurē savu padomu neliedz Kenets Galbraits un Arturs Šlesingers.

Un tā Džordžs Mekgaverns ir tikpat jau kā demokratu kandidāts prezidenta amatam. Bet vai tas tiešām tā? Vai Kenediju klānam nav kas cits padomā? Nav nekāds noslēpums, ka nesen notikušajā demokratu gubernātoru kongresā no 25 gubernātoriem tikai divi izteicās, ka Mekgavernam ir izredzes viņu stātos uzvarēt Niksonu. Senātora Hamfrija izredzes uzvarēt Niksonu ir vēl mazākas, Džordža Volesa kandidātūra nav nopietni ņemama. Un tas atstāj demokratu partijas nacionālā kongresā vietu negaidītam pārsteigumam. Hamfrijs vēl nebūt nav uzvilcis balto karogu. Tas nozīmē, ka līdz kongresam daudz jo daudz dubļu tiks mests no vienas puses pret Hamfriju, no otras puses pret Mekgavernu. Demokratu partija jau tagad ir sašķelta. Vai to vēl pēdējā brīdī spētu apvienot kompromisa kandidāts Maskijs? Domājams — ne.

Kaut kur aizkulisēs droši vien stāv senātors Kenedijs. Viņš gan ir vairākkārt deklarējis, ka nekandidēs, bet pēc daudzu demokratu domām Kenedijs ir vienīgais, ko demokratu partija varētu likt pretī Niksonam. Varbūt ka pareizi novērtējot Niksona stiprumu, Kenedijs arī paliek aizkulisēs un ļauj savai politiskai mašīnērijai atbalstīt Mekgavernu. Tā Kenediju politiskais aparāts neierūsēs, kaut arī Mekgaverns vēlēšanās zaudētu. Bet 1976. gadā, kad Niksons vairs nevarēs kandidēt, Edvards Kenedijs būs ar mieru doties uz Balto namu, un amerikāņi viņam būs piedevuši pagātnē pielaistās kļūdas.

Aleksandrs Ķegumnieks

Latvietis Kremļa „galmā"

Austrālijas Latvietis savā 9. jūnija numura pirmajā lappusē sniedzis šādu ziņu:

„Maskavas baleta latviešu

Māris Liepa

tautības solists Māris Liepa, kas kopā ar krievu baletu nesen viesojās Parīzes operā, apprecējis Padomju savienības komūnistu partijas 1. sekretāra Leonīda Brežņeva meitu. M. Liepas lidojums Brežņeva speciāllidmašīnā uz tēva bērēm Rīgā nesen izpelnījās nicīgas piezīmes rīdziniekos, kas domā, ka latviešu tautas likteņi Mārim Liepam nekad neesot interesējuši."

Pie šīs ziņas vēl piezīmējams, ka Māris Liepa 1962. gadā viesojās Toronto, satiekoties arī ar dažiem šejienes latviešu māksliniekiem, sarunās būdams visai atturīgs. Vai iekļūdams Kremļa „galmā" viņš būs runīgāks?

KANADAS ZIŅAS

LONDONA (ONT.)

● Londonas latviešu skolas mācības gada nobeiguma akts kopā ar Ģimenes dienas sarīkojumu notika skolas pad. priekšnieka V. Miču̧a mājā. Sarīkojumu ievadīja bijušās skolotājas I. Bangas uzruna, veltīta skolai un ģimenei. Skolotājas M. Pīpastas ievadam sekoja viņas grupas skolnieku priekšnesumi. Par viņas darbu Londonas latviešu kopas vārdā pateicās dāmu komitejas priekšniece J. Sāra, pasniedzot ziedu velti. Pēc priekšnesumiem bija kopīgs azaids.

● Londonas cilvēka tiesību aizsardzības komitejas sēdē 26. maijā piedalījās visu triju baltiešu tautību un ukraiņu pārstāvji. Latviešus pārstāvēja R. Epneris. Vienojās griezties pie vietējā kanadiešu laikraksta galvenā redaktora ar jautājumu, kāpēc viņa vadītā laikrakstā neparādās ziņas par lietuviešu un latviešu protestiem pret genocīdu okupētajā Latvijā, kad tai pašā laikā citi laikraksti par šiem protestiem ziņo. Nolēma iesūtīt redakcijai arī vairāk lasītāju vēstuļu par šiem jautājumiem.

● Londonas latviešu kopas dāmu komiteja pabeidza savas ikmēnešu sezonas sanāksmes ar izbraukumu uz Springbanka parku 4. jūnijā. Izbraukumu vadīja dāmu komitejas priekšnieces vietniece A. Arnda.

A.

● Londonas latviešu kopa iestājusies Latviešu fondā un nosūtījusi pirmā gada dalības maksu 250 dol. No vēsturnieka Pēteŗa Dreimaņa piemiņas fonda Minsteres latviešu ģimnazijai Vācijā arī šogad ziedots 200 dol. un 75 dol. Garezera latviešu ģimnazijai.

● Londonas latviešu kopas valde izsūtījusi informāciju par latviešu pārkrievināšanu parlamenta loceklim J. J. Buchnanam, kas to nodevis tālāk ārlietu ministram, presei, sabiedriskiem darbiniekiem un universitātes profesoriem. Latviešu nacionālam fondam informācijas darbam ziedoti 30 dol.

Attēlā pa kreisi mākslinieks O. Grebže Toronto Latviešu biedrības sestdienas skolas pārzinei A. Martinsonei par 20 gadu darbu šajā skolā pasniedz gleznu „Agrs pavasaris". Pa labi — Toronto Latviešu Biedrības priekšnieks I. Alksnis svinīgajā skolas izlaiduma aktā sveic skolotāju Spodru Poguli, kas skolas darbā nostrādājusi 15 gadus, pasniedzot viņai TLB goda biedres diplomu.

Foto: J. Ligers

Brīdinājums pārtraukt gaisa satiksmi

Rietumvācieši ievadījuši izmeklēšanu pret 10 čechoslovakijas pilsoņiem par gaisa piratiju, kuŗā, pārņemot lidmašīnu virs Čechoslovakijas un novadot to uz Rietumvāciju, lidmašīnas kapteinis cīņā sašauts un no gūtajiem ievainojumiem miris. Otram lidotājam ielauzts degunkauls, bet viņam izdevies lidmašīnu novadīt uz mazu lidlauku, 15 jūdzes Rietumvācijas territorijā. Rietumvācijas policija tūlīt arestēja 10 pieaugušos — 7 vīriešus un 3 sievietes, vienam bērnam paliekot Rietumvācijā.

Rietumvācija ar 1970. gada konvenciju pati var sodīt lidmašīnas nolaupītājus, vai izraidīt uz valsti, kur noziegums izdarīts. Bēgļu izraidīšana atrodas zem jautājuma zīmes, tāpēc ka Rietumvācijai nepastāv bēgļu izraidīšanas līgums ar Čechoslovakiju. Rietumvācijā nepastāv arī nāves sodi, kā arī nav vēlēšanās sūtīt 10 čechoslovakus atpakaļ iespējamam nāves sodam Čechoslovakijā. Visi 10 pārbēdzēji pieprasījuši politiskās azīla tiesības.

Pad. savienības ziņu aģentūra TASS no Prāgas ziņoja, ka Čechoslovakijas autoritātes pieprasījušas Rietumvācijai izdot lidotāja slepkavu un lidmašīnas nolaupītājus Čechoslovakijai.

Internacionālā pasaules gaisa līniju lidotāju apvienība Vašingtonā aicina nekavējoties izraidīt lidmašīnas nolaupītājus uz Čechoslovakiju, bet prasības neievērošanas gadījumā boikotēt Rietumvāciju. Lidotāju apvienība arī ierosinājusi sasaukt Apv. nāciju drošības padomes sēdi, lai apspriestu gaisa pirātiju, brīdinot, ka pārtrauks gaisa satiksmi pasaules mērogā, ja padomes lēmums būs nesekmīgs.

„Berlines mūris" Andu kalnos

Andu kalni kļūst par nepārejamu robežu starp abām draudzīgajam Dienvidamerikas republikām — Arģentīnu un Čīli.

Vēl pirms gada, kad prezidenta Allendes marksistiski noskaņotā valdība tikko bija pārņēmusi varu, Arģentīnā starptautisko autoceļu malā varēja vērot daudz jauniešu grupu, kas mugursomām plecos, aicināja autobraucējus atbalstīt viņu ceļojumu uz Čīli, lai tur, komūnistu partijas aktīvās propagandas pārliecināti, apbrīnotu kaimiņu zemē valdošo „jauno kārtību".

Arī citi tūristi (bieži vien ar ģimenēm pilnā sastāvā), kuŗu vienīgais nolūks bija iepazīties ar Čīles greznajām dabas ainavām un varbūt nogaršot turienes speciālo delikatesi lielos jūras vēžus čolgas, parasti atgriezās ļoti sajūsmināti par kaimiņu zemes viesnīcnieku laipnību un lētajām degvielu un pārtikas preču cenām.

Tagad šos pašus tūristus gaida rūgts pārsteigums. Zudusi Čīles robežsargu un muitas ierēdņu laipnība. Jaunie noteikumi daudziem ceļotājiem no robežas liek griezties atpakaļ. Lai ceļu turpinātu, muitas iestādē jāatstāj apmēram 500 dolaru liela drošības nauda. Atgriežoties ar viesnīcas, restorānu un citu izdevumu rēķiniem, jāpierāda, ka ceļojuma laikā katra persona izlietojusi mazākais 10 dolaru dienā. Ja patērēts mazāk, starpību atskaita no drošības naudas, atlikumu izmaksājot atpakaļ tūristiem, kad tie atgriežas no kaimiņu zemes. Muitas ierēdņu vārdos nereti skan apslēpti draudi, kad viņi ārzemju tūristiem izskaidro jaunos noteikumus. Sevišķi subkontinenta dienvidu galā robežsargu rīcība ir tik nepatīkama, ka daudzi ceļotāji, kas šķērsojuši Bariloče nacionālo parku Arģentīnā un nonākuši pie Paso Puyeue vai arī Villa La Angostura robežas pārejas punktiem, griežas atpakaļ, jo nevēlas nonākt konfliktā ar „jauno kārtību" un riskēt ar cietuma sodu un pat aizliegumu šķērsot robežu atpakaļ. Rūgtumu vāl vairāk pavairo dažu Čīles robežsargu ironiskā piezīme, ka agrāk čīliešiem bijis gandrīz neiespējami apciemot Arģentīnu galvenokārt valūtas kursa starpības dēļ, lai tagad arģentīnieši pamazām pieradinoties pie mainītām lomām.

Marksisma ietekmē Andu kalni pamazām pārvēršas par jaunu Berlīnes mūri, kas šķir divas tradicionāli draudzīgas Latīņamerikas brāļu tautas.

Prezidents Salvadors Allende, runājot masu mītiņā, brīdināja, ka Čīles valdība lielajās vaŗa raktuvēs turpmāk nepieļaušot streikus.

Runātājs mudināja zemniekus un kalnračus uz lielāku darba atbildību un proletāriāta šķiras apziņas izkopšanu: — Nacionālizētos uzņēmumos nedrīkstot streikot. Ja streiki turpināsies, lai panāktu algas paaugstinājumu, radīsies situācija, ka nebūs vairs iespējams iegādāties nepieciešamās preces pietiekamos vairumos, jo vietējā tirgū to nebūs.

Prezidents uzsvēra, ka 1971. gadā streiku dēļ produkcija samazinājusies par 12.000 tonnām.

Nedrīkst pastāvēt nesaskaņas starp tehniķiem un komūnistu partijas aktīvistiem. Ņemot vērā Ļeņina teoriju, revolūcionāru pārmaiņu laikā tehniķiem lielāka nozīme nekā pašas revolūcijas partijas biedriem. Sindikātu vadītāji nekādā gadījumā nedrīkst kļūt par profesionāliem vadītājiem u.t.t.

Atbildot uz masu mītiņa dalībnieku jautājumiem runas beigās, prezidents Allende paskaidroja, ka kreisās koalīcijas valdība nekādā gadījumā nepieļaus, ka strādnieki kļūst par nacionālizētu uzņēmumu akcionāriem. Ceļā uz sociālismu nav iespējams, ka daļa strādnieku kļūst par maskētiem kapitālistiem.

Arnis Akmentiņš

Nebūs patiesība dažu pesimistu apgalvojumam, ka latviešu bērni nemīlētu latviešu skolu. Liels skaits ir to audzēkņu, kas savā skolā nav nokavējuši nevienu stundu. Šo centīgo skolēnu vidū ir arī Toronto latviešu skolas absolvents Vilnis Butkēvics (attēlā pa kreisi), kas saņem goda prievīti, kuŗu pasniedz klases audzinātāja Judīte Vāgnere.

Foto: J. Liģers

DV Niagaras nodaļas 20. gadskārta

DV Niagaras nodaļa šajās dienās atzīmēja 20 gadu pastāvēšanas svētkus ar biedru draudzības vakaru. To atklāja nod. valdes priekšsēdis J. Celms, īsumā pakavējoties pie nodaļas dibināšanas un sasniegumiem. No DV Kanadas valdes sveica A. Kvēps un un pasniedza DV KV piešķirtos atzinības rakstus V. Strautniekam, J. Pļavinskim un vēl trešajam, kas lūdza viņa vārdu neminēt A. Kvēps paziņoja, ka atzinības raksti piešķirti arī J. Vīķelim, F. Barkānam un A. Celmai, kuŗus viņiem piesūtīs. Vakara programmā dziedāja „Ceļinieki", nodaļas biedri bija sagatavojuši skeču — interviju ar kādu padomju laikraksta galveno redaktoru. Nodaļas revīzijas komisijas sekretārs J. Vīķelis, atrazdamies slimnīcā, bija atsūtījis rakstveida apsveikumu. Viņam nosūtīja kartīti, vēlot drīzu atspirgšanu, tāpat otram nodaļas biedram A. Šteinbacham, parakstoties visiem vakara dalībniekiem. DV nodaļas vanadzes A. Celma, A. Pļavinska un G. Bērziņa rūpējās par cienasta galdu. Nodaļas 20. gadskārtas atzīmēšanas sarīkojumā piedalījās vairāk nekā 60 apmeklētāju.

K. S.

Solžeņicins prēmiju Maskavā nesaņems

Pad. savienības kultūras ministre J. Furcova Niksona viesošanās laikā preses konferencē Maskavā lieku reizi paskaidroja, ka A. Solžeņicinam nekad neatļaus saņemt Nobela prēmiju Pad. savienības territorijā, arī ne privātās telpās. Tas būtu politisks un pretpadomju akts. Ja Solžeņicins vēloties, viņš varot braukt uz Stokholmu un prēmiju saņemt.

Furcova vispirms runājusi par Pad. savienības kultūru vispār. Viņa neatzīstot arī moderno gleznieciību. Uz žurnālistu jautājumiem viņa paskaidrojusi savu nostāju.

Aleksandrs Solžeņicins esot aizkāris Pad. savienības godu, bez tam viņam neesot talanta. Ja viņš gribētu, tad varētu rakstīt godīgus darbus, bet viņš neatzīstot savas zemes revolūciju, esot pretinieks visai sabiedrībai. Viņa nedomājot, ka Solžeņicinam piešķirta prēmija literātūrā, viņš esot saņēmis politisku balvu tāpēc, ka savos darbos apsūdzot padomju tautu un sabiedrisko sistēmu.

„Kādēļ lai mēs atļautu savā zemē rīkot tādu politisku aktu?"

Komentējot Furcovas apsūdzību pret rakstnieku, Zviedru akadēmijas sekretārs K. R. Gierovs paskaidrojis: „Iespēja Solžeņicinam saņemt prēmiju Stokholmā pastāv vienmēr, bet rakstnieks nevēlas izbraukt no savas dzimtenes, ja viņam negarantē atgriešanos. To Furcova nesaka. Kultūras ministre aizstāv uzskatu, ka Nobela prēmija ir politiska balva. Tas liecina par nepietiekamu informāciju. Neiedomājami, ka akadēmijas locekļi vadītos no kādas sevišķas politiskas domas, jo mums ir dažādas politiskas pārliecības. Mēs vērtējam tikai literātūru, un balvas saņēmēju izvēlam ar balsošanu."

Atbalsts jauniešu kongresam

DV Zviedrijas valde 3. jūnija sēdē Eskilstūnā nolēma ar 1000 kronām atbalstīt DV jauniešu braucienu uz pasaules jaunatnes kongresu Anglijā.

Bez tam DV Zviedrijas valde aicina pieprasīt Zviedrijas stipendiju Minsteres latviešu ģimnazijas apmeklēšanai. Zviedrijas DV stipendiju fondā pašreiz ir 1000 kronas. Valde organizē 15. jūlijā svētceļojumu uz latviešu karavīru kapiem Bornholmā un eventuālu tikšanos ar Kopenhagenas latviešiem, pieteicoties līdz 20. jūnijam.

"RIGA DIMD"
LS CO-1922 — LS CO-1972
1-9.7.1972. KANADA

Gaidas un skauti aicina ciemos

RĪGA DIMD

nometnē SAULAINĒ

Viesu dienas 2., 8. un 9. jūlijā

(gaidu-skautu darbu skate, nometnes iekārta un nodarbības)

Svētdien, 2. jūlijā,
dievkalpojums (ev. lut. un katoļu) pl. 9.45.
Nometnes atklāšana pl. 11.00
Ugunskurs pl. 20.30.

Sestdien, 8. jūlijā,
nobeiguma ugunskurs pl. 20.30.

Svētdien, 9. jūlijā,
svētbrīži (ev. lut. un katoļu) pl. 8.45.
Nometnes slēgšana pl. 14.00.

INFORMĀCIJA:
Pirms nometnes —Mr. J. Treimanis, 8 Nipissing Dr., Islington, Ontario. Tālr. 239-6633.
Nometnē — informācijas teltī pie ieejas.

NOMETNES ADRESE:
Latvian Boy Scouts un Girl Guides Jamboree
c/o Happy Valley Camp "Saulaine"
Utopia, Ontario, Canada.
Tel. (705) 424-1118

Jauniešu iesvēte Toronto Austrumu draudzē, pirmajā rindā no kreisās: Jana Memene, Ingrīda Kalniņa, Gunta Ozola, draudzes priekšnieks E. Ziplāns, draudzes mācītājs A. Briedis, ērģelnieks brīvmāksl. V. Kviesis, Anita Zobena, Andra Šēra, Ingrīda Bacha un Māra Eglīte; otrā rindā no kreisās: Juris Lūsis, Arturs Kalniņš, Roberts Memenis, Jānis Hengs, Ināra Brože, Sanira Māliņa, Christie Anna Kalniņa, Ilze Eglīte, Ina Ziedara, Līga Mārsone, Modris Brože, Arturs Dubrovskis un Kārlis Ozols. Foto: J. Liģers

Kanadas ārlietu ministrs satiekas ar baltiešiem

(Turpinājums no 1. lp.)

nadas valdība labi saprot Baltijas valstu stāvokli un šejienes baltiešu nervozitāti un savas simpatijas šinī virzienā parāda, neatzīstot Baltijas valstu inkorporāciju un atzīstot to konsulāros pārstāvjus. Toties, tāpat kā ASV, „skatoties pasaules reālitātēm tieši acīs", Kanadas valdība strādā, lai mazinātu saspīlējumu lielo varu starpā, protams, ar pilnu NATO padomes piekrišanu. Kā praktiskus rezultātus viņš minēja atšķirto ģimeņu apvienošanu (ko tomēr nevar aplieciināt Baltijas valstu piederīgo gadījumā!). Sekoja dzirdētās frazes par barjēru nojaukšanu, citu valdību ietekmēšanu miermīlīgā ceļā un kanclera Branta politikas cildināšana, kuŗu savukārt apbrīnojot rietumu sabiedrotie. Pēc šo „reālitāšu apgaismošanas" sekoja klātesošo jautājumi un ministra atbildes.

■ Tālbraucējs Jonatans Butvūds Bedfordā, Anglijā, nožāvājās un — dzirdēja klusu knakšķi. Viņa žāva ilga 4 stundas, bija 59 km gara: ar izmežģītu apakšžokli viņš brauca tik ilgi, kamēr ieraudzīja policistu. Butvūds nobremzēja savu smago mašīnu un uzskribelēja uz papīra lapiņas: „Palīgā, kur ir tuvākā slimnīca? Es vairs nevaru aizdabūt ciet savu muti!" Policists tikai skaļi nosmējās. Pavisam apjucis, 21 gadu vecais tālbraucējs turpināja ceļu, kamēr beidzot atrada kādu slimnīcu. Tur viņš dzirdēja otru knakšķi, kad ārsts iemežģīja atpakaļ viņa apakšžokli.

Lietuviešu Kanadas komitejas priekšsēdis jautāja, cik pastāvīga ir Kanadas nostāja pret Baltijas valstīm un vai Padomju savienības okupācijas neatzīšana izdevīgā brīdī netiktu „aizmirsta". M. Šarps atbildēja, ka Kanadas politika paliek nemainīga: „Mēs ļoti labi zinām, ka Pad. savienības mērķis uzturēt savu status quo pozīciju ar visu rietumvalstu svētību, bet Kanadas mērķis ir nojaukt pēc iespējas daudz barjēru."

Uz T. Kronberga norādi, ka Pad. savienība pastāvīgi atgādina pasaulei, ka visām tautām jādod brīvība (ārpus Pad. savienības, protams) un vai Kanadai šinī gadījumā nevajadzētu iestāties arī par Baltijas valstu brīvību — M. Šarps diplomātiski izvairījās dot apmierinošu atbildi, novirzoties uz aizbildinājumu, ka Baltijas valstu lietas nekad nav tikušas pārrunātas līdzšinējās konferencēs.

Pieskaroties pagājušā gada notikumiem, V. Upeslācis jautāja, kas noticis ar parakstītajiem nolīgumu tekstiem Kanadas un Pad. savienības starpā un kādēļ nekas nav publicēts, vai tie skaŗ arī Baltijas valstis, ko nozīmē robežu neaizkaŗamība? Kuŗu robežu? — „Baltijas valstis nav tikušas minētas", atbildēja M. Šarps — „un nolīgumi visi tiks publicēti." — „Runājot par robežām, Kanada pastāv pie tā, ka visu valstu robežas ir deklarētas suverēnas, citādi nebūtu iespējamas ciešamas attieksmes dažādu valstu starpā."

Smaidot M. Šarps vēl papildināja, ka robežu neaizkaŗamība attiecas arī uz Baltijas valstīm respektīvi tās jau gadiem nelikumīgi pārkāptas . . .

Baltijas tautu federācijas prezidents U. Peterso izteica bažas par Baltijas valstu nākotni un tur notiekošo rusifikāciju un izsūtīšanām. Uz to M. Šarps reaģēja ar vairākkārt dzirdēto, ka Kanada darīs visu, kas tās spēkos, lai dzelzs aizkars kristu un ar pastiprinātu sparu mēģinās ietekmēt Pad. savienību rīkoties cilvēcīgāk. Vērā nemams tomēr bija viņa ieteikums izdarīt labi dokumentētus iesniegumus Kanadas valdībai šinī lietā. — „Protesta demonstrācijām ir sava vieta brīvā sabiedrībā, bet konkrēti rezultāti prasa labi saprotamus iesniegumus un valdības locekļu leģitimu ietekmēšanu parlamentārā procesa plāksnē."

Pirmais solījums kaut ko konkrētu darīt nāca pēc lietuviešu žurnālista norādes, ka CBC jau gadiem atsakās uzņemt savā ārzemju raidījumu programmā Baltiešu pusstundas. Katoļu mācītāja motīvācija, ka „baltiešiem brīvajā pasaulē nav gandrīz nekāda sazināšanās līdzekļa ar apspiestajiem brāļiem dzimtenē", redzami ietekmēja M. Šarpu.

T. Kronbergs norādīja uz Kanadas valdības galvas nepieejamību. Uz to ministrs aizbildinājās ar lielo darba slodzi ministru prezidentam Trudo — svētdien vien esot jāsatiekas ar vismaz 7 dažādu interešu grupām.

Jautājumi sekoja viens otram: kāpēc Pad. savienība izlaiž tikai dažus izbraucējus no Baltijas valstīm. Kādēļ Kanada neizdara spiedienu uz Pad. savienību dārgo ārzemju pasu lietā, kas jau maksā 400 dol.? Atbildes ne vienmēr apmierināja.

Genocīda esamību Baltijas valstīs punktu pa punktam pierādīja V. Upeslācis, beigās jautājot ministram, vai arī Kanada kādreiz nejutīsies vainīga pie Baltijas tautu pazudināšanas, izpalīdzot ar savu klusēšanu un malā stāvēšanu. Sekoja M. Šarpa katēgorisks noraidījums šādam salīdzinājumam.

Ārlietu ministrs M. Šarps vēlreiz ieteica baltiešiem izdarīt formālus iesniegumus Kanadas parlamenta ārlietu komisijai, aprādot genocīda un nebrīvības esamību Baltijas valstīs. Līdzīgus iesniegumus būtu vēlams nodot arī laikā, kad notiks sagatavošanās Eiropas drošības konferencei.

Klātesošie iemācījās daudz no politiskās divdomības, kur laipnais ministrs aizbildinājās ar nezināšanu vai „par šo Drošības konferenci neesam daudz domājuši". Uzkrita atkārtotie aicinājumi izdarīt labi sagatavotus formālus iesniegumus, kuŗus kādreiz, kas zina, Kanadas valdība varētu izmantot izdevīgā gadījumā Pad. savienības ietekmēšanai. Katrā ziņā iesniegumi ārlietu komisijai parādītos atklātībā. Arī žīdu problēmas Pad. savienībā atklātībā ziņoja ārlietu komisija.

Divi stundas garās diplomātiskās iztaujas beidzās ar ārlietu ministra M. Šarpa sirsnīgiem vārdiem par baltiešu ļoti ievērojamo kontribūciju Kanadas celšanā. — UK —

Kanadas ārlietu ministrs M. Šarps satiekas ar 26 baltiešu pārstāvjiem Lietuviešu katoļu centrā Toronto. Galda galā — ārlietu ministrs. Foto: JAK

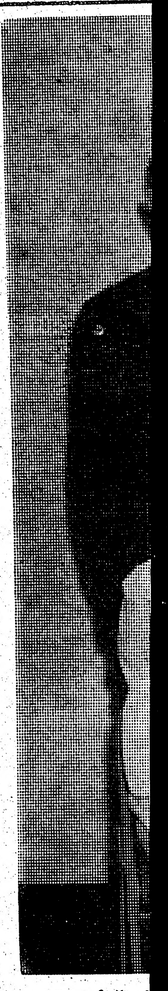

Jauniešu i
sandrs Mit
nis Rudzīt

Balti

1968. gada 1
darboties Balt
cināšanas apv
Association f
ment of Baltic
kā nepolitiska
zācija, kuŗas
Ņujorkā. Ta
apmēram 45
jās ieinteresē
tību personas
das, Austrāli
citām zemēm

Pirmoreiz
vēsturē ir
pareizu un p
par Baltijas
tām. Apvieni
vēšanas laikā
tautisku cien
zīšanu. Tā n
lielas starpta
ces un vairā
nātniskas sa
2 grāmatas a
ferenču refe
miem. Grām

Ārlietu mini
bergs, V. U

Jauniešu iesvēte Mineapoles Sv. Paula latviešu ev. lut. draudzē, pirmā rindā no kreisās: Ilze Baroba, Valda Gulbe, mācītājs Modris Gulbis, prāvests Aleksandrs Mitulis, Ārija Silvija Zemjāne un Iveta Daga; otrā rindā no kreisās: draudzes ķesteris A.Zaķis, Valdis Inde, Pēteris Nora, Liza Nagobada, Alvis Kics, Jānis Rudzītis, Mārtiņš Trenčs un draudzes priekšnieks Dr. R. Zemjānis.

Baltijas studiju veicināšanas apvieniba

1968. gada 1. decembrī sāka darboties Baltijas studiju veicināšanas apvienība — „The Association for the Advancement of Baltic Studies (AABS) kā nepolītiska zinātnieku organizācija, kuŗas centrs atrodas Ņujorkā. Tajā apvienojušās apmēram 450 baltiešu studijās ieinteresētas dažādu tautību personas, no ASV, Kanadas, Austrālijas un vairākām citām zemēm.

Pirmoreiz Baltijas tautu vēsturē ir iespējams sniegt pareizu un plašu informāciju par Baltijas valstīm un tautām. Apvienība neilgā pastāvēšanas laikā ieguvusi starptautisku cieņu, respektu un atzišanu. Tā noorganizējusi trīs lielas starptautiskas konferences un vairākas mazākas zinātniskas sanāksmes. Izdotas 2 grāmatas ar abu pirmo konferenču referātiem un atzinumiem. Grāmatas pasūtināmas pie AABS direktora rīkotāja Jāņa Gaigula, 366 86-th St. Brooklyn, 11209. Tagad par šīs plašās un nozīmīgās organizācijas prezidentu ievēlēts Kalifornijas valsts San Jose kolledžas profesors Edgars Andersons, kas bijis šīs organizācijas idejiskais ieceinātājs.

Jautāts par jaunā pasākuma mērķiem un darba uzdevumiem, Dr. E. Andersons paskaidro: „Jaunie pienākumi prasa jaunu darba slodzi. Pirmām kārtām nāksies rūpēties par financiālās bazes nostiprināšanu. Kaut gan abu pēdējo konferenču rīkošanā bez baltiešu atbalsta bija diezgan ievērojama arī Kalifornijas valsts un Kanadas valdības pretimnākšana, AABS organizācijas turpmākam darbam ir nepieciešami līdzekļi. Ir panākts, ka ziedojumus AABS mērķu atbalstīšanai var atvilkt no ienākumiem. Tuvākā laikā ir paredzētas divas mazākas konferences literātūras jautājumos: šāgada oktobrī Ohio valsts universitātē un vēsturē nākamā gada pavasarī Huvera institūtā, Kalifornijā. Bez tam atbalstīsim Baltijas vēstures konferenci, kuŗa notiks Getingenas universitātē Vācijā, un vispārējo Baltijas konferenci, kuŗa paredzēta 1973. gada jūnijā Stokholmā. Pēdējai Zviedrijas valdība jau apsolījusi nodot Stokholmas tuvumā atrodošos Hesselbijas pili. Nākamā starptautiskā konference notiks 1974. gada novembrī Čikagā, bet piektā vispārējā konference plānota 1976. g. novembrī un būs saskaņota ar ASV 200 gadu pastāvēšanas atzīmēšanu."

Uz jautājumu, vai vēl kādi latvieši iesaistīti AABS darbā, E. Andersons paskaidro, ka tieši vadībā ir vēl latvietis — teologs un valodu zinātnieks Dr. Arvīds Ziedonis un slavu studiju vadītājs un starptautiski pazīstamais krievu izcelsmes tautsaimniecības prof. Nikolajs Balabkins, kas esot liels latviešu patriots un runājot latviski.

A. T.

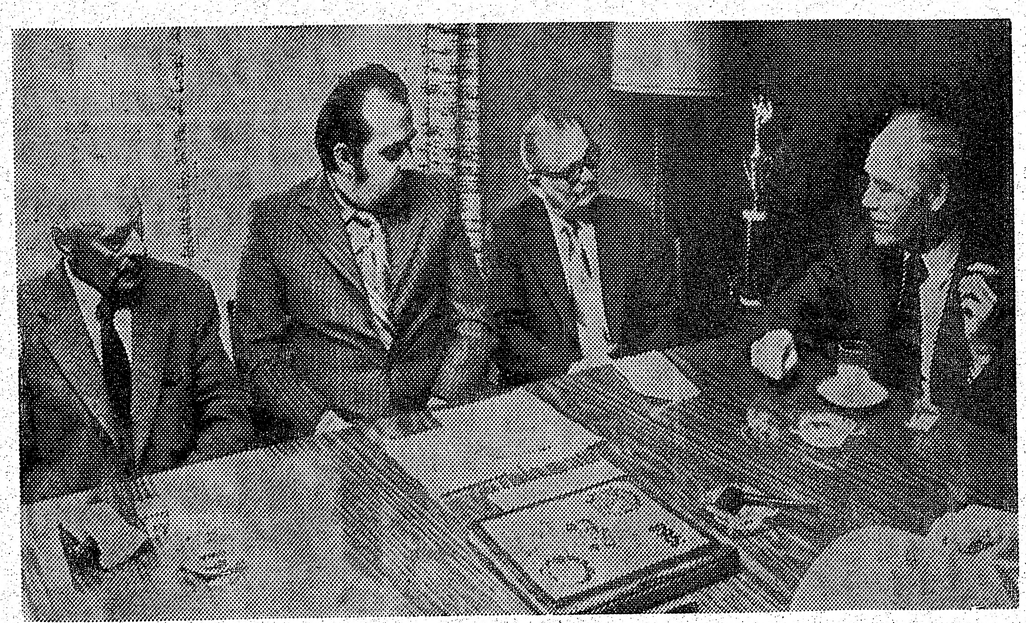

Ārlietu ministrs M. Šarps sarunā ar latviešu pārstāvjiem, no kreisās: J. Lejiņš, T. Kronbergs, V. Upeslācis un ārlietu ministrs. Foto: JAK

Latviešu politiskais darbinieks Jānis Lejiņš (pa kreisi) sarunā ar Kanadas ārlietu ministru M. Šarpu Baltijas tautu federācijas izkārtotā pieņemšanā Lietuviešu katoļu centrā Toronto. Foto: JAK

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

14. jūnijā plkst. 8 vakarā Igauņu namā, 958 Broadview Ave. 14. jūnija piemiņas akts ar priekšnesumiem.

No 22. — 25. jūnijam mākslinieka O. N. Grebžes izstāde, 47 Pemberton Cres., Richmond Hill.

24. jūnijā Saulainē Līgo vakars ar ugunskuru un deju. Izrādīs dažas ainas no R. Blaumaņa „Skroderdienas Silmačos" režisora E. Jurševska vadībā.

24. jūnijā Līgo vakars Tālavā ar līgošanu un deju.

24. jūnijā Jāņu sarīkojums Mežciemā ar līgošanu un deju.

24. jūnijā Sidrabenē — Tradicionālie Līgo svētki ar deju. Uzvedums — B. Senkēvičas „Uz dzimteni sapnī aizgāju".

NIAGARA (ONT.)

22./23. jūlijā Jaunatnes un draudzības dienas Niagarā.

RUNO ATBILD

Šai nodaļai domātie jautājumi iesūtāmi redakcijai ar atzīmi „Runo", uzdodot pareizo vārdu un adresi, bet jautājumu var parakstīt arī ar segvārdu vai iniciāļiem.

EMIGRĀCIJA

Laipni lūdzu atbildi uz šādiem jautājumiem: Kad un kurš ASV prezidents atļāva Vācijas nometnēs dzīvojošiem DP ieceļot ASV un kādām personām deva priekšroku? Kad līdzīga ieceļošana sākās Kanadā? Kādēļ ASV valdība nedeva ieceļošanas tiesības Aļaskā? Vai ieceļotāji laimīgāki jūtas Austrālijā vai ASV? Kādēļ Venecuela un Arģentīna bija pirmās valstis, kas piešķīra ieceļošanas tiesības DP, pie tam neškirojot arī tik stingri vecos un slimos ļaudis?

J. R., Detroitā

Ar kollēgas Viktora Irbes starpniecību izdevās noskaidrot, ka pārvietoto personu likumu (Displaced Persons Act) ASV kongress pieņēmis 1948. gada 25. jūnijā. Pēc šī likuma un vēlāka papildinājuma ASV varēja ieceļot vairāk par 440.000 pārvietoto personu, laikā no 1948. gada 1. jūlija līdz 1952. gada 1. jūlijam. Likumu parakstīja toreizējais ASV prezidents Harijs S. Trumens. Sākumā pieņemtais likums atļāva ASV ieceļot tikai tām pārvietotām personām, kas bija nokļuvušas Vācijā, Austrijā un Italijā pirms 1945. gada 22. decembŗa, bet vēlāk likumu attiecināja arī uz citiem, piem. ungāriem. Likumā nav runa par kādu atsevišķu grupu priekšrocībām, bet 1950. gadā pieņemtais iekšējās drošības likums norādīja uz dažiem ierobežojumiem. Neatļāva ieceļot personām, kuŗu darbība vai veselība uzskatāma par kaitīgu ASV. Visiem ieceļotājiem prasīja galvojumu, lai tie neapgrūtinātu valsts sociālās iestādes. Daudzos gadījumos ieceļotājus ieskaitīja arī piekritīgo zemju izceļošanas kvotas, tā dažai zemei šo kvotu izmantojot nākošajiem 300 gadiem.

Kanadā ieceļošanas likums pastāvējis jau ilgāku laiku, paredzot ieceļošanas tiesības fiziski un garīgi veseliem cilvēkiem, kas bez grūtībām spētu iekļauties vietējā sabiedrībā un dzīvē. Tādā veidā tas galvenokārt attiecas uz anglosakšu un franču izcelsmes ieceļotājiem, bet ar 1946. gada likuma papildinājumiem IRO palīdzības ietvaros sākās Otra pasaules kaŗa bēgļu ieplūšana, galvenokārt no Vācijas. Pirmie ieceļotāji galvenokārt bija vienīnieki ar viena gada darba līgumu raktuvēs, meža darbos, lauksaimniecībā un mājsaimniecībā. Līguma gadam izbeidzoties, pirmie ieceļotāji parasti meklēja darbu rūpniecībā lielākās pilsētās, kur pakāpeniski pievienojās pārējie ģimenes locekļi. Bez tam starp pirmajiem ieceļotājiem Kanadā tajā laikā bija arī vairāki, kas varēja uzrādīt 2000 dol. lauku saimniecību iepirkšanai vai dzīves sākuma nodrošināšanai. Līdzīgi kā ASV, arī Kanadā visrosīgākie ieceļošanas gadi bija no 1948. — 1952. gadam, kad pārvietoto personu ieceļotāju kopskaits pārsniedza 160.000. Tajā laikā Kanadas ministru prezidents bija St. Lavrens. Ieceļotājiem prasīja arī galvojumus, t.i. darba un dzīvokļa garantiju, kā arī ap 600 dol. dzīves sākuma nodrošinājumu. Pēc statistiskiem datiem šādā veidā Kanadā līdz 1953. gada beigām ieceļojuši 12.892 latvieši. Latviešu ieceļošanu Kanadā sekmēja arī Latviešu nacionālā apvienība Kanadā, šim nolūkam tajā laikā daļēji algojot atsevišķu darbinieku.

Nezinot pilnīgu ieceļošanas likuma tekstu, grūti spriest par Aļasku, vai valdība nedeva pārvietotām personām tur ieceļošanas tiesības, vai arī tur nebija piemērotu galvotāju. Tomēr drošāk pieņemams, ka paši izceļotāji šo zemi nebija atzinuši par piemērotu. Tāpat grūti pateikt, kur cilvēki jūtas laimīgāki. Ar izceļošanu ir tāpat kā ar laulībām, dažs jūtas laimīgs pirmā laulībā, dažs pat pēc trešām laulībām joprojām jūtas nelaimīgs. Daži domā, ka labāki dzīves apstākļi ir ASV, daži, ka Austrālijā, dažiem grūtības sagādā klimats u.t.t. Dzīves vietu maiņas dažādās zemēs vēl joprojām turpinās, kaut gan ne vairs tādā skaitā kā agrākos gados.

Latviešu un vispār baltiešu ieceļošanu Arģentīnā pēc Otra pasaules kaŗa ievērojami sekmēja 1947. gada 10. jūlijā nodibinātā Baltijas immigrācijas sadarbības komisija, kuŗas darbības rezultātā Arģentīnā ieceļoja ap 700 latviešu pārvietoto personu. Kopā ar agrākiem latviešu ieceļotājiem Arģentīnā, galvenokārt pē 1905. gada, latviešu kopskaitu vērtē ap 1000, pie kam pēdējos gados daudzi latvieši Arģentīnu ir atstājuši. Tātad ne tik daudz Arģentīnas valdības „humāno" ieceļošanas likumu ietekmē, bet galvenokārt pieminētās baltiešu komisijas nopelnu dēļ Arģentīnā varēja ieceļot arī slimie un vecie ļaudis lielākā skaitā.

Neraugoties uz Venecuēlas immigrācijas politiku, latviešu ieceļotāju skaits tur nekad nav bijis kaut cik liels. Arī pēc 1947. gada tur ieceļojuši tikai nepilni 600 latviešu. Varbūt izskaidrojums ir pārāk lielā dzīves dārdzība un zemās algas, kas tajā laikā bija Venecuēlā, varbūt arī ģeografiskais stāvoklis, klimats u.t.t., kādēļ latvieši izraudzījās citas ieceļošanas zemes. (Šajā vietā izlabojama Biruta Senkēvičas rakstā pielaistā kļūda mūsu laikraksta iepriekšējā numurā, kur minēts, ka kādā latviešu sanāksmē Karakasā (Venecuēlā) piedalījušies 600 dalībnieku. Šeit iezagusies viena nulle par daudz. — Red.)

Runo

Latviešu skolās, mācības gadu beidzot, svinīgajos izlaiduma aktos skolu beigušie karogu nodod nākošai abiturientu klasei. Augšējā attēlā karoga nodošana Toronto latviešu skolā. Pa kreisi karogu nodod Linda Lazda, Sandra Klepere un Edgars Liepiņš, to saņem Daina Pa-egle, Roberts Vāgners un Daina Brammane. **Foto: J. Ligers**

Rūpes par dabas saglabāšanu

Stokholmā norisinās Apvienoto Nāciju starptautiskā konference dabas saglabāšanai.. Tajā piedalās 1200 delegātu no 114 valstīm. Pad. savienība un austrumbloka valstis atteicās konferencē piedalīties, protestējot pret Austrumvācijas nepielaišanu.

Konference aicina visas valstis samazināt gaisa un ūdens piesārņošanu un pieprasa iekārtot brīdinājumu sistēmas, kas ziņotu par gaisa, ūdens un pārtikas saindēšanu. Pasaules veselības organizācija ierosinājusi iekārtot 10 galvenās brīdinājuma stacijas nomaļākās vietās, kas ziņotu par atmosfairas maiņām klimata ietekmēšanā, kā arī ierīkot 100 stacijas, kas reģistrētu gaisa kvalitāti vietējā apvidū. Visus priekšlikumus rudenī iesniegs Apvienoto nāciju ģenerālsapulcei apstiprināšanai. Konferenču dalībnieces valstis vienojušās par steidzīgu kopīgas akcijas uzsākšanu, lai novērstu tālākus ekoloģiskus postījumus, bet domstarpības bija jautājumā, kāda veida organizācijas to varētu veikt.

Norvēģu pētnieks Tors Hejerdals, Kon Tiki ekspedīcijas vadītājs, lūdza pasaules valstis atmest savas nacionālās intereses un izbeigt pasaules jūŗu un okeanu piesārņošanu. Viņš sacīja, ka konferences 11 dienu ilgās sesijas laikā pasaules ūdeņos būs iepludināts vēl 50 milj. mārciņu insektu apkaŗošanas indes. DDT pulvera sastāvdaļas jau atrastas Arktikas polārlāču un pingvīnu ķermeņos, kaut gan šie dzīvnieki un putni mitinās tālu no insektu apmiglošanas vietām.

Dabas saglabāšanas konferencē Ķīnas delegāts Tangkē asi uzbruka ASV kaŗa „nežēlībām" Vietnamā, kas sagandējot apkārtni ar gāzēm. Novirzoties no temata, viņš pieprasīja, lai ASV aptur savu „agresiju" Indoķīnā, atvelk visu savu kaŗaspēku un izbeidz „vietnamizēšanas" programmu. Ķīnas delegāts apsūdzēja arī ASV un Pad. savienību par pasaules hegemonijas meklēšanu, ieroču ražošanas kāpināšanas sacensību, bet tās nevēloties neko darīt, lai kompensētu citas valstis par izdarīto dabas piesārņošanu. „Lielvalstu atombumbas lido citu valstu gaisa telpā un atomraķešu zemūdenes peld pa citu valstu teritoriāliem ūdeņiem", viņš piebilda.

TORONTO PILSĒTAS ATKRITUMU PĀRSTRĀDĀŠANAS (RECYCLING) PLĀNS

Šo plānu paredzēts sākt, ik mēnesi savācot vecos laikrakstus.

Mājsaimnieki tiek aicināti sasietos laikrakstus novietot ielas malā pl. 7 no rīta, kur tos savāks Toronto pilsētas mašīnas pēc šāda plāna:

Ja jūsu normālās atkritumu savākšanas dienas ir pirmdienās un ceturtdienās, laikrakstu saiņus savāks

ceturtdien, 15. jūnijā
ceturtdien, 13. jūlijā
ceturtdien, 17. augustā
ceturtdien, 14. septembrī
ceturtdien, 12. oktobrī
ceturtdien, 16. novembrī
ceturtdien, 14. decembrī.

Ja jūsu normālās atkritumu savākšanas dienas ir otrdienās un piektdienās, novietojiet sasaiņotos laikrakstus savākšanai

piektdien, 16. jūnijā
piektdien, 14. jūlijā
piektdien, 18. augustā
piektdien. 15. septembrī
piektdien, 13. oktobrī
piektdien, 17. novembrī
piektdien, 15. decembrī

H. F. Atyeo, P. Eng. **William Dennison**
Commissioner of Streets **Mayor**

Šī pašākuma panākumi atkarīgi no jūsu sadarbības.
Lūdzu uzglabājiet šo sarakstu līdz turpmākam.

Gorkija ielas komiteja

Vēstule no Rietumvācijas

Pēc Latvijas okupācijas radušos īstenību raksturo šādi skaitļi: Pirmajā nelaimes gadā iebrucēji paspēja apcietināt, deportēt, nogalināt 35,828 mūsu zemes iedzīvotājus. Atgriezušies otrreiz atpakaļ, okupanti laikā starp 1945. un 1953. gadu mocekļu gaitās aizdzina 270.000 latviešu. Bet Litenes silājos, Potmā un tundrā pie Noriļskas tika nogalināti simtiem Latvijas armijas virsnieku.

Visu patiesību niansēs sevišķi pazīstam mēs, rietumos izkļuvušie 120.000 trimdinieku. Tūliņ pēc Kurzemes kapitulācijas padomieši, netaupīdami naudu, bet rīkodamies ar draudiem, mēģina mūs apklusināt, pārpludinādami Rietumu valstis ar denunciāciju, kas vērsta pret mums. Bet velti. Melu plūdus turpinādami, okupanti sāk trimdas latviešu morāliskās stājas un kopā turēšanās graušanas procesu, tanī galveno uzdevumu uzticot pē Maskavas pavēles un instrukcijas Rīgā 1964. gadā 10. oktobrī nodibinātajai Komitejai kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs un tās propagandas oficiozam — Dzimtenes Balsij.

Pirmās vēstis skaidri rādīja: jaunā organizācija nebija nekas cits kā padomju drošības iestādes — čekas rokas pagarinājums, kuŗā darbojās zvērināti partijas funkcionāri — latvieši. Visas pazīmes liecināja, ka okupanti organizācijai uzdevuši pievērsties trim galvenajiem mērķiem:

Pirmais, pa ciemošanās laiku no trimdas latviešiem iegūt iespējami vairāk valūtas; otrs, radīt apstākļus, kas sekmētu trimdas tautiešos savstarpēju neuzticēšanos. Šinī virzienā savā darba laukā — Rietumvācijā vissekmīgākais izrādījās komitejas pilnvarotais Austrumberlīnē F. Straube. Trešais, Rīgā iebraukušos neizlaist no acīm.

Patiesības labā piezīmējams, ka sakari ar tautu tēvzemē mums nevienam nekad nav apsīkuši, ja vien tos nav apgrūtinājuši vai laikiem pat pārtraukuši paši okupanti. Lai cik tas dīvaini izklausītos: mēs, Helsinkos, Parīzē, Londonā, Ņujorkā, Toronto, Stokholmā jūtamies netraucēti un droši kā mājās, bet ierodoties Latvijā — savā dzimtajā zemē, savas tautas vidū, mūs nekur ārpus Rīgas bez pavadoņa nelaiž. Tāpat nevienam nav atļauts iet, braukt un ciemoties tur, kur gribam, kā tas visur citur pasaulē ir pats par sevi saprotams.

Komitejas mītnē Gorkija ielā 11a katrs, kas vien tanī bijis, nejūt brīvas gaisotnes, bet tikai Maskavas priekšraksta darbiniekus.

Ilgo gadu tecējumā latviešu komūnisti ir kļuvuši bezpalīdzīgi, un tādi paliks, kamēr vien būs sasaistījušies ar krievu šovinistisko imperiālismu.

Komiteja par kultūras sakaru uzturēšanu svešumā rūpējas tādā veidā, ka piesūta brošūras, plates, filmas, avīzes, grāmatas, žurnālus. Gorkija ielas komiteja nepārtraukti aicina ciemā — un, ja kāds kaut cik atbilst viņu specifiskiem nolūkiem — „speciālu fondu Rīgai netrūkst... Protams, vērtību dodot, viņi arī vērtību pieprasa. No savas puses „bezgalīgās rūpes par mums" viņi vienmēr arī grib ar mums satikties — pat mūsu dzīvokļos.

Bet kāda ir īstenība? Trimdā gatavojoties Otram pasaules latviešu jaunatnes kongresam, kas notiks 1972. gadā no 15. — 21. augustam Londonas tuvumā, Royal Holloway kolledžā, rīcības komiteja lūgusi piedalīties arī jauniešus no Latvijas, kaut gan bez sekmēm. Kamēr „Dzimtenes Balsī skandina sakarus ar tautiešiem ārzemēs, mums par šiem sakariem piemēru netrūkst. Piemēram, lai iepazītos ar vācu skolām Rietumvācijā, šinī zemē ilgāku laiku uzturējās okupētās Latvijas izglītības ministre M. Kārkliņa kopā ar krievieti — docenti Sokolovu. Taču tautiešu mēģinājumi viņu satikt, parādīt viņai latviešu ģimnaziju Minsterē, dot viņai izdevību pašai izrunāties ar mūsu skolniekiem palika bez sekmēm.

Tuvojoties 1973. gada olimpiadai, pagājušā rudenī veselu nedēļu Minchenē uzturējās mūsu abi pasaules klases šķēpraiži Jānis Lūsis un Jānis Doniņš. Abi priecājās arī vācu klubos kopā ar vāciešiem, tikai saviem tautiešiem tie palika nepieejami. Vēl jaunākā laikā dažās vietās vācu publiku Rietumvācijā priecināja Lilijas Freimanes uzstāšanās, bet no saviem tautiešiem tā izvairījās un pazuda.

Līdzīgi rīkojās arī savas tautas karstākais ienaidnieks — dižfunkcionārs Arvids Pelše Diseldorfā, kad studentu un ģimnazistu grupai no Minsteres pārrunas ar viņu nebija iespējams. 1969. gada oktobrī novembrī Mārburgā, Minsterē, Libekā pie vācu vēsturniekiem ciemojās vēstures prof. T. Zeids no Rīgas. Kaut arī viņš atradās tikai 1 km no mūsu ģimnazijas un gaŗām pabrauca Bilefeldai, kuŗā dzīvo plaši pazīstamais senvēsturnieks Vilis Biļķins, viņam nebija ne laika, ne intereses to sastapt. Latvijas archibīskapa vietnieks V. Ozoliņš, kas pats ir šīs komitejas loceklis, vienu dienu gan ieradās pie kāda tautieša Annabergā, bet satikties ar citiem viņam nav bijis iespēju.

Rietumvācijā, Hamburgā, kādas pāris reizes no Rīgas ciemojās grupa latviešu jauniešu; taču, lai šinī ciema pilsētā satiktos ar trimdas latviešu jauniešiem, viņiem pašiem nav tādas vēlēšanās. Tikai ar vāciešu YMCAs jauniešu palīdzību vienu vakaru dažiem mūsu zēniem un meitenēm laimējās būt kopā ar rīdziniekiem. Ja tagad iepriekš pieminētajam vēl pievienojam šinī pašā zemē gūtos novērojumus no savējo apciemojumiem, rodas tik spilgts iespaids, kāds varbūt nekad vēl nav latviešiem bijis. Proti, okupantiem pagaidām izdevies mūsu piederīgos tur — tā iedīdīt, iebaidīt, ka veca māte, atbraukusi pie dēla, tikai pēc nedēļas dēlam sāk uzticēt patiesību, bet arī tad vedekla un mazbērni nedrīkst būt klāt. Tāpat vecāmāte visu ciemošanās laiku nevar saprast, kāpēc nav jāierodas policijā. Mums netrūkst piemēru, ka uz palikšanu atbraukušie vēl pēc sešiem mēnešiem nedrīkst runāt brīvu valodu par krievu radīto postu latviešiem mājās.

Starp grupās atbraukušiem nav neviena, kas kaut cik uzdrīkstētos novirzīties no „līnijas" un, uz mūsu jautājumiem atbildot, nerunātu tikai ap Marksu, Ļeņinu, komūnismu... Pat augsti izglītoti padomju latvieši, ar mums satikušies, atstāj milzīgi vienpusīgu noslieci — bez individuālitātes, bez personīga intellekta — tā ka gandrīz sāk likties: krieviem okupētajā Latvijā pēc 28 gadiem tomēr laikam būs izdevies latviešus padevības ziņā izveidot par vienpadsmito pasaules brīnumu.. Dziļākā būtībā tā tomēr nav patiesība. To pierāda arī sensācionālā Rīgas 17 veco komūnistu izmisīgā vēstule, piesūtīta vairākām Rietumeiropas un dažām satelītu valstu komūnistu partijām.

Vismāŗ vai šādos smagos apstākļos kaut kāda tuvāka sadarbība iespējama? Būtu interesanti par to kādreiz dzirdēt Gorkija ielas biroja godīgu viedokli. Okupācijas padziļināšanas popularizēšana mūsu acīs nekad nekļūs kultūra, taču bailes arī no tās mums nav, tāpat kā nav vajadzības pēc tās.

Komitejas 6. pilnsapulcē 1971. gada 26. novembrī valdes priekšsēdis — komūnists I. Lešinskis savā pārskatā saka šādus vārdus: „Mēs esam sapulcējušies, lai izlemtu komitejas darba svarīgākos jautājumus. Vadlīnijas tam sniedz Padomju Savienības Komūnistiskās partijas 24. kongresa lēmumi." Tas nozīmē, viņiem pašiem šinī iestādē nav sava vārda— un domas nedrīkst būt. Tāpat jaunajā prezidijā I. Lešinskis, Ž. Zakenfelds, A. Talcis, P. Blaus, N. Neilands, E. Ratnieks, J. Vanags, J. Anerauds, E. Berķis, D. Goldbergis un no Austrumberlīnes atsauktā F. Straubes vietā nāk jaunais „zemnieku ķērējs" Rietumvācijā dzīvojošo tautiešu vidū — G. Lapiņš. Mums tie visi ir labi pazīstami partijas vīri, starp kuŗiem pašlaik nav neviena, kas kaut kāsībā nebūtu Maskavas mērķu īstenotājs Latvijā. Tas pats Lešinskis pārskatā vēl izsaka gandarījumu, ka svešumā rodas arvien kuplāks skaits tautiešu ar progresīviem uzskatiem, kas sāk veicināt sakarus ar „Padomju Latviju" (krievu okupēto Latviju) un tiecas popularizēt sociālistiskās kultūras (?) sasniegumus savas mītnes zemes sabiedrībā. Šinī sakarībā viņš piemin arī konkrētas personas Anglijā, Kanadā, Zviedrijā un Vācijā. Savā ziņojumā viņš arī piemin, ka būšot pagrūti atrast ārzemēs mītošu latviešu kultūras vai sabiedrisku darbinieku, kas ciemodamies Rīgā, nebūtu uzmeklējuši namu Gorkija ielā 11a, lūdzot komitejas atbalstu vai padomu (?). Bet pēc vairākiem to ļaužu atstāstījumiem, kas patiesi namā bijuši (daži brīvprātīgi, daži arī aizsaukti), un atgriezušies to nav slēpuši, vienmēr vērojams vienīgi destruktīvs saturs; divos — pat piedraudēšana piederīgiem mājās, ja viņš to un to neizdarīs. Un tai pašā laikā arī komitejas nevarība vai negribēšana palīdzēt vienam vai otram nokļūt uz dzimto pusi laukos.

Beidzot skatījumu mūsu tagadnē, jāatgādina: Mums nav divu latviešu tautu, nav arī divu latviešu tautas kultūru. Mēs esam tikai, ja mēs esam — viens. To citādu nepārveidos arī vara, viltus, ne tie, kas neiztur, kas pazaudē pašapziņu.

Alberts Eglītis

Auto jāvada labā garastāvoklī

Statistika rāda, ka tieši emocionālie pārdzīvojumi (dusmas, bailes, prieks u.t.t.) visbiežāk rada satiksmes nelaimes. Pēdējās 24 stundās pirms nelaimīgas katastrofas vairāk nekā pusei no nogalinātiem bijuši visādi emocionāli konflikti. Parasti tie ir ģimenes strīdi. To iespaidā braucējs kļūst neuzmanīgs, brauc pārāk ātri, neievēro signālugunis u.t.t. Nav ieteicams vadīt auto, ja esi dusmīgs, noskaities, uztraukts vai citādi afekta stāvoklī. Ja vadi automašīnu, nekādi strīdīgi jautājumi nav jākārto. Pats par sevi saprotams, ka arī bērniem neļaut strīdēties automašīnā.

Pērkot automobili, mūs parasti vada ekonomiski apsvērumi — mazas, vieglas automašīnas prasa mazāk degvielu, un tās arī vieglāk novietot, jo neieņem lielu platību. Tikai nedaudz būs tādu, kas būs apsvēruši arī drošības problēmu autokatastrofās, kas taču ir viens no vissvarīgākajiem faktoriem — nodrošināt savu dzīvību. Statistika rāda, ka, braucot ar mazām un vieglām mašīnām, salīdzinot ar parastajām standarta mašīnām, ir divas līdz trīs reizes lielākas iespējas tikt ievainotam vai pat nosistam. Šis risks ir vēl 4 līdz 6 reizes lielāks, saskrienoties ar vēl smagākām mašīnām.

Protams, kam nav daudz jābraukā, nebūs izdevīgi pirkt lielāku resp. smagāku mašīnu. Tas pats būtu sakāms, ja materiālie apstākļi ierobežoti. Bet pār visām lietām, neatkarīgi no mašīnas stipruma vai smaguma, jāievēro satiksmes noteikumi, kā arī — nekad nebraukt uztrauktā garastāvoklī!

—sts

Toronto pilsētas 1972. gada nekustamo īpašumu nodokļi

Sakarā ar Toronto pašvaldības likumiem Nr. 118-72 un Nr. 119-72 atlikušā daļa no nekustamo īpašumu nodokļiem jānomaksā līdz šādam terminam:

VISOS IECIRKŅOS	Ceturtais maksājums	Piektais maksājums	Sestais maksājums
	28. jūn.	**30. aug.**	**12. okt.**

Visi rēķini par nekustamo īpašumu nodokļiem tika izsūtīti ne vēlāk kā līdz š. g. 14. jūnijam.

Nodokļu maksātāji, kas nebūtu saņēmuši savu rēķinu, tiek lūgti to pieprasīt telefoniski 367-7115 vai pa pastu, rakstot uz sekojošu adresi:

TAX COLLECTOR CITY HALL, TORONTO.

Nodokļus var nomaksāt pirms vai termiņa dienā katrā bankā Toronto pilsētā pret mazu atlīdzību vai sūtot čeku uz City Treasurer vārda uz augšminēto adresi.

Pilsētas valdes nams atvērts no pl. 8.30 līdz pl. 4.30 katru dienu, izņemot sestdienas un svētdienas.

W. M. CAMPBELL,
City Treasurer

JAUNĀ AUDZE SPORTA SVĒTKOS SIDRABENĒ

Foto: Verners Cinis

Jaunatnes un sporta svētki Sidrabenē

Sv. Andreja draudzes īpašumā Sidrabene DV un Latviešu sporta apvienības Kanadā 3. un 4. jūnijā rīkotos svētkos bija labvēlīgi laika apstākļi un rosīga jauniešu līdzdalība. Pirmajā dienā bija paredzētas šaušanas sacīkstes un šacha spēles.

Šacha spēles vadīja A. Pone un R. Dzelme, un apm. 4 stundu laikā izspēlēja ap 50 partiju. Spēļu klasē līdz 13. g. v. piedalījās 6 spēlētāji. Pirmajā vietā izvirzījās I. Melnbārdis, bet tālākās E. Miska un E. Treijs. Virs 13 g. v. klasē bija 9 dalībnieki, uzvarēja J. Ondrichs, bet nākamās vietās palika H. Rudolfs un V. Matisons. Komandu sacensībā (5 spēlētāji) uzvarēja Toronto DV spēlētāji (4:1), atstājot otrā vietā Hamiltonas vienību.

Šaušanas sacensībās bija 13 dalībnieki. Vispārējā klasē no iespējamiem 150 punktiem J. Rudzroga ieguva 149 p. Tālākās vietās A. Rūdolfs (149 p.), un A. Kalniņš (143). Jauniešu klasē līdz 12 g. v. pirmā vietā ierindojās K. Ruņģis ar 45 p. (iespējami 50), sekoja Rita Zenaite (44), Kristīne Ivana (44) un T. Krins (43). Jauniešu klasē līdz 14. g. v. uzvarēja U. Dāboliņš (46), sekoja E. Zutis (45) un I. Melnbārdis (40). Līdz 16. g. v. klasē J. Dzelme izpelnījās 36 punktus.

Iesācēju grupā labākos panākumus guva A. Runcis ar 138 p. (iespējami 150). Otrā vietā I. Krūziņš (133), bet trešā A. Dzelme (133). Sacīkšu atbildīgais vadītājs bija J. Treijs ar tiesnešiem A. Rūdolfu un K. Zenaiti. Volejbola spēlēs piedalījās 2 Toronto un 2 Hamitonas „Spartas" komandas I. Lejas vadībā. Fināla spēlē uzvarēja Hamiltonas Spartas A komanda. Jauniešu klasē bija 3 komandas, un uzvaras laime smaidīja Spartas zēnu komandai. Basketbola spēles jauniešiem vadīja Ž. Zentiņš, piedalījās 2 jauniešu komandas.

Jo sirdīgi un sīvi cīnījās Toronto un Hamiltonas DV nodaļu virves vilcēji O. Kļaveniека vadībā. Par „mata tiesu" laime šoreiz uzsmaidīja Toronto komandai ar kpt. Z. Akotu.

Vakarā ugunskuru iededza DV Kanadas valdes priekšsēdis E. Krūka ar vārdiem: „Tie ir visskaistākie svētki, kur visi esam kopā, jaunie un vecie. Lai ugunskurs deg par godu šai draudzībai." Ugunskura programmu vadīja I. Zamlovskis, Priekšnesumos īpaši iepriecināja Hamiltonas jauno vanadžu trio Atmiņa (Dzintra Treimane, Sarmīte Bulte, Skaidrīte Suškova) ar savām ģitaras pavadījumā skandētām dziesmām. Ar atsevišķām dziesmām piedalījās arī Baiba Šmita-Kalēja ar ģitaru. Patika viņas asprātīgi sacerētā dziesma par šo svētku notikumu un citām aktuālitātēm. B. Šmita-Kalēja, Inese Tuklere un Laura Roze bija sacerējušas īpašu uzvedumu: Kā es gāju ūdens rozi meklēt, kurā bez iepriekšēja mēģinājuma bija jāuzstājas E. Krūkam, Tonijai Krūkai, M. Jonānei, E. Pulciņam, Norai Pulciņai, I. Zamlovskim un O. Kļaveniekam.

E. Krūka un svētku rīcības komitejas priekšsēdis Dz. Melnbārdis pasniedza balvas uzvarētājiem šacha spēlēs, šaušanas sacīkstēs un virves vilkšanā.

Zaļumballē deju priekos līksmoja pie V. Tuklera skaņu lentes mūzikas kā jaunie, tā arī vecie. Īsu brīdi pēc balles beigām uznāca lietus gāze, noskalojot putekļus nākamās dienas norisēm.

Svētdienas rītā māc. Ā. Čopa vadītais svētbrīdis Sidrabenes brīvdabas baznīcā ievadīja nākamās dienas notikumus..

Vieglatlētikas sacensībās G. Gubiņa vadībā rosīgi piedalījās bērni un jaunieši. Notika arī futbola spēle. Mazo bērnu nodarbības vadīja Tonija Krūka. Svētku nobeigumā uzvarētājiem balvas pasniedza LSAK priekšsēdis V. Sališs. Bez rīcības komitejas, svētku organizēšanā daudz pūļu veltīja arī DV Toronto, Hamiltonas un Bramptonas nodaļu darbinieki. Par darbinieku cienastu rūpējās DV Hamiltonas vanadzes priekšnieces E. Šteinas vadībā. Svētki Sidrabenē abās dienās pulcināja ap 500 dalībnieku.

O. K.

Jaunieša panākumi sportā

Labus panākumus vieglatlētikā sasniedzis Ņujorkas pavalsts Arlingtonas vidusskolas Pokipsijā audzēknis Jānis Birznieks, kā to ziņo laikraksts Poughkeepsie Journal vairākos rakstos. Jānis Birznieks šo skolu pārstāvējis vairākos vieglatlētikas sarīkojumos, iegūstot uzvaras un labojot skolas rekordus. Viņš piedalīsies ASV jauniešu meistarsacīkstēs Bolingrīnā, Ohaijo, 30. un 31. jūlijā, 100 un 440 jardu skrējienā un tāllēkšanā. Šīs tiesības viņš nesen izcīnīja Ņujorkas pavalsts apmērā Harpuras kolledžas sarīkojumā ar laiku 440 jardos 51,7, bet 100 jardos 9,1 sekundes. Tāllēkšanā viņa rezultāts ir 20 pēdas un 9,5 collas, uzstādot skolas rekordu 300 jardu skrējienā ar 34,2 sekundēm. 17 g. vecais Jānis Birznieks ir Arlingtonas skolas Pokipsijā vieglatlētikas vienības kapteinis un šogad uzņemts Vestpointa militārajā akadēmijā, kur bija pieteikušies 5000 aspirantu. Viņš ir Kurzemes cīnītāja Anša Birznieka dēls.

Vk

PABEIGTA NOVUSA SEZONA

Pabeidzot novusa sezonu Toronto, kas bija daudziem turnīriem bagāta (5 turnīri) un kuros kopskaitā piedalījās 48 spēlētāji, kas ir otrā vietā aiz vieglatlētikas nozares, tika rīkots DV Toronto nodaļas iekšējais turnīrs, piedaloties tikai DV biedriem. Vienlīdzīgā sacensībā līdz pēdējai spēlei uz pirmo vietu bija 4 kandidāti. Pēdējā spēlē, uzvarot K. Gulbi trijos setos, A. Grīnbergs izcīnīja pirmo vietu. Otrās vietas dēļ bija jāpārspēlē vienādu punktu skaitu guvušajiem H. Jakobsonam, O Rozem un Ž. Jakobsonam, kas pārspēlējot ierindojās otrā vietā, trešā vietā paliekot O. Rozem, bet ceturtā H. Jakobsonam. Tālākā secībā ir G. Kārkliņš, K. Gulbis un R. Puriņš. Nākamā sezonā, kura sāksies oktobrī, bez Hamiltonas, Sv. Katrīnu un Toronto spēlētājiem piedalīsies vēl Londonas novusa spēlētāji. Arī tālā Noranda ieinteresēta novusa spēlē.

DV Toronto novusa nozare

Vieglatlētikas sezonas atklāšana

Daugavas Vanagu un Latviešu Sporta Apvienības Kanadā jaunatnes un sporta svētku vieglatlētikas sacensībās piedalījās 64 dalībnieki — vairums jaunāko grupu atlēti, un sacensību labu izdošanos veicināja arī labie laika apstākļi. Tādēļ var teikt, ka sezonas atklāšana izdevās, kaut gan sasniegumi vēl visumā „pavasarīgi", kas sevišķi sakāms par meiteņu grupām, kurās piekrišana vieglatlētikai samazinās ik gadu.

SACENSĪBU REZULTĀTI

Zēniem dz. 1964.,-63.-,-62. g. 60 m: A. Miķelsons 10,8, A. Briedītis 11,0, P. Timšāns 11,5 sek. Augstlēkšanā A. Miķelsons 0,95 m. Tāllēkšanā A. Miķelsons 3,04, P. Timšāns 2,42, A. Briedītis 2,38 m.

Dz. 1961.,-60.-59. g. — 69 m: M. Ozoliņš 9,1, E. Treimanis un T. Skrīns abi 9,4 sek. 200 m M. Ozoliņš 30,8, A. Lapiņš 31,6, T. Skrīns 32,7 sek. Augstlēkšanā E. Treimanis 1,30, I. Mikelšteins 1,25, V. Ozols 1,20 m. Tāllēkšanā M. Ozoliņš 3,81, E. Treimanis 3,67, I. Mikelšteins 3,50 m.

Dz. 1958.,-57.,-56. g. — 100 m: E. Kiršs 12,9, M. Grimba un J. Dzelme abi 12,9 sek. 400 m M. Grimba 62,9, G. Dāboliņš 63,2, J. Dzelme 63,3 sek. Augstlēkšanā J. Dzelme 1,50, G. Dāboliņš 1,45, E. Kiršs 1,45 m. Tāllēkšanā E. Kiršs 5,09, J. Ozoliņš 5,00, J. Dzelme 4,73 m. Lodes (8 mārc.) grūšanā V. Matisons 12,38, J. Ozoliņš 11,52, E. Kiršs 10,14 m.

Dz. 1955.,-54. g. — 100 m: E. Kļaviņš 12,3, D. Lapiņš 12,8 sek. 400 m E. Kļaviņš 57,4, R. Taube 63,6 sek. Augstlēkšanā E. Kļaviņš 1,70, V. Lagzdiņš 1,60, G. Paukšēns 1,55 m. Tāllēkšanā E. Kļaviņš 5,84, V. Lagzdiņš 5,61, G. Paukšēns 5,15 m. Šķēpa mešanā Pauls Tomass 45,86, E. Kļaviņš 33,20, J. Dzelme 25,08 m.

Vīriešiem — 100 m H. Preiss 12,2 sek. Augstlēkšanā J. Zivtiņa 1,65 m. Tāllēkšanā J. Zivtiņa 5,80, K. Pavasars 4,94, A. Dzelme 4,67 m. 400 m J. Zībergs 56,9 sek. 800 m J. Zībergs 2:24,8 min. Lodes grūšanā P. Tomass 11,86, V. Matisons 10,90, J. Rudzroga 8,80 m. Diska mešanā K. Pavasars 30,34, B. Miska 29,00, P. Tomass 28,84 m. Šķēpa mešanā J. Zivtiņa 39,20, A. Dzelme 35,38 m.

Meitenēm dz. 1964.,-63.,-62. g. —60 m: K. Ruņģe 11,1, G. Ozoliņa 11,4, M. Ozola 12,4 sek. Augstlēkšanā G. Ozoliņa 0,95, K. Ruņģe 0,90 m. Tāllēkšanā K. Ruņģe 2,97, G. Ozoliņa 2,77, M. Ozola 2,50 m.

Dz. 1961.,-60.,-59. g. — 60 m: V. Dāboliņa 9,6, I. Kraujiņa 9,8, A. Ruņģe 10,3 sek. Augstlēkšnā G. Mackare 1,20, K. Ivāne 1,15, A. Ruņģe 1,10 m. Tāllēkšanā G. Mackare 3,68, Ilze Kraujiņa 3,14, A. Ruņģe 3,03 m.

Dz. 1958.,-57.,-56. g. 100 m: J. Pakalna 14,5, S. Lagzdiņa 16,3 sek. Augstlēkšanā P. Melnbārde 1,15, D. Zīlāne 1,15, J. Pakalna 1,05 m. Tāllēkšanā I. Pulciņa 4,05, J. Pakalna 3,96, D. Zīlāne 3,43 m. Lodē, diskā un šķēpā — J. Pakalna 8,21, 21,52 un 18,04 m.

Dz. 1955.,-54. g. — 100 m: A. Kukse 14,7 sek. Augstlēkšanā M. Strazdiņa 1,30 m. Tāllēkšanā A. Kukse 3,80 m. Šķēpa mešanā M. Leja 24,70 m.

Pirmo trīs vietu ieguvēji katrā disciplīnā saņēma piemiņas lentes, bet vispusīgākie savās grupās ieguva pa rīkotāju dāvātai balvai.

Sporta dienas beidzās ar draudzības sacensībām futbolā starp Hamiltonas un Toronto jaunatnes (līdz 18 gadiem) vienībām. Ar 6:1 uzvarēja Hamiltona. Šīs reizē bija atvadas no vecā futbola laukuma, jo tuvākās dienās vārtu stabi pacelsies jaunajā laukumā, kad sacensību atkārtos.

—u—

Internacionāla spēle

VIETROS

PRET

Italijas

CATANZARO

Profesionālais futbols

(Soccer)

Varsity Stadionā

TREŠDIEN, 21. JŪNIJĀ,

pl. 8.30 vakarā.

Ieejas maksa: pensionāriem un bērniem — $1.75. Pārējiem $3.00 un $4.00. Rietumpuses rezervētās — $5.00.

Biļešu kase

atvērta no pl. 12.00 dienā.

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJAS
INTERNĀTS RĪGA
nākošajam mācības gadam meklē gados jaunu un audzināšanas darbā daudzpusīgu
AUDZINĀTĀJU VAI AUDZINĀTĀJAS.
Mēneša bruto alga ap 1.200.- DM. Rakstīt internāta vadītājam: **I. Balodis, 44 Münster, Wienburgstr. 56, Germany.**

Kanadas lielākais un labākais speciāli
EIROPIEŠU DELIKATEŠU UN GAĻAS VEIKALS
tip-top MEATS DELICATESSEN
plaša izvēle, vislabākā kvalitāte par mērenām cenām.
Katru nedēļu kaut kas sevišķs
1727 BLOOR ST. WEST
(pretim Keele pazemja stacijai)
YORKDALE SHOPPING CENTRE
FAIRVIEW MALL
Sheppard Ave. / Don Valley Parkway
(Queen Elizabeth un Highway 27)
ZIGGY'S AT SHERWAY GARDENS

VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBI
- **VIZĪTKARTES**
- **IELŪGUMI**
- **BIĻETES**
- **VĒSTUĻU GALVAS UN APLOKSNES**
- **GRĀMATAS**
- **KALENDĀRI**
- **MĒNEŠRAKSTI**
- **AVĪZES**
- **UN LĪDZĪGI IESPIEDUMDARBI**

VEICAM
- **LAIKUS**
- **LABI**
- **UN PAR MĒRENĀM CENĀM**

vienā no lielākām latviešu akciju sabiedrībām Kanadā

amber

PRINTERS AND PUBLISHERS LIMITED
SPIESTUVE UN KANTORIS:
125 BROADVIEW AVE., TORONTO 250, ONT.
(416) 466-1514

LŪDZU ATSAUKTIES
ILGVARU FREMBERGU
dzim. 1920. g. 23. dec. Rīgā.
Bijušais karavīrs. Bija iedalīts 2. Grenadieru Brigādē, Latviešu leģionā. 1945. gada sākumā ārstējās Dānijā. Ja kādam tautietim būtu kas zināms par meklējamā likteni, laipni lūdzu paziņot Tamarai Aizupe, 36 Mycenae Rd. Blackheath, London, S.E. 3, England.

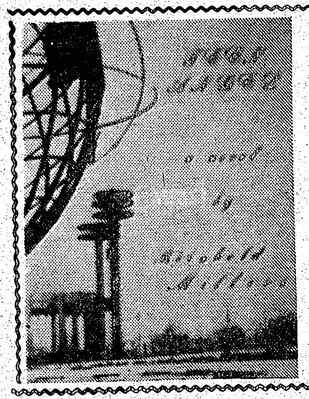

REINHOLDA MILLERA romāns
Teen Angel
atvaļinājumu sezonai tuvojoties, tiek piedāvāts par pazemināt cenu: $5.00, no apgāda
ECHO PUBLISHERS,
GPO 2832, New York, N.Y. 10001
vai no labākiem grāmatu galdiem.
Otra izdevuma apvalks.

Ja kāds vēl atceras Lietuvu, Latviju un Igauniju...

(Vēstule no Britanijas)

Lielās Ziemeļbritanijas avīzes „The Scotsman" 30. maija ievadrakstā atkal pieminēts Baltijas valstu vārds. Raksta sākumā autors nosauc Niksona sarunu rezultātu Maskavā par lielu diplomātisku panākumu, kas Niksonam noderēs ASV vēlēšanu cīņā. Tālāk rakstā pazīb sarkastisks smaids, veltīts Pad. savienības politikai. Autors raksta, ka esot grūti „uzņemt nopietni" (take seriously) Pad. savienības vadoņu parakstītu deklarāciju, kurā tie atsaucoties uz Apvienoto nāciju Chartas principiem, jo šie valstsvīri un viņu priekšteči esot „atbaidošā veidā" (flagrantly) pārkāpuši šo chartu katrā gadījumā, kad tas viņiem bijis izdevīgi. Šinī sakarā autors aizrāda uz vienu vietu Niksona un Kremļa deklarācijā, kurā pasvītrots, ka nolīgtais līgums neskaļot Amerikas un Pad. savienības agrāk izveidotās attieksmes ar citām valstīm. Tālāk autors turpina: „Ir vispār zināms, ka Brežņevs uzskata par savu pienākumu aizkavēt tautu pašnoteikšanos Čechoslovakijā, Ungārijā, Bulgārijā, Austrumvācijā, Rumānijā un Lietuvā, Latvijā un Igaunijā, ja kāds atceras, kas ar tām noticis..."

Tālāk avīzes ievadrakstā atskan it kā biedinājums Eiropai sakarā ar Eiropas drošības konferenci nākotnē, pēc kuŗas Pad. savienības vadoņi tiecoties jau vairāk gadus: šīs konferences sekas varot būt bīstamas Rietumeiropas drošībai. Pad. savienība cerot panākt šinī konferencē „vismaz" vispārīgu pastāvošā stāvokļa (status quo) atzīšanu Eiropā, t.i. Maskavas tiesību turpināt vairāk miljonu austrumeiropiešu apspiešanu. Maskavā parakstītajā līgumā esot vairāki aizrādījumi uz „neiejaukšanos" (non-interference). Avīze atgādina, ka rietumi neesot iejaukušies Čechoslovakijas notikumos 1968. gadā; toreiz Maskava nepelnīti apvainojusi rietumus iejaukšanās politikā, kaut gan pati iejaukusies Čechoslovakijas iekšējās lietās „atbaidošā veidā".

Maskavā parakstītā vienošanās runājot par Eiropu — „brīvu no visiem saspīlējumiem" (tensions). Šāds stāvoklis Eiropā gan liekoties tikpat tālu kā pilnīga atbruņošanās, kuŗa it kā esot Pad. sav. un Amerikas gala mērķis. Ja rietumi neuzmanīšoties, drošības konference varot palielināt saspīlējumus Eiropā. Komūnistisko valstu starpā esot vairāk vienības nekā nekomūnistisko valstu savstarpējās attiecībās. Varšavas paktā esot vairāk vienības nekā NATO apvienībā.

„The Scotsman" ir viena no lielākām Ziemeļbritanijas avīzēm. Tai ir mēreni konservātīva nokrāsa, tā ir neatkarīga un objektīva savos vērtējumos (jo nereti kritizē arī konservātīvās valdības un partijas kļūdas). Šinī avīzē agrāk bieži rakstīja par Baltijas valstīm kaislīgais krievu komūnisma ienaidnieks un Baltijas valstu draugs Džons F. Stuarts (Scottish League for European Freedom dibinātājs), kuŗš labi pazina gan Krieviju, gan Baltijas valstis un to vēsturi. Vēlāk, redakcijai mainoties, viņš no tiešas līdzdarbības avīzē pārgāja uz gaŗām „vēstulēm redakcijai", kuŗas turpinājās līdz pat viņa nāvei 1958. gadā. Kopš tā laika pagājuši daudzi gadi, bet Baltijas valstu vārds vēl šad un tad pamirdz minētās avīzes ievadrakstos — kaut vai nedaudz rindiņās. Tātad daži vēl tomēr „atceras, kas noticis ar šīm valstīm"... Bet varbūt mēs paši par maz atgādinām pasaulei, ka mēs vēl eksistējam?

Britu presē, televīzijas un radio raidījumos patlaban ārpolitiku pa daļai apēno atmiņas par Vindzoras hercogu. Tanīs jūtamas vieglas skumjas sakarā ar kādreiz tik iemīlētā Velsas prinča un īslaicīgā karaļa Eduarda VIII likteni: viņam bija jādzīvo un jāmirst trimdā, — it kā viņš būtu noziedzies pret savu zemi... No visa lasītā un dzirdētā rodas iespaids, ka viņa romantiskā laulība bija tikai ieganstsdažām ultrakonservātīvām aprindām atbrīvoties no karaļa ar ļoti neatkarīgām un demokratiskām tieksmēm. Arī bez šīs laulības karalim Eduardam būtu iznākušas asas sadursmes ar toreizējo režīmu. Rodas pārdomas par pretrunām Britu salas iekārtā. Britanija skaitās ļoti brīva zeme, bet vienīgi karaliskās ģimenes locekļiem nav brīvības pat viņu pašu dzīvē. Karaļu liktenis var būt atkarīgs no premjērministra un valdošās baznīcas, kā tas bija Vindzoras hercoga gadījumā (un vēl vienā gadījumā samērā nesenā pagātnē). Morganātiska laulība valdošās ģimenes locekļiem bija atļauta pat ļoti stīvajā, tradicijās sastingušajā Austro-Ungārijas monarchijā (piemēram, Sarajevā nogalinātā kroņprinča laulība) un arī cara Krievijā (piemēram, Nikolaja II brāļa un agrākā troņmantinieka Michaila laulība), bet ne brīvajā Anglijā. Britu televīzijā atskanēja doma, ka konservātīvās britu dominijas (Kanada, Austrālija un Jaunzelande) nekad nebūtu samierinājušās ar karaļa laulību ar Simpsona kundzi.

Galvenais iebildums pret viņu bijusi ne tikai viņas agrāko laulību šķiršana, bet fakts, ka viņa nepiederējusi pie britu sabiedrības. Ārzemniekiem liekas iezīmīga vēl viena pretruna: pieņemot britu pavalstniecību, ir jāzvēr, ka jaunais pavalstnieks ne tikai nedarīs, bet arī neteiks nekā, kas būtu vērsts pret karali vai karalieni, bet viens no baznīcas bīskapiem Eduarda VIII laikā baznīcā atklāti spredikoja pret karali.

Austra Augenberga

RAIBĀ PASAULE

Veltīgi kāds makšķernieks ezera malā Polijā bija izlicis uzrakstu „Makšķerēt aizliegts", lai atvairītu peldēt kāros tūristus, kas traucēja viņa kluso laimi. Tikai jauns plakāts ar uzrakstu „Uzmanību no gasterosteus aculeatus!" beidzot viņam sagādāja ilgoto mieru, jo peldētkārīgie drošības dēļ sāka no šīs vietas vairīties. Pie tam latīniskais nosaukums apzīmēja tikai nekaitīgo ezera iemītnieku kazragu...

Tieši vienu pēcpusdienu ilga Džeka un Irmgardes Hanisonu laulība. Tā pāris mazākais izteicās šķiršanās tiesneša priekšā Londonā, Anglijā, kas tiesnesi pamudināja izteikt atzinumu, ka šī ir viena no visīsākajām laulībām pasaulē. Abi bija salaulājušies kādā 1967. gada pēcpusdienā, bet jau tās pašas dienas vakarā izšķīrušies un tagad „izjukušas" laulības dēļ pieprasījuši šķiršanos. Arī tā notika rekorda tempā: jau pēc divām minūtēm Džeks un Irmgarde atstāja tiesas zāli kā brīvi cilvēki.

Vajadzīgs galdnieks slēpju salīmēšanai
Zvanīt: 757-4144
Scarborough, Ont.

SKYLINE REAL ESTATE LIMITED
REALTOR
ZEME — DROŠĀKAIS IEGULDĪJUMS
24 akri, 9 jūdzes ziemeļos no Boltonas. Skaistas priedes, ir atļauts būvēt. Cena $22,500 ar zemu iemaksu.
10 akri, 27 jūdzes ziemeļos no Jane — Lawrence, tuvu Toronto - Berijas šosejai. Cena $12,900, zema iemaksa.
10 akri pie asfaltētas šosejas, tuvu Saulainei. Ir būvatļauja. Cena **$7,800.**
15 akri 30 jūdzes no Metro uz ziemeļvakariem. Blakus gabalos jaunas mājas. Cena $15,000 ar $3000 iemaksu.
10 akri meža gabals pie asfaltēta ceļa, 5 jūdzes no Alistonas. Cena $7,900 ar $1,500 iemaksu.
44 akri tuvu 12 šosejai apm. 50 jūdzes no Metro. Daļa lauks, daļa mežs. Dīķis un strauts. Ideāla vieta foreļu dīķim, skaista vieta mājai. Cena $15,900 ar $2,500 iemaksu.
Floridā — Daytona Beach. Daži skaisti apbūves gabali 3—4 bloki no okeana. Gadījuma dēļ pērkami par $3,500 — $4,000 gabalā.

Ko mēs zinām par latviešu jaunatni Latvijā

Latvijas garīgo seju pašreiz veido vidējā paaudze — vecākā salauzta un kļuvusi neaktīva, jaunatnei neizbēgami jāiet cauri visām „smadzeņu mazgāšanas" un iedoktrinēšanas fazēm. Un tomēr jaunatne dzimtenē spējusi saglabāt latvisko stāju labām nekā trimdā. Visvairāk latvieši Latvijā neieredz „kungu rasi", tas ir, ievazātās „krievu salašņas" un skandalozās „krievu dāmas". Aplamu informāciju par stāvokli okupētajā Latvijā pārved tie, kas brauc „ciemos" un kam atļauts satikties ar saviem piederīgiem vienīgi viesnīcā Rīgā. — Brīvās pasaules latviešu apvienības vicepriekšsēdis Imants Freimanis 2. jūnijā savā priekšlasījumā Brīvo Latvju Biedrībā Filadelfijā raksturoja pašreizējo dzīvi okupētajā Latvijā.

Ievadā Brīvās pasaules latviešu apvienības vicepriekšsēdis Imants Freimanis no Zviedrijas piebilda, ka šis ir viņa priekšpēdējais referāts turnejā pa Jauno pasauli, kā arī, ka informācija gūta no „tūkstoš avotiem", salīdzināta un pārbaudīta. Vismazāk var ticēt 'nām' . ko pārved tā saucamie „dzimtenes apmeklētāji", kuriem tālāk par Rīgu nav atļauts „ceļot". Savus piederīgos tie drīkst „apmeklēt", tas ir, ar tiem satikties vienīgi viesnīcā Rīga. Turpretī no citiem ziņu avotiem iespējams saņemt vajadzīgo informāciju skaidri un noteikti. Okupācijas varai neko neizdodas noslēpt rietumniekiem un tas ne vienu vien reizi sacēlis satraukumu pat Kremlī. Par visu „noslēpumu" ātro nokļūšanu rietumnieku rokās Latvijā radušies pat daudzi zīmīgi anekdoti.

Šolaiku Latvijas seju veido četrdesmit un piecdesmitgadīgie, tas ir, vidējās paaudzes vecākais gājums. Vecāko paaudzi okupācijas vara nav spējusi ne locīt, ne „atgriezt" sociālisma resp. komūnisma ticībā, bet tikai salauzt. Līdz ar to šī nenoliektā, bet vienīgi salauztā vecākā paaudze kļuvusi neaktīva un notikumu norisi okupētajā Latvijā vairs nespēj ietekmēt.

Pieskaroties latviešu jaunatnei okupētajā Latvijā, referents pasvītroja, ka okupācijas varas žņaugos jauniešiem tur uzkrauta vēl lielāka „televīzijas nasta" nekā latviešu jaunajai audzei trimdā, kas arī nav mazā. Tā kā ne vien tēvam, bet arī mātei obligāti jāstrādā, bērni jau ar pirmām dzīvības dienām nonāk „bērnu silē", kur pirmie iespaidi par redzamo pasauli tiem saistās ar „bārdainajiem un ūsainajiem večiem uz visām sienām", jāklausās aktuālie saukļi un krievu mēle. — Līdz ar pirmajiem skolas gadiem sākas nākošā smadzeņu mazgāšanas faze — sarkanie pionieri. (Aplam iedomāties, ka pionieri „rupjos vilcienos" līdzīgi vilcēniem vai mazskautiem, kā to nesen rietumu prese spriedelēja). Vadājot bērnus gan pa „varoņu kapiem", gan pa „piemiņas vietām", nodarbes pionieros aizstāj katru brīvo brītiņu ārpus skolas darba. Kādi panākumi iedoktrinēšanas gājieniem pionieros? To raksturo nesen no okupētās Latvijas pārvestais „tautas" anekdots, proti: Rotaļu laikā skolas pagalmā liels apjukums. Uzsāktās kara spēles izjukušas, jo nav neviena „sarkanarmieša", bet tikai „SS" vīri. Atskrien aizelsies pionieru vadītājs. „Kas te notiek? Kāpēc jūs nesteidzaties pulcēties zem uzvarām vainagotās sarkanarmijas sarkanajiem karogiem, bet visi skrienat „SS" pusē?" — „Tāpēc, ka visi sarkanarmijas varoņi krituši un aprakti priedēs, bet „SS", kas tos nogalinājuši, palikuši dzīvi," pasteidzas atbildēt mazais Jānītis...

Vidusskolas gados nāk trešā iedoktrinēšanas faze ar neizbēgamiem spaidiem un tiesību ierobežošanu „izvairīšanās" un „neaktīvitātes" gadījumos. Tā ir darbošanās komjaunatnē. Šo jaunatnes ārpusskolas un arī skolas laika audzināšanas organizāciju vada ļoti labi apmācīti un sagatavoti komjaunatnes vadītāji. Šai laikā vairāk nekā puse no visiem attiecīgā vecuma jauniešiem okupētajā Latvijā iesaistīti komjaunatnē, jo citādi nekādi panākumi dzīvē nav iespējami. Iestāšanās augstskolā tiem, kas nav komjaunatnē, tikpat kā neiespējama. Pēdējā laikā, iestājoties universitātē, svarīgākais nav vis laba gatavības apliecība un vidusskolas absolventa spējas, bet gan t. s. „speciālās prasības", tas ir, „aktīvitāte komjaunatnē un „spējas vadīt masas".

Tiem, kam jāiet karadienestā, jāiztur neiedomājami smagi „stājas pārbaudījumi", pie tam tālu ārpus Latvijas, dziļi Krievijā vai Sibirijā uz Ķīnas robežām. Okupētajā Latvijā šai laikā „visa krieviskā" ieviešanā ārkārtīgi liela nozīme okupācijas karaspēkam, kas ar saviem „koriem un orķestriem", ballēm un tuvināšanās vakariem turpina pakļauto latviešu tālāku malšanu un atšķaidīšanu. Visumā tomēr jāatzīst, ka okupācijas varas nospiestajā dzimtenē latviešu sieviete nesalīdzināmi stiprāka latviete nekā trimdā. Pēc pašu okupantu statistikas vairāk nekā puse jaukto laulību (64%) par savu valodu paturējuši latviešu valodu. — Arī par latviešu jaunatni okupētajā Latvijā ir tikai labas ziņas: latviešu jaunieši tur nav ne samalti, ne atmiekšķēti. Viņi gan šai laikā, tāpat kā vidējā paaudze, neuzskata par savu „dzīves mērķi" Latvijas neatkarības atjaunošanu, jo tas pārāk „tāls" un pašreizējā situācijā pilnīgi nereāls „sapņojums". Jaunieši gan cenšas kopā ar citām apspiestajām tautām panākt, lai „centrālā vara" ievērotu, ko nosaka konstitūcija kā par atsevišķa cilvēka, tā tautu tiesībām.

Visumā jāatzīst, ka latviešu jauniešiem dzimtenē pasaules uzskati pozitīvāki nekā dažiem apdāvinātiem, bet „masalām aplipušiem" latviešu jaunās audzes pārstāvjiem trimdā. „Un kad arī latviešu jaunieši trimdā cīnā par savas tautas tiesībām un [illegible] būs ar mieru iet cauri „visām ugunīm", nebaidoties ne cietuma, ne izsūtījumu, tad radīsies ciešāka sadošanās rokās un šķietami neiespējamais kļūs sasniedzams un īstenojams", nobeidza savu priekšlasījumu Imants Freimanis.

K. L.

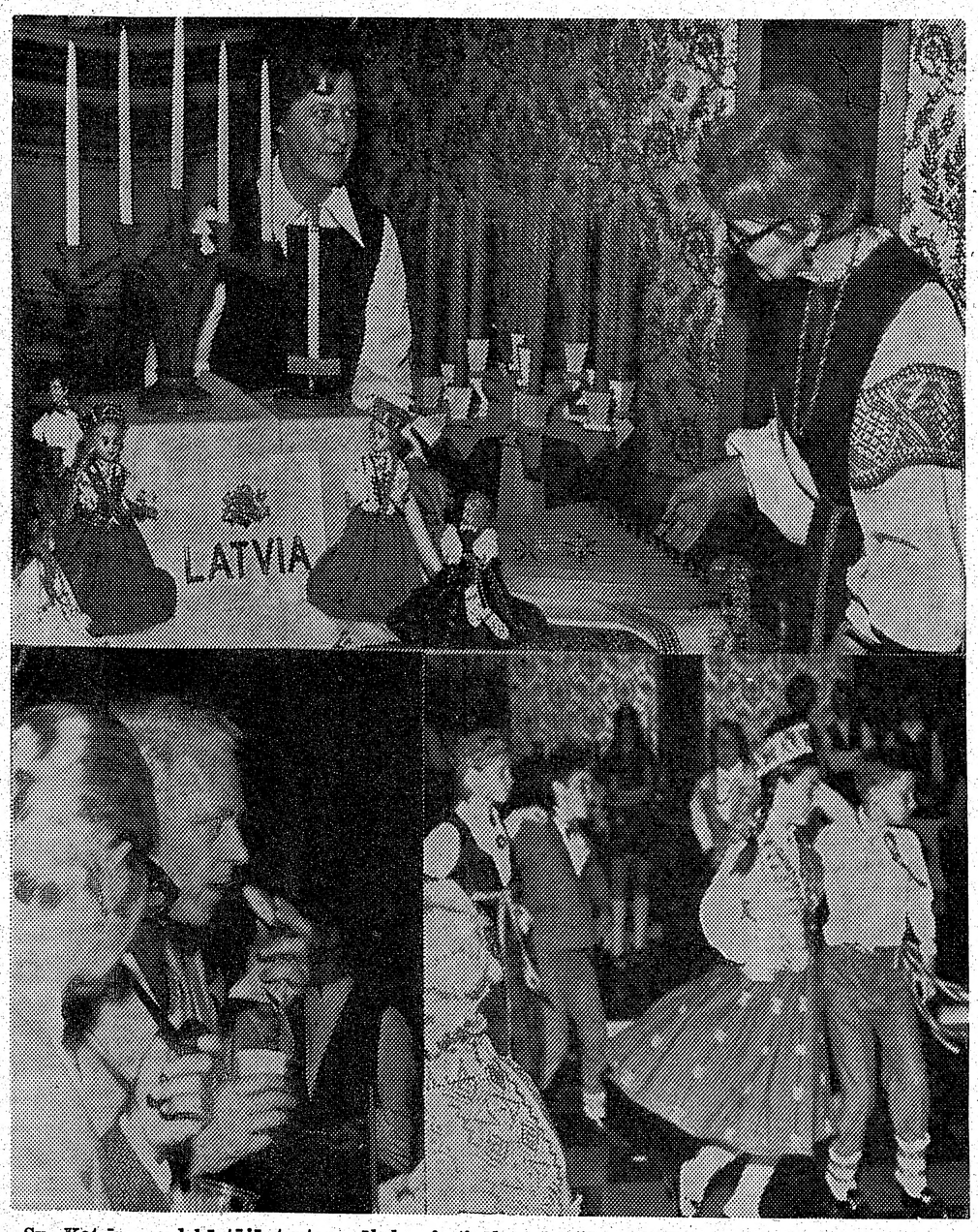

Sv. Katrīnu gadskārtējā tautas mākslas festivālā. Augšā — A. Freimane (pa kreisi) pie latviešu novietnes un igauņu apvienības sekretāre A. Pinta, kuŗa apskata latviešu kokli. Apakšā pa kreisi — Sv. Katrīnu pilsētas galva (McKenzie Chown) nogaršā latviešu cepumus; pa labi — Jandāliņš dejo angļu klubā.

Foto: J. Ligurs

Prasa cilvēka tiesību ievērošanu Pad. savienībā

Pad. savienības pilsoņu tiesību aizstāvji cer, ka prezidenta Niksona apmeklējums dos izdevību brīvības centienu veicināšanai Pad. savienībā. Atomfiziķis Andrejs Sakarovs, krievu ūdeņraža bumbas izgudrotājs, kas uzskata sevi par demokratiskās kustības vadītāju Pad. savienībā, domā, ka ar ASV un Pad. savienības saprašanos palielināsies iekšējā brīvība. Šīm cerībām pievienojies arī Pjotrs Jakirs, bijušā ģenerāļa dēls, kuŗa tēvu nogalināja Staļina „tīrīšanas". Viņš tic, ka cilvēka tiesību garantijas apspriedīs galotņu konferencē. Jakirs pavadījis visu savu jaunību koncentrācijas nometnē un savu dzīvi veltījis staļinisma pretestībai. Viņš vēlas, lai tiktu veicināta saprašanās starp sociālistiskajām un kapitālistiskajām valstīm un ka tās beidzot apzināsies, ka ideoloģiskas pretrunas un cīņa par iespaidu sfairām ir bīstama. Atomfiziķis A. Sakarovs savukārt izteicies: „Es ceru, ka internacionālā saspīlējuma atslābinājums labvēlīgi ietekmēs pamatbrīvības mūsu valstī — domu, emigrācijas, kustības, nacionālo, kultūras, sociālo un reliģisko brīvību." Sakarovs vēlas redzēt izbeidzam tiesas vajāšanas Pad. savienībā un amnestiju visiem psīchiatrisko slimnīcu ieslodzītiem, kas tur cieš savas pārliecības dēļ. Pjotrs Jakirs minējis, ka cilvēka tiesības Pad. savienībā ignorētas arī ar to, ka prezidenta Niksona apmeklējumam tuvojoties, cilvēki sapulcināti milicijā un slepenā policijā, kur pavēlēts parakstīt apliecinājumu, ka viņi „neizdarīs nekādu pretsociālistisku akciju".

Igauņu pasaules festivāls Toronto

Igauņi šovasar rīko Toronto vispasaules festivālu: „The Estonian world festival 1972". Festivāls risināsies no 8. — 16. jūlijam, un tanī par galveno runātāju—viesi ielūgts Kanadas ārlietu ministrs Šarps un agrākais premjērministrs Džons Dīfenbekers. Sagaida, ka festivālā piedalīsies vairāk nekā 12.000 igauņu no Kanadas, ASV, Rietumvācijas, Anglijas, Zviedrijas, Austrālijas un Dienvidamerikas. Igauņu rīkotais vispasaules festivāls būs pirmā šāda veida sapulcēšanās igauņiem, kas dzīvo ārpus savas dzimtenes. Pāri 500 tautisko deju dejotāju un 1000 meiteņu vingrotāju priekšnesumi notiks Kanadas nacionālās izstādes stadionā. Bez tam vēl paredzēts 1000 dziedātāju un mūziķu dziesmu svētku koncerts Koliseumā, risināsies sporta sacīkstes, būs priekšlasījumi, teātŗa izrāde un jauniešu sarīkojumi. 16. jūlijā atklās igauņu gaidu un skautu džamboreju, kas beigsies 22. jūlijā ar kopēju lielo ugunskuru Portsidnejā, Ontario. Lielo svētku dēļ Toronto igauņi šogad atturējušies no piedalīšanās šeit rīkotā etnisko grupu festivālā „Caravan 1972".

Jaunas

PĒC GA

„Kollektīvās liel
Latvijas laukos k
tā morālā plāksnē
‚sava kaktiņa, s
stūrīša' uzskatu
raksta ilustrētā žu
zne redaktore Z
atceroties pirmo
bināšanu pirms
kad „apkārt kā
jaunas valodas, k
no kolchoziem."

Par pirmo kolc
uzlūko 1946. gada
brī Zemgalē pie
bināto „Nākotni",
saveda dažas g
gus" un „pirmaj
jai saimniecībai
hektāru zemes".
saimniecībai „Nā
nošanās ceļā e
taru, tajā strādāj
kā 400 cilvēku,
1200 lopu lielu
barojot 1200 bēk
rumos esot izau
centneru lielu
tāra. Lielsaimnie
speciālisti ar au
dējo izglītību
fermu brigadieŗi,
veterinārārsti, e
plānotāji. Lielsa
esot ienesīgas
piemēram, kažo
šana. 1970. gadā
cības ienākumi
2.650.000 rubļu.

Šādus un lī
sniedz okupētās
ses izdevumi. K
tam okupācijas
valdes melus u
nekādas iespēja
faktus, taču nea
ko mēģina iestā
dati un kā uz t
redzam, ka L
bijušas lielas, k
pārmaiņas, kas
mācīgi ar zem
nu. Mēģināsim
tīties Latvijas l
šajā un kā to
višķo nozaŗu li

Viena no ga
rībām ir viens
un pārcelšana
nās uz dzīvi
ciematos jeb l

Par pāriešan
saimniecību ci
domas, cik v
lās. Šāda
iespējama tik
Latvijas pārva
spēkam sace
mājas, lai ļo
drastiski, nerē
kādām iedzīv
īstenotu prakse
rināto ministr
mumu par la
pāriešanu no
dzīvi ciematos
cība ir Latvij
lielākā problēr
vijas pārvaldei
ku iedzīvotāju
maiņa, lai tās
matu celšanā
pašas lielsaim
vas iniciatīvas
ļiem, pat a
spēku.

Okupētās
šad un tad,
publicē arī „
tules, tā dis

Jaunas „sarkanās muižas"

PĒC GADSIMTA CETURKŠŅA — IESKATS LATVIJAS LAUKU DZĪVĒ

„Kollektīvās lielsaimniecības Latvijas laukos kā materiālā, tā morālā plāksnē uzvarējušas ‚sava kaktiņa, sava zemes stūrīša' uzskatu paudējus," raksta ilustrētā žurnāla Zvaigzne redaktore Z. Jaunzeme, atceroties pirmo kolchozu dibināšanu pirms 25 gadiem, kad „apkārt kā odzes šņāca jaunas valodas, kas biedināja no kolchoziem."

Par pirmo kolchozu Latvijā uzlūko 1946. gada 22. novembrī Zemgalē pie Dobeles dibināto „Nākotni", kad „kopā saveda dažas govis un zirgus" un „pirmajai kollektīvajai saimniecībai iedalīja 350 hektāru zemes". Tagad lielsaimniecībai „Nākotne" apvienošanās ceļā esot 2500 hektaru, tajā strādājot vairāk nekā 400 cilvēku, kas apkopjot 1200 lopu lielu ganāmpulku, barojot 1200 bēkoncūku un tīrumos esot izaudzējuši ap 46 centneru lielu ražu no hektāra. Lielsaimniecību vadot 19 speciālisti ar augstāko un vidējo izglītību — agronomi, fermu brigadieri, zootechniķi, veterinārārsti, ekonomisti un plānotāji. Lielsaimniecībai vēl esot ienesīgas palīgnozares, piemēram, kažokzvēru audzēšana. 1970. gadā šīs saimniecības ienākumi esot bijuši 2.650.000 rubļu.

Šādus un līdzīgus datus sniedz okupētās Latvijas preses izdevumi. Kaut arī pazīstam okupācijas varas un pārvaldes melus un mums nav nekādas iespējas pārbaudīt faktus, taču neatkarīgi no tā, ko mēģina iestāstīt publicētie dati un kā uz tiem reaģējam, redzam, ka Latvijas laukos bijušas lielas, krasas fiziskas pārmaiņas, kas notikušas varmācīgi ar zemes atsavināšanu. Mēģināsim nedaudz ieskatīties Latvijas laukos notiekošajā un kā to izvērtē atsevišķo nozaru lietpratēji.

Viena no galvenām rakstura rībām ir viensētu likvidēšana un pārcelšana vai pārcelšanās uz dzīvi lielsaimniecību ciematos jeb lauku centros.

Par pāriešanu uz dzīvi lielsaimniecību ciematos latviešu domas, cik var secināt, dalās. Šāda „brīvdomāšana" iespējama tikai tādēļ, ka Latvijas pārvaldei nav pa spēkam sacelt dzīvojamās mājas, lai ļoti īsā laikā un drastiski, nerēķinoties ne ar kādām iedzīvotāju domām, īstenotu praksē nesen apstiprināto ministru padomes lēmumu par lauku iedzīvotāju pāriešanu no viensētām uz dzīvi ciematos. Bet celtniecība ir Latvijas saimniecības lielākā problēma. Tāpēc Latvijas pārvaldei jāpanāk lauku iedzīvotāju noskaņojuma maiņa, lai tās rezultātā ciematu celšanā nāktu palīgā pašas lielsaimniecības pēc savas iniciatīvas, saviem līdzekļiem, pat ar savu darba spēku.

Okupētās Latvijas presē šad un tad, kad vajadzīgs, publicē arī „anonimas" vēstules, tā diskreditējot zināmus cilvēkus un to uzskatus. Kādu „anonimu" vēstuli, kas skar lauku ciematu nākotnes izredzes, publicējis žurnāls Liesma, veltījot dažām rindkopām veselas lapas atbildi. Vēstules autors savu vārdu esot „kautrīgi noklusējis", bet piebārstījis savu rakstījumu ar tādiem izteikumiem kā „Daudzi domā... Daudzi izsakās... Tādas domas izsaka daudzi jo daudzi..." pavēstī Liesma. Žurnāla vilciens ir pārdrošs: lūk, atsevišķs neapmierinātais, kas gļēvi noslēpj ne tikai savu vārdu, bet grib noslēpties ari it kā aiz daudzu citu uzskatiem un domām. Bet tādu neapmierināto taču nav, un tāpēc no šāda gļēva cilvēka uzskatiem jānoroбežojas!... „Anonimajā" vēstulē, starp citu, teikts: „Daulzi izsakās: mēs esam latvieši un pieraduši būt no cita neatkarīgi. Tur, savā viensētā, savu gotiņu, kazu vai aitu vari izganīt kā patīk. Vai to tā varēs arī ciematā?... Ja tiešām mūs, lauku ļaudis, spiedīs uz ciematu, tad tomēr labāk uz pilsētu..."

„Anonimās" vēstules autoram atbild Latvijas ministru padomes valsts celtniecības komitejas priekšsēdis Rubīns, nobeidzot savu argumentu: „Var jau būt, ka daudz kas no tā, ko mēs darām, vienam otram nepatīk. Un tomēr nākotne, neapšaubāmi, pieder lauku centriem..."

Zemes gabals, kas pēc likuma šādā lauku centrā pienākas katram viendzīvokļa mājas būvētājam, ir 1200 kvadrātmetru liels. Lauku ciematu iedzīvotāji sūdzas, ziņo žurnāls Padomju Latvijas sieviete, ka „dzīvošana esot pārlieku saspiesta, jo piemājas zemes gabals pārlieku mazs".

Pats par sevi saprotams, ka 30 reiz 40 metru zemes gabalā, uz kura jāuzceļ māja, nav ko domāt par kartupeļu, ziemas dārzāju un lopbarības audzēšanu. Šī platība īsteni atļauj izveidot tikai kaut cik pieciešamu košuma dārzu. („...tad tomēr labāk uz pilsētu...")

Ap 36.000 viensētu (lielāko lauksaimniecību skaitu Latvijā min 1935. gada dati, proti, 275.698 lauku sētas) būtībā atrodas nākamo ciematu teritorijā, ziņo žurnāls Liesma. Izmantojot šo apstākli un aprūpējot ar jauniem dzīvokļiem tos, kas labprātīgi pārceļas uz lielsaimniecību ciematiem, Latvijas pārvalde atstās „nomalē", tas ir, viensētās palikušos pilnīgā novārtā un tumsā, jo, kā ziņo Liesma, „elektriskās līnijas vilkšana uz vienu atsevišķu viensētu izmaksā pārāk dārgi". Viensētām, pēc pārvaldes aplēsēm, jānomirst dabiskā nāvē.

Turpretī Latvijas lauksaimniecības enciklopēdija norāda — kamēr visos kolchozos un padomju saimniecībās izbūvēs lauku ciematus, paies „zināms" laiks. Tāpēc iespēju robežās vecajās lauku mājās, kas celtas šī gadsimta pirmajā pusē, jācenšoties racionālizēt mājsaimniecības darbus, iekārtojot ūdensvadu, izbūvējot vēdināmo aukstoto pieliekamo produktu glabāšanai u.t.t. Pagaidām, kamēr vēl pastāvot viensētas, vecajās lauku mājās esot nepieciešams elektrificēt virtuvi, izlabot izgaismi, iekārtot šķidrās gāzes pavardu, gāzes ūdens sildītāju; izbūvēt saknu un augļu glabātavas... Zinām tomēr, ka vecās lauku mājas, gadiem ejot, lēnām sabrūk, neviens tām nedomā salabot pat cauro jumtu, kur nu vēl runāt par to elektrificēšanu. Bet vārdos un solījumos turienes funkcionāri jau nekad nav skopojušies.

„Laukos noris ražošanas spēku koncentrācija, aug transporta kustība, technika," raksta architekte Valtrauta Ozola. „Šo parādību rezultātā rodas nepieciešamība koncentrēt arī lauku iedzīvotājus. Jauno apdzīvoto vietu — perspektīvo lauku ciematu — veidošanās lielā mērā atkarīga no lauksaimniecības ražošanas objektu izvietojuma saimniecības territorijā. Lopkopības un putnkopības fermām, mechanizācijas sektoriem, graudu apstrādes ēku kompleksiem, siltumnīcu kombinātiem jābūt labi saistītiem ar ciematu, kuŗā dzīvo darba spēks, kas šos objektus apkalpo. Tomēr šis nav vienīgais un izšķirošais faktors, jo lauksaimniecības uzņēmumam — kolchozam vai padomju saimniecībai — gandrīz visa tā territorija ir ražojoša. Atkarībā no sezonas, darba spēks ir vajadzīgs tīrumos, pļavās, ganībās, mežos. Strādnieku pārvadāšana no dzīves vietas uz darba vietu ir neizbēgama."

„Perspektīvie lauku ciemati ir jauna struktūra mūsu lauku ainavā. To territorijās dabas ainava šodien vēl visumā nav iznīcināta. Celtniecības tempi ciematos tomēr nav tik strauji kā pilsētās, arī tās apjomi nav tik lieli. Ciematu territorijās mums šodien vēl ir ko saglabāt, vēl ir par ko cīnīties," raksta architekte Ozola, domādama par straujās industriālizācijas un mechanizācijas radītām dabas aizsardzības problēmām. „Tādēļ katra celtnieciska rakstura iejaukšanās rūpīgi jāapsveŗ, tai jābūt pārdomātai, mērķtiecīgai. Sagādāt iedzīvotājiem vislabākos dzīves apstākļus reizē nozīmē arī saudzēt apkārtnes dabas bagātības un pēc iespējas tās tuvināt cilvēku ikdienas dzīves videi."

„No feodālisma laikiem līdz 20. gadsimta vidum mūsu republikā valdīja viensētu sistēma. Viensētu celtniecība," pēc architektes Ozolas domām, „bija stichiska un atbilda tā laika ražošanas formām un attīstības līmenim. Intuitīvā ceļā atrastais viensētu izvietojums dabas telpā papildināja kultūras ainavu, akcentējot un izceļot ainaviski izteiksmīgākās apkārtnes vietas. Atsevišķu viensētu izvietojuma estētiskās vērtības vēl šodien ir ievērības cienīgas. Palīgā nāca mūsu senču lieliskā dabas ritma izjūta, estētiski emocionālā attieksme pret dzīves parādībām, skaidrs tuma nepieciešamība arī ikdienā."

Uz jautājumu, ar ko sākās ciematu tapšana Latvijā, architekte Ozola atbild: „Vietas izvēli perspektīvajiem lauku ciematiem sāka risināt vairāk nekā pirms desmit gadiem, sastādot rajonu lauksaimniecības plānojumu schēmas. Speciālistu kontingents, kas šo darbu veica, bija ļoti šaurs — tas kon centrējās gandrīz vienīgi zemes ierīkotāju rokās. Ekonomiskie pamatojumi ciematu vietas izvēlei bija nepilnīgi, to vērtējums pārāk vienpusīgs. Nereti tika ignorētas esošās apdzīvotās vietas (bijušie muižu vai pagastu centri), kam blakus lielākai vai mazākai vērtībai arvien piemīt morāla vērtība un ļoti bieži arī augsta ainaviski estētiska vērtība. Jaunā ciemata vieta tika ieteikta dažus kilometrus tālāk, klajā laukā, pamatojot to gandrīz vienīgi ar visīsākajiem attālumiem līdz ražošanas kompleksiem (fermām) un saimniecības robežām."

„Nelabojamas kļūdas," atklāj architekte Ozola, „pieļautas arī, izvēloties vietas atsevišķu ražošanas kompleksu, it īpaši lopu fermu celtniecībai. Braucot pa republikas ceļiem, gadās redzēt gleznainu ezeriņu, kas kā radīts atpūtas dienu pavadīšanai, bet tā krastā lepni izpleties cūku fermas komplekss, sagandēdams apkārtni vairāku kilometru radiusā... Ir ciemati, kuŗu celtniecība sākusies ar ražošanas ēkām. Mechanizācijas sektora būvēm ierādīta skaista pakalna virsotne uz staltu bēr-

(Turpinājums 20. lp.)

Mūsu mīļā māmiņa, vecmāmiņa un vecvecmāmiņa

Anna Andersons dzim. BUŠS

dzim. 1882. gada 6. janvārī Latvijā,
mir. 1972. gada 1. jūnijā Toronto

Viņu mīlestībā piemin:
meitas, dēli, znoti, vedeklas, mazbērni un mazmazbērni Kanadā un dzimtenē

**Mierā tavas čaklās rokas,
Klusē tava labā sirds.**

Mūsu sirsnīgais draugs

Ansis Pauzers

miris 1972. g. 1. jūnijā Toronto.

**No dzīves nemiera un steigas,
Tu mūža mierā aizmigi,
Kur nav ciešanu un sāpju,
Tik klusais, svētais mūža miers.**

Viņu mīļā pieminā paturēs
Kārlis un Frida Balgalvis.

FINANCES $ $ $

UN Kreditsabiedrības

Toronto latviešu kreditsabiedrības gada sapulce

Toronto latviešu kreditsabiedrības gadskārtējā biedru kopsapulcē 31. maijā Latviešu namā Toronto no 2378 kreditsabiedrības biedriem bija ieradušies 75. Ievērojot, ka pēc statūtu nosacījumiem kopsapulces kvorums ir 20 biedri, kreditsabiedrības valdes priekšsēdis A. Kānbergs to varēja atklāt jau izziņotā laikā, un sapulces 13 punktu darba kārta bija veikta jau pusotrās stundās. Kā viesi piedalījās arī Ontario kreditsabiedrību līgas pārstāvis Ričards (Richard) un zvērināto revidentu pārstāvis V. Zikmanis.

Sākot darba kārtu, klātesošie ar klusuma brīdi godināja 17 pagājušā darbības gadā mirušos kreditsabiedrības biedrus: kreditsabiedrības dibinātāju un pirmo valdes locekli Pauli Rasiņu, Annu Trauciņu, Miķeli Gaili, Jāni Priedīti, Jordisu Dukātu, Veru Staško, Beatrisi Kalniņu, Artemiju Podnieku, Kārli Šulcu, Kristīni Purvu, Ādolfu Stundu, Olgu Jenci, Jāni Zommeru, Emīliju Sudaru, Ansi Šteinbachu, Anitu Grantiņu un Kārli Pūliņu.

Kreditsabiedrības sekretārs I. Jente nolasīja pagājušā gada kopsapulces protokolu, ko pieņēma bez iebildumiem. Tāpat bez pārrunām un iebildumiem pieņēma valdes, kasieŗa, aizdevumu komisijas, revīzijas komisijas un zvērināto revidentu ziņojumus, kas jau iepriekš rakstveidā bija piesūtīti vsiem kreditsabiedrības biedriem.

Īsu ziņojumu par pagājušā gada darbību sniedza kreditsabiedrības kasieris un pārvaldnieks A. Svenne, uzsvērdams, ka šis ir bijis kreditsabiedrības rekorda gads, jo tās aktīvs ir pieaudzis pāri par 700.000 dol. resp. 25%. Ja gandrīz visus iepriekšējos gadus varēja ziņot, ka kreditsabiedrības noguldījumi un aizņēmumi balansējās, t.i. biedru aizņēmumu pieprasījumi bija tikpat lieli, cik noguldījumi un dažus gadus kreditsabiedrībai vajadzēja pat izdarīt ārējus aizņēmumus, lai apmierinātu savu biedru aizdevumu pieprasījumus, tad šinī darbības gadā noguldījumi ievērojami pārsniedz aizdevumu pieprasījumus un kreditsabiedrības brīvo līdzekļu summa ir pat dubultojusies, sasniedzot pāri par 800.000 dol. A. Svenne uzsvēra, ka kreditsabiedrības brīvie līdzekļi noguldīti drošos, valdības garantētos pasākumos par samērā zemiem procentiem. Jaunajai valdei būs jādomā, kā šos brīvos līdzekļus veikalnieciski izdevīgāk un lietderīgāk izmantot. Kā iemeslu pārskatā pieminētiem kreditsabiedrības rekordskaitļiem A. Svenne pieminēja pašu biedru lielo uzticību savai kreditsabiedrībai, darbinieku krietnumu un nesavtīgu darbu, kā arī veikto amatpersonu lietpratīgo un saprātīgo finanču politiku. Kreditsabiedrības pārvaldnieks izteica sirsnīgu pateicību visiem biedriem, darbiniekiem un vēlētām amatpersonām, it sevišķi izceļot aizdevumu komisijas lielo darbu, sadalot tik ievērojamas summas aizņēmumu pieprasītājiem. Viņš arī uzsvēra, ka kreditsabiedrības darbs nākošā gadā vēl var ievērojami paplašināties, ievērojot šai sapulcei ierosinātos statūtu grozījumus par aizdevumu maksimālās summas palielināšanu līdz 40.000 dol. un par kreditsabiedrības darbības rajona paplašināšanu par 75 jūdzēm ap Toronto lielpilsētu, tādā veidā iekļaujot vairākas mazas pilsētiņas ap Lietoronto, kā Bramptonu, Ošavu, Oriļu u.c.

Bez diskusijām pieņēma arī peļņas sadali un dividendu lielumu. Ievērojot samērā lielo peļņu pagājušā darbības gadā, gandrīz 50.000 dol., sapulce bez iebildumiem pieņēma valdes ierosināto dividendu likmi 6½%. Tāpat bez iebildumiem pieņēma valdes proponēto pārējās peļņas sadali: skautu un gaidu lielajai nometnei Rīga dimd Saulainē 500 dol., Baltijas tautu studiju konferencei Toronto universitātē 500 dol., Technisko zinātņu kongresam Toronto 500 dol., laikrakstam Latvija Amerikā 420 dol., Latviešu banku kalendāra izdošanai 1000 dol., Toronto latviešu pamatskolai 500 dol., Toronto latviešu ģimnazijai 300 dol., LNAK jaunatnes nozarei 1000 dol. un izglītības fondam 500 dol. Jau iepriekš, saskaņā ar likumu, no darbības gada peļņas bija atvilkts 8683,62 dol. garantiju fondam.

Šogad bija pārvēlamas 3 amatpersonas, kuŗu pilnvaru laiks izbeidzās: valdes loceklis I. Jente, aizdevumu komisijas loceklis V. Krūmiņš un revīzijas komisijas loceklis K. Priedītis. Nominācijas komisija, kuŗā bija izraudzīti LNAK valdes priekšsēdis T. Kronbergs, Toronto Latviešu Biedrības valdes priekšsēdis I. Alksnis un DV Kanadas valdes priekšsēdis E. Krūķa, ierosināja ievēlēt līdzšinējos. Citus kandidātus nepiesakot, viņus ievēlēja no jauna ar aklamāciju.

Gaŗākas pārrunas izraisījās par valdes ierosināto statūtu grozījumu 1. punktu, kas nosaka, ka kreditsabiedrībai katru gadu jāatvelk no savu biedru kontiem 1 dol. LNAK. A. Svenne nāca ar priekšlikumu grozīt šo statūtu punktu tādā veidā, ka kreditsabiedrība var samaksāt LNAK dalības naudu no savas ikgadējās peļņas, bet svītrot noteikumu, ka kreditsabiedrībai jāatvelk šī nodeva no savu biedru kontiem. Viņš paskaidroja, ka lēmums par šādiem atvilkumiem no biedru kontiem ir nelikumīgs un ka sapulcējušies 75 kreditsabiedrības biedri nedrīkst lemt par naudas atvilkumiem no pāri par 2000 citu biedru kontiem.

Pēc gaŗākām diskusijām, kuŗās piedalījās B. Senkēviča, A. Rāviņš, J. Mežaks, T. Kronbergs u.c., E. Sproģis nāca ar priekšlikumu, kuŗu atbalstīja V. Upeslācis, šo statūtu grozījumu noraidīt. Atklātā balsošanā par statūtu grozīšanu izteicās 49 biedri, balsojot pretī 11.

Pārējos divus statūtu grozījumu punktus: 1) ka kreditsabiedrība var izsniegt personīgus aizdevumus līdz 10.000 dol. un hipotēkārus aizdevumus līdz 40.000 dol., kā arī atļaut kreditsabiedrībai izsniegt aizdevumos līdz 1000 dol. bez garantijām, un 2) ka kredisabiedrības darbības rajons paplašināms 75 jūdžu joslā ap Toronto lielpilsētu, pieņēma ar **visām balsīm.**

Kreditsabiedrības zvērināto revidentu pienākumus arī nākošā gadā veiks R. S. O'Hearna zvērinātu revidentu birojs.

Sapulces protokolista pienākumus veica valdes sekretārs I. Jente. **OK/as**

Jaunas „sarkanās muižas".

(Turpinājums no 19. lp.)

zu birzs fona. Kultūras namam, bērnu dārzam, dzīvojamām ēkām atlikusi neizteiksmīga ieplaka."

„Mūsu republikas perspektīvo ciematu klāstā ir arī veiksmīgi risinājumi... Labākie no ainaviski estētiskā un architektoniskā viedokļa ir ciemati, kuŗu celtniecība norit uz esošas apdzīvotas vietas vai bijušā muižas centra bazes..."

Ieskatot fiziskās pārmaiņas Latvijas laukos, redzot veidojamies jaunās „sarkanās muižas", jāatceras, ka latviešiem šodien citas izejas nav kā šīs muižas noturēt un paturēt sev.

Asu un interesantu vērtējumu lauku dzīves problēmās sniedz jauns Latvijas drāmatiķis Pauls Putniņš, kam aizvadītajā sezonā vienlaikus bija pa lugas iestudējumam abos lielākajos Rīgas latviešu teātŗos. Viņš raksturo savu dzimto pusi: „Esmu dzimis un audzis Vecpiebalgā. Te pavadīta bērnība un laba daļa jaunības. Te arī mana pirmā skola. Parasts, ka, dzirdot Piebalgas vārdu, kaut cik zinošs latvieša cilvēks tūdaļ dveš: „Cik skaisti!" „Ah!" „Uh!" Daba patiešām manā dzimtajā pusē ir jauka. Taču visādā citādā ziņā Piebalga pašreiz lepojas tikai ar savu seno slavu. Leģendārie vērpjamo ratiņu dreijātāji un vēveŗi lika piebaldzēnu labo vārdu daudzināt jo tālos novados. Turpretī uz šāsdienas ražošanas līmeņa fona vietējie kolchozi ne ar ko speciālu neizceļas. Pašreizējā piebaldzēnu audze neiezīmējas tā īpaši — piebaldzēniski. Varbūt attieksme pret darbu, sabiedriskā aktīvitāte un revolūcionārā dzirksts nebūtu pārmantojušās no iepriekšējām paaudzēm? Šodien manu novadnieku pagrūti iedabūt pat lepnajā kultūras namā. Laikam taču allaž praksiskais piebaldzēns sēž mājās pie televizora? Bet, kas zina, — paies laiks, un Piebalgas novads atkal radīs savu stilu gan darbā, gan sabiedriskajās izpausmēs. Šie jautājumi prasa nopietnu iedziļināšanos, tā ir aktuāla lauku problēma ne tikai manā dzimtajā pusē. Vienīgi Piebalgas senā slava šo problēmu dara jo redzamāku."

Zīmīgu, vērā liekamu atzinumu jaunais drāmatiķis Pauls Putniņš atklāj sakarā ar savu Akadēmiskajā drāmas teātrī izrādīto lugu „Paši pūta, paši dega": „Jau sen manu uzmanību saista vienas noteiktas — mazākprasīgākās tautas daļas zināma norobežošanās tendence vai pat tāds kā mājīgs provinciālisms, kas, diemžēl, sīksti guļ smagnējā latviešu cilvēka asinīs. Mēs joprojām," saka Pauls Putniņš, „neizmantojam visas tās priekšrocības, ko sniedz viena noteikta sociāla iekārta, šai gadījumā — padomju iekārta." Šādu atzinumu teic Piebalgas skolotāja dēls, kuŗa tēvs mācījies pie Kaudzītes Matīsa.

Rodas jautājums, vai Pauls Putniņs domā un runā par vienu un to pašu, par ko celtniecības komitejas priekšsēdis Rubīns: „Kas noteiks lauku apdzīvoto vietu veidošanos? Ražošana, tātad izvietojums un perspektīvas... Laukos būvē un būvēs gan individuālās, gan arī sabiedriskās, komunālās mājas. Un šajos projektos atspoguļojas kolchozu un sovchozu ģimeņu sadzīves vajadzības. Tas nozīmē, ka projektos vieta ierādīta personisko lopu mitināšanai. Tas taču galu galā ir projektētāju un nākamo centru iedzīvotāju rokās..."

sgb

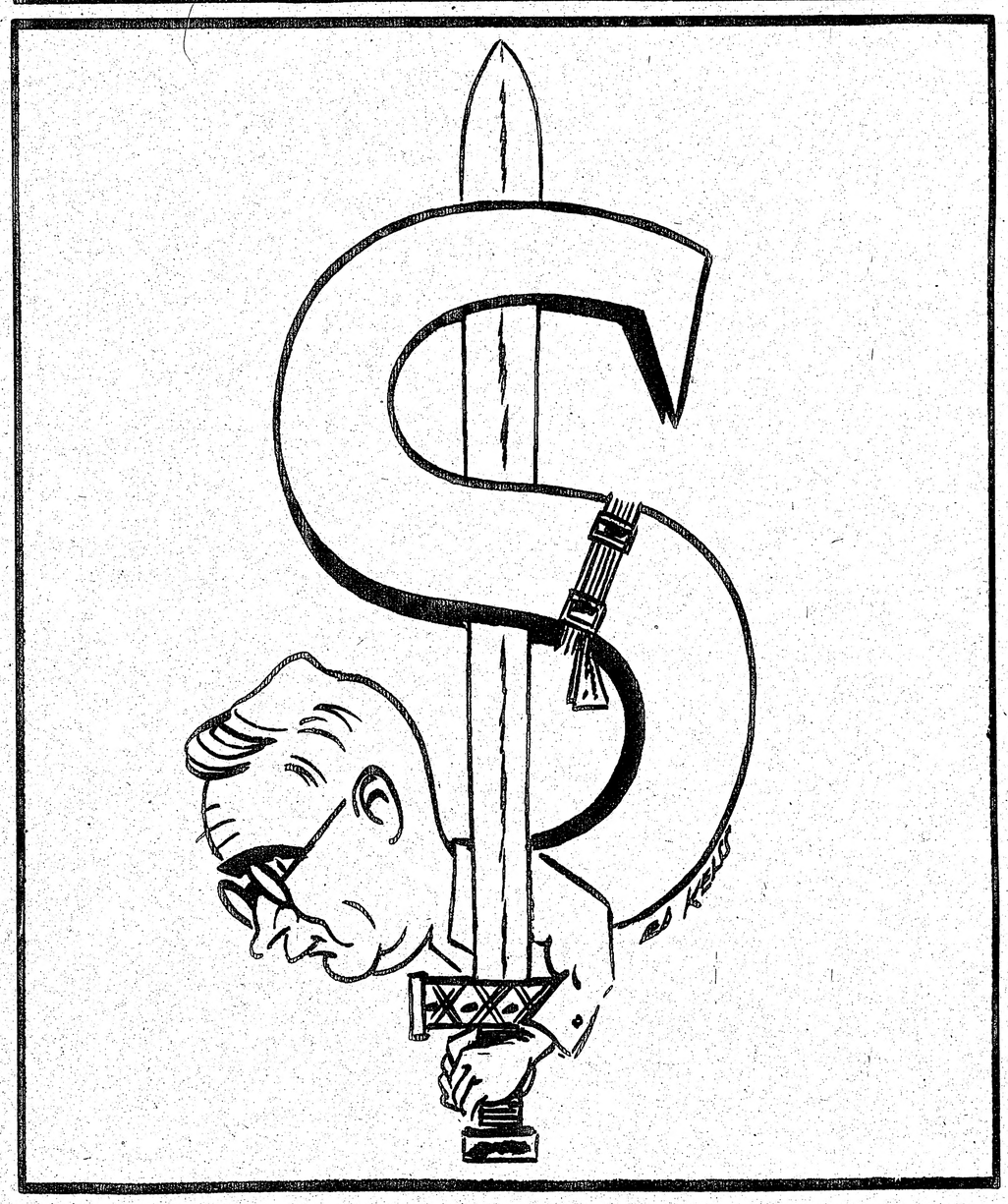

Toronto latviešu kreditsabiedrības pārvaldnieks Ādolfs Svenne modrā sardzē par latviešu noguldījumiem. Ed. Keiša šaržs

VASARAS KONCERTI UN SARĪKOJUMI GAREZERĀ

1. **Sestdien, 24. jūnijā** — Jāņu dienas sarīkojums—koncerts. Vīru ansamblis Tēvzeme — mūzikālais vadītājs Edvins Stelmanis, soprāns Daina Jumiķe, pie klav. — Valdis Treimanis.
2. **Sestdien, 1. jūlijā** — Daina Borgiele (klavieres), soprāns Marta Cakare, meco-soprāns Vilma Landmane, pie klavierēm — Valdis Treimanis.
3. **Sestdien, 8. jūlijā** — pianiste Zaiga Ore, Jānis Balks (vijole), pie klavierēm — Laima Balka.
4. **Piektdien, 14. jūlijā** — māksl. Arnolda Sildega ceļojuma stāsts ar slīdīšu ilustrācijām — Eiropas krustceļos — zeme tauta, māksla (pirmā daļa).
5. **Sestdien, 15. jūlijā** — pianiste Daira Langena, Arturs Jansons (vijole), Juris Ķeniņš (čello), pie klavierēm Māra Ezerkalne.
6. **Sestdien, 22. jūlijā** — Valža Treimaņa klavierstudijas audzēkņu vakars.
7. **Piektdien, 28. jūlijā** — māksl. Arnolda Sildega Eiropas ceļojuma stāsta otra daļa.
8. **Sestdien, 29. jūlijā** — rakstnieka, komponista Knuta Lesiņa un brīvmākslinieces Valdas Lesiņas Literāri mūzikāls vakars.
9. **Sestdien, 5. augustā** — sporta nedēļas noslēgums — Raibs vakars Elmāra Upermaņa vadībā.
10. **Sestdien, 12. augustā** — meco kontraltu Valija Melliņa, pianiste Verēna Dambrāne un prof. Voldemārs Ruševics (vijole).

Sarīkojumu sākums pl. 8.30 vakarā, izņemot Jāņu dienu, 24. jūnijā, — pl. 7.30.

Varbūt varēs aizstāvēties

Šī virsraksta nozīme varētu būt atbilde Fr. Strazdiņa rakstam Latvija Amerikā, ka ASV drīz nespēs vairs aizstāvēties. Ja arī viss nenonāk atklātībā par to, ko veic aizsardzības iestādes, tas nenozīmē, ka sākusies mierīga atpūta potenciālo briesmu priekšā. Ja par konvencionāli kļuvušiem aizsardzības ieročiem uņ to iedarbības palielināšanu skaitā un iznīcības spēkā uzmanība kļuvusi mazāka, ir ļoti iespējams, ka tiek meklēti citi aizsardzības veidi.

Apmēram pirms 10 gadiem parādījās raksti par nāves stariem jeb t. s. laseriem. Bija ziņas par šo staru ārkārtīgo spēju neizklīst, bet nonākt pie mērķa koncentrētā iznīcības spēkā, piem. pārdedzinot lidmašīnu vai raķeti sekundes daļā. Bija paredzētas iespējas arī daudz un dažādiem tehniskiem, ekonomiskiem un ķīmiskiem nodomiem, no kuriem daudzi, varbūt, bija tikai optimistiski minējumi. Tagad, pēc desmit gadu pētījumiem, iegūta daļēja tuvāka informācija.

Lidojumu izmēģinājumu centra komandieris Edvarda gaisa spēku bazē ģen. R. N. Vaits (White) pilotu sanāksmē ziņoja, ka Pentagons atbalsta lasera pētījumus ne mazāk kā to darīja atombumbas attīstībā vai starpkontinentālo raķešu izveidošanā. Līdzīgi ieroču pētījumi gaisa spēku vajadzībām veikti jaunajai iznīcinātājai superlidmašīnai F 15. ASV flotes komandieris Pacifikā T. Valkers nosaucis šos nākošos ieročus par ne mazāk svarīgiem kā 20 mm lielgabalus amerikāņu flotes spēkos Vietnamā.

Kļuvis zināms, bez sīkāka paskaidrojuma, ka ar lasera stariem iznīcināta lidmašīna. Gaisa spēku palīgsekretārs G. Hansens ASV kongresa komitejai ziņoja, ka iespējams uzbūvēt lasera supersistēmu, kas uzmeklētu un iznīcinātu raķeti virs tās izšaušanas territorijas. Projekta koda vārds „Spade". Šis pētniecības nozares veterāns (neminot vārdu) izteicies, ka lasera termoieroči ir praktiski, ja militāristi tos vēlas. Pirmo lasera staru izejavots bija rubina dārgakmens. Pēc sekmīgas rubina lasera staru operācijas tās vadītājs zinātnieks Dr. Teds Meimens (Maiman) tos nosauca par nāves stariem.

Staru ārkārtīgās spējas un to gaismas ātrums sajūsmināja aizsardzības ekspertus. Tika izsniegti vairāki kontrakti pētījumiem. Šiem stariem vajadzīga ārkārtīga enerģija, lai ar pārkarsēšanu iznīcinātu militāros objektus. Tiem tomēr trūka ilgstošas enerģijas, lai šo uzdevumu sekmīgi paveiktu. 1965-to gadu vidū izgudrots ievērojami efektīvāks oglekļa dioksida lasers, kas var uzturēt ilgstoši 60 kilovatu staru kūli. Bet pirms 5 gadiem izgudroja jauna veida — gāžu dinamikas laseru, kas patlaban ir operātīvā stadijā un spēj sniegt simtiem kilovatu iznīcinošas staru straumes avotu.

Tikai nesen nāca vēl labāks jaunums — ķīmiskais lasers. Tas gan nav tik spēcīgs kā gāzu dinamikas lasers, bet dažas no tā īpašībām ir ideālas jaunu ieroču attīstībai. Ieroču attīstības zinātnieki strādā pie abu veidu lasera attīstīšanas. Enerģijas pievade no termiskās un ķīmiskās reakcijas avotiem un ar to radītā karstuma atdzesēšanas problēmas ir praktiski atrisinātas. Abu veidu reaktori ir samērā viegli un kompakti. Kaut gan kā „nāves stari" tie spētu iznīcināt arī dzīvos mērķus, tos šim nolūkam nelietos, jo konvencionālie ieroči ir lētāki un pietiekami efektīvi.

Laserus lietos raķešu uzbrukuma gadījumā, kur noteicošs ir laiks un staru spēja izšķiroţ eksplozīvo raķeti no „mānekļa". Blakus raķešu iznīcināšanas spējām laseru varēs izlietot kā radara aparātu. Kad raķete „sagūstīta" lasera staru punktā, tā var tikt iznīcināta, pavairojot staru enerģijas spēku. Vēl viena vēlama izdevība būtu tā, ka stars mērķī izdedzinātu tikai niecīgu virsmas daļu, „neatomizējot" to un neradot radioaktīvos nokrišņus.

Kara flotes izmēģinājumos ar lasera staru sašautā raķete tikai pēc viena kvadrātcentimetra izdedzināšanas sabrukusi neskaitāmās metalla daļiņās pussekundes laikā. Notiek pētījumi par staru iedarbi uz lidmašīnu daļām un to kravu. Kara flotes kuģu aizsardzībai ar spoguļu sistēmu mastos būs iespējams momentāli notvert ūdenī skrejošu torpēdu un to iznīcināt no jebkuŗa attāluma vai virziena. Lasera ieroču attīstīšanā nav vairs zinātnisku, bet tikai techniskus problēmu, ko cer atrisināt tuvākā nākotnē. —nb—

Ja esat nodomājuši iegādāties jaunu 1972. gada automašīnu,

apmeklējiet mūsu SKATES TELPAS

Chevrolet - Chevelle - Camaro

Oldsmobile - Chevy II - Vega

Sazinieties nekavējoties ar mūsu latviešu pārstāvi

HANS PLAUDE **Tālr. HO 6-1131**

Robertson Motors Ltd.

1555 Danforth Av., Toronto 6.

DAN'S Esso Service

66 Bayview Ave. Richmond Hill

Atvērts pirmd. — piektd. 7 — 10

sestd. 7 — 7 Tel. 884-5641

Īpašnieks D. Apenis

ED. TAURINS' Esso Service

663 Kingston Rd., pie Main St,. Toronto, Ont.

Tel. 691-9547

Atvērts pirmd. — sestd. 7 — 7

Īpašnieks Ed. Tauriņš

LATVIEŠU KAPA AKMEŅI

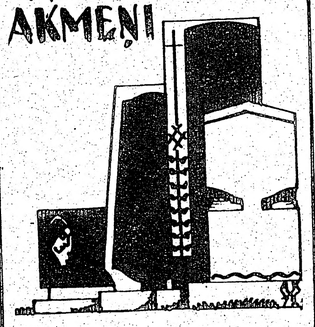

latvieša izpildījumā

A. A. Kopmanis

19 Millbrook Cr.

Toronto 6.

Tālr. 466-5126

Godājamie lasītāji!

Lielu daļu no ienākuma Latvija Amerikā apgādam dod sludinājumi.

Uzņēmēji, ievietojiet sludinājumus mūsu laikrakstā.

Lūdzam arī visus laikraksta lasītājus atbalstīt sludinātājus, iepērkoties viņu veikalos un izmantojot to pakalpojumus.

BROADVIEW DELIKATEŠU VEIKALS

105 DANFORTH AVE. (pie Broadview)

Tel.: HO 5-9905 ***Ausma Miķelsone***

Laikrakstam **LATVIJA AMERIKĀ**

125 BROADVIEW AVE., Toronto 250, Ont.

Lūdzu sūtiet man LATVIJU AMERIKĀ uz

☐ vienu gadu $21.—

☐ 6 mēnešiem $11.50

☐ 3 mēnešiem $ 6.—

Mr., Mrs., Miss .....

Adrese: .....

.....

Čekus lūdzam rakstīt uz LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING LTD. vārda.

Datums .....

JAUNIE LATVIEŠU SKOLOTĀJI!

MINSTERES LATVIEŠU ĢIMNAZIJA

meklē 2 SKOLOTĀJUS/JAS, kas, priekšmetus apvienojot, mācītu matēmatiku, fiziku, ķīmiju un mākslas vēsturi (zīmēšanu, rokdarbus, eventuāli arī franču valodu). Alga pēc BAT — ca. DM 1600,- (netto) mēnesī (precējies ar 1 bērnu).

Pieteikumus (pievienojot dzīves aprakstu, foto, izglītības un darba apliecību foto kopijas) iesūtīt: Direktor Dr. Z. Vitens,

44 Münster / Westf.,
Wienburgstr. 52 — 54
Germany.

LCK IZGLĪTĪBAS DAĻA

RELIĢISKĀ DZĪVE

Pārdomas par 14. jūniju

„Svētīgi lēnprātīgie, jo tie iemantos zemi." Tie ir Jēzus vārdi. Šie vārdi pierādījušies patiesi vēsturiski. Cilvēces vēsture ir piebārstīta ar sagrauto civilizāciju drupām: — senās Ēģiptes — Babilonas — Sīrijas Mezopotāmijas — Persijas — grieķu un romiešu...

Visas šīs civilizācijas bija celtas uz varas pamatiem. Nav ne mazāko šaubu, ka tā sistēma, kas mums, latviešiem, sarīkoja 14. jūnija nakti un deva Baigo gadu, ir nolemta sagrūšanai, jo šī ir Dieva pasaule. Civilizācija uz varas kājām nevar nostāvēt Dieva pasaulē. Civilizācijas, kas balstās uz varu, neiemanto zemi. Pasauli neiemantoja Nebukadnecars, Cēzars, Aleksandrs Lielais, Kārlis Lielais, Napoleons, Bismarks. Pasauli neiemantoja Hitlers. Pasauli neiemantos Brežņevs, Mao un citi biedri.

Kad Hitlera armija iegāja Francijā un ieņēma Parīzi, pats Hitlers tur ieradās, un vienā no savām runām viņš teica tā: „Parīze, skaistā pilsēta, es tevi iekaroju ar spēku, bet tagad es tevi iekaroju ar mīlestību...", bet viņa dzīve traģiski beidzās Berlīnes bunkurā. Vēsture ir lieciniece, ka agresīvais cilvēks neiemanto zemi, bet iemanto savu galu. Vara noved pie nāves.

Lēnprātīgajiem pieder apsolījums par zemes iemantošanu. Senseno pasauli apdzīvoja mamuti, milzu dzīvnieki no ziloņu sugas, kam bija milzīgs spēks. Kad tie skrēja, zeme dimdēja. Bet tie ir izmiruši. Jērs, turpretī palicis dzīvs un nedomā izmirt. Zemi iemanto nevis pasaules dimdinātāji, beti cilvēki ar lēnu prātu.

Kad Jēzus mira, pie krusta piesists, Viņa krustā sitēji dzīvoja. Šodien? Viņa krustā sitēji ir aizmirsti, bet Jēzus dzīvo. „Nacarieti Jēzu jūs ar noziedznieku rokām esat piekaluši pie krusta un nonāvējuši, šo Jēzu Dievs ir uzmodinājis, tam mēs visi esam liecinieki, un Dievs Viņu ir darījis par Kungu un Kristu." Tie ir Jēzus mācekļa Pēteŗa vārdi, un viņš, laikam, zināja, ko viņš runā. (Apustuļu darbu gr. 2. nodaļā) Jēzus ir iemantojis ne tikai „zemi", bet visu pasauli. Viņu pielūdz turpat viens miljards cilvēku visā pasaulē. Viņa vārds nav izdzēšams no pasaules, tas tur ir ierakstīts ar Viņa paša asinīm.

Lēnprātība. Tā nav populāra šodien. Lēnprātība ir nesaprasta un pārprasta. Bet lēnprātība ir kristīgs tikums. Lēnprātība ir gara spēks.

„Virs zemes valda Mūžīgās Rokas (Dievs)," tā ir rakstīts svētos rakstos, tādēļ es zinu, ka 14. jūnijs latviešu tautai vairs neatkārtosies! Un es dzīvoju ticībā, un es gaidu, kad Mūžīgās Rokas, pa savai vīzei, sadrupinās āmuŗa un sirpja lielvalsti, jo tā stāv uz varas, tas ir, vājiem pamatiem.

Nebūs vairs 14. jūnija, jo „zemi iemanto lēnprātīgie".

MĀKSLA RISKĒT

Kāds ir izsaucies: „Mana dvēsele ir kā Kolumbs . . . jauni kontinenti, jauni apvāršņi, jaunas idejas ir manas dzīves prieks!" Es pievienojos. Laimīgs ir cilvēks ar avantūrista garu. Es riskēju, tas ir, es esmu atbildīgs par panākumiem vai zaudējumiem.

Es riskēju, kad es sekoju jaunām idejām, jaunām teorijām, jaunām filozofijām.

Es riskēju, kad es atstāju drošu nojumi, lai dotos nedrošā pasaulē.

Es riskēju, kad es kāpju augstos kalnos, jo tur es varu sastapties ar vētrām, bet labāk vētras kalnos nekā seklā dzīve ielejā.

Es riskēju, kad es atveŗu svešas durvis, jo aiz tām var būt draugs vai ienaidnieks.

Es riskēju, kad es atstāju vecas, iebrauktas sliedes, lasot jaunas grāmatas ar jaunām idejām, slēdzot jaunas draudzības, pieņemot jaunas pasaules un dzīves uzskatus.

Es riskēju, kad mēģinu peldēt dziļos ūdeņos, bet seklumi man ir apnikuši.

Man patīk apustuļa Pāvila valoda, kad viņš raksta: „Es esmu ieskatījies visādos likteņos . . ." (Filipiešiem 4:12) Pāvils bija garīgs avantūrists. Viņš riskēja savu dzīvi un dzīvību evaņģelija un Kristus dēļ. „Mēs topam spaidīti, bet neesam nomākti; bieži bez padoma, bet tomēr neesam izmisuši; mūs vajā, bet neesam pamesti; esam satriekti, bet neesam aizgājuši bojā." (2. Kor. 4:8-9). Dievs godā tos, kas Viņa dēļ riskē. „Paldies Dievam, kas mums dod uzvaru caur mūsu Kungu Jēzu Kristu!" (1. Kor. 15:57). Tā runā tāds, kas savu dzīvi bija atdevis atpakaļ Dievam, no kā viņš to bija saņēmis.

CILVĒKS . . .

. . .pastaigājies, pabraukājies pa mēnesi, bet uz planētas Zemes viņš nav atradis miera.
. . . sūta raķetes izplatījumā, bet nav ticis tuvāk Dievam.
. . .ir atradis atoma spēku, bet pašam trūkst garīga spēka.

. . .ir saīsinājis darba stundas, bet nezina, ko darīt ar savu brīvo laiku.
. . .kā tūrists apbraukā pasauli, bet nepazīst savu kaimiņu.
. . ..spēj pagarināt šava mūža garumu, bet nezina, kā un ar ko piepildīt savas sirds tukšumu.

. . .ir padarījis sev dzīvi vieglāku ar technikas palīdzību, bet pašnāvnieku skaits pieaug.
. . .apdrošina savu dzīvību, bet nezina, kas viņš ir un uz kurieni viņš iet.

„Dieva bijāšana ir visas gudrības iesākums." — Ps. 111:10.

Jēzus šodien pārveido cilvēkus

2.

Mēs dzirdam daudz par studentu nemieriem augstskolās un kolledžās, un vidusskolēnu izlēcienus savās skolās, bet mēs neredzam neko un nedzirdam neko par to „otro pusi". Piemēram:

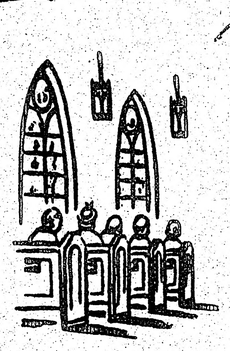

Amerikas Kentakijas pavalstī ir maza pilsētiņa, vārdā Vilmora, ar apmēram 2800 iedzīvotāji em. Tur ir slavenā Asberija kolledža ar kādiem 1000 studentiem. Tā ir metodistu augstskola. Kolledžas kapellā trīs rītus nedēļā noturēja svētbrīžus, kad dziedāja garīgas dziesmas un kāds vai kādi teica īsus liecības vārdus.

Vienu tādu rītu, kad svētbrīdim paredzētās 50 minūtes bija beigušās, piecēlies filozofijas un reliģijas profesors, izgājis visiem priekšā un rāmā balsī teicis: „Ja te ir kāda nelaimīga sirds, kas nevar atrast mieru, lai iznāk šeit priekšā un savu nelaimīgo sirdi lai uztic Jēzum Kristum . . .". Piecēlies viens students, otrs, trešais, desmit, divdesmit, piecdesmit, un tā tas turpinājies visu dienu, visu nākošo nakti, visu otro dienu, un kolledžas dekāns visu laiku pavadījis kapellā, izņemot vajadzīgās minūtes maltītes laikam. Lekcijas bijis jāpārtrauc uz vienu nedēļu.

Ziņa par notikušo ātri izplatījusies pa visu Ameriku, un pilni autobusi no citām kolledžām un universitātēm ieradušies Vilmorā, un studenti un skolnieki piedalījušies šajās garīgās atmodas sanāksmēs. Starp tiem bijuši arī hipiji, jipiji un citādi „modi". Tie, kas brauca atpakaļ, savās skolās nodibināja Bībeles lasītāju pulciņus un šī kustība vēl šodien izplatās Amerikas mācību iestādēs.

Ko Jēzus dara šodien? Nule pieminētie notikumi ir Jēzus darbs.

Janīna Babre

MŪSU DIENA

Kungs,
Šodiena lai ir Mūsu Diena —
lai šī ir diena,
kad Tu un es
esam darbā viens.

Dodi maniem vārdiem
dzīvības garu,
dodi tiem liesmu strēles
un gaismas ašumu
skart vistumšāko stūri.

Mans Dievs,
veido šo dienu par
Mūsu Dienu!

LŪDZU KLAUSIETIES
Toronto Latviešu misijas raidījumu 17. gadagājumā radio
BRĪDIS AR DIEVU
katru svētdienu, no pl. 9 — 9.30
Niagaras WHLD raidītājs (vilnis 1270)
Informācija — tālr. Toronto 261-4218.
Adrese: 106 Dorset Rd. Scarboro, Ont. A. Lakšmanis

Dievkalpojumi Kanadas baznīcās

Archibīskaps A. Lūsis, 5 Valleymede Rd., Toronto 3, Ont., tālr. 767-2310. Sv. Jāņa draudze, tālr. 921-8327, 200 Balmoral Av.

Jūnijā dievkalpojumi dievnamā notiks katru svētdienu parastā laikā, pl. 11 rītā.

Trešdien, 14. jūnijā, pl. 7 vakarā Aizvesto piemiņas dievkalpojums.

2. jūlijā dievnamā dievkalpojums nenotiks, bet būs lielās skautu un gaidu jubilejas nometnes „Rīga dimd" dievkalpojums Saulainē. Dievkalpojumu noturēs LELDAA's **jaunatnes** nozares vadītājs Ivārs Gaide no Klīvlendas. Archibīskaps A. Lūsis 2. jūlijā vadīs dievkalpojumu rietumkrasta dziesmu svētkos Vankuverā.

Sākot ar 9. jūliju līdz augusta mēneša beigām visi dievkalpojumi notiks katru svētdienu Saulainē pl. 10.30 rītā un dievnamā pl. 6 vak. Abus dievkalpojumus vadīs māc. J. Mednis.

Māc. A. Čops, 38 Balaby Cr., Don Mills, tālr. 449-4087; Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto 9.

Trešdien, 14. jūnijā, plkst. 8 vakarā Tautas sēru dienas dievkalpojums. Draudzes koris.

Svētdien, 18. jūn., dievkalpojuma nebūs.

Svētdien, 25. jūn., plkst. 11 dievkalp. Sidrabenē.

Svētdien, 25. jūn., kristīgu jauniešu saieta sākums. Dievkalpojums pl. 9 vakarā Sidrabenē.

Māc. A. Briedis, 44 Marilyn Cr., Toronto 16, tel. 757-2739. Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Avenue.

17. jūnijā — sestdienā, plkst. 7 vakarā Aizvesto piemiņas dievkalpojums Sv. Barnaba baznīcā.

25. jūn. pl. 11 dievkalpojums Tālavā.

MONTREĀLA

Māc. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal 28, P.Q. Tel. HU 9-3224. Montrealas latviešu ev.-lut. Trīsvienības draudze Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcil Ave.

18. jūnijā pl. 11.00 priekšpusdienā Kapu svētki.

25. jūnijā pl. 11.00 priekšpusdienā Jāņa Kristītāja dienas dievkalpojums Tērvetē (kopā ar Pāvila dr.)

2. jūlijā dievkalpojuma nebūs.

9. jūlijā pl. 11.00 priekšpusdienā Tērvetē bērnu vasaras nometnes atklāšanas dievkalpojums.

9. jūlijā pl. 1.30 pēcp. dievkalpojums baznīcā.

16. jūlijā dievkalpojuma Montrealā nenotiks; bērnu vasaras nometnē Tērvetē dievkalpojums pl. 11.00 priekšp. — māc. E. Ķerģis.

23. jūlijā pl. 11.00 priekšp. dievkalpojums Tērvetē (nometnē), pl. 7.00 vakarā dievkalpojums baznīcā Montrealā.

30. jūlijā pl. 11.00 priekšp. dievkalpojums nometnē (Tērvetē); dievkalpojuma Montrealā nav.

OTAVA

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd.; tel. 733-3906, Otavas latv. ev.-lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev.-lut. Kristus draudze, 18 Victoria Avenue South.

Trešdien, š. g. 14. jūnijā, pl. 7 vakarā Aizvesto piemiņas dievkalpojums. Piedalās latviešu organizācijas ar karogiem, skauti un gaidas.

Svētdien, š. g. 18. jūnijā, pl. 11 p. pusd. Kanadas apgabala draudžu dāmu komiteju konferences dievkalpojums ar dievgaldu. Piedalās: prāv. V. Šēfers un māc. Ā. Čops.

MODERN OPTICAL
— Optiķi —
G. SARANTOPO
registrēts opt
228 Danforth
Toronto 6, blakus klīnikai. Lielā izvē rāmji un kontak
Ātra un laipna a
Tel. 463-8717

Estd.
Turner & T
APBEDĪŠA BIROJ
RONCESVALLES
436 Roncesvall
LE3-79
YORK CHA
2357 Bloor S
Parkošana abās

R. S. KAN
apbedīšana
4812 YONGE
(Sheppard Aven
Willowd
Ātrās palīdzība
jūsu rīcībā 24
221-1

L. LUN
OPTI
Atvērts no pl.
Ar iepriekšēju
470 College S
Tel. 921

LATVIEŠ
491 College
IZ
TEL
sarīkojumien
● klāj viesi
Tel. 92

Pied
LEMA
HOG
348

MODERN OPTICAL
— Optiķi —
G. SARANTOPOULOS,
reģistrēts optiķis,
228 Danforth Ave.,
Toronto 6, blakus Albanijas klīnikai. Lielā izvēlē aceņu rāmji un kontakta lēcas. Ātra un laipna apkalpe.
Tel. 463-8717

Turner & Porter
APBEDĪŠANAS BIROJS
RONCESVALLES CHAPEL
436 Roncesvalles Ave.
LE3-7954
YORK CHAPEL
2357 Bloor St. W.
Parkošana abās bēru mājās

R. S. KANE Ltd.
apbedīšanas birojs
4812 YONGE STREET
(Sheppard Avenue tuvumā)
Willowdale
Ātrās palīdzības mašīnas
jūsu rīcībā 24 stundas
221-1159

L. LUNSKY
OPTIĶIS
Atvērts no pl. 9.30—6 vak.
Ar iepriekšēju pieteikšanos.
470 College St., Toronto.
Tel. 921-3924

LATVIEŠU NAMS
491 College St., Toronto
IZĪRĒ TELPAS
sarīkojumiem ● viesībām
● klāj viesību galdus ●
Tel. 922-2931

Daugavas Vanagu nams 125 BROADVIEW AVE. **Daugavas Vanagu klubs**
Tel. 465-5225
PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
atvērts biedriem un viesiem
no pirmd. līdz piektd. no pl. 4 — 1 naktī,
sestdienās no pl. 12 — 1 naktī,
svētdienās no pl. 12—9 vakarā
DAŽĀDI DZĒRIENI AR MALTĪTĒM KATRA IZVĒLĒ. SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM

Sestdien, 24. jūnijā,
SIDRABENĒ
gadskārtējie

Līgo svētki

ar Birutas SENKĒVIČAS pirmuzvedumu

Uz dzimteni sapnī aizgāju

Piedalās — dziedoņi un aktieri: A. Bencone, M. Bērziņa, A. Cers, S. Leja, H. Miķelsons, K. Pavasars, A. un Ž. Vītoli, F. Vilmanis u.c., TLTA ģimn. drām. pulc. dalībnieki, tautas deju kopa DAUGAVIŅA E. Kalviņa vadībā, daudzi koristi un jaunieši. Režisors: Hugo MIĶELSONS, dekorātors māksl. O. GREBŽE, mūzikas pavad. E. KALVIŅŠ. Izrādei moderna skaņu pastiprin. iekārta. DEJAS uz plaša deju laukuma. Spēlēs deju orķestris „UNISONOS". KRĀŠŅA UGUŅOŠANA, par ko gādā ROBERTSON CHEV.-OLDS auto tirdzn. latv. pārstāvis Hans PLAUDE. Bagātīgi malkas krājumi ugunskuriem. Izrādes sākums plkst. 19, deju — 21. Ieejas maksa: $2.50 no personas, studentiem, skolēniem (ar apliecībām) un pensionāriem $1.50. Bērniem ieeja brīva.

Visus laipni ielūdz
SIDRABENES PĀRVALDE

ALA

latviešu simfoniskās mūzikas plate

Latviešu mūzika Stutgartes simfoniskā orķestŗa un koŗa izpildījumā

Jāņa Kalniņa Gaŗā nakts, Longīna Apkalna Bēŗu dziesmas, Longīna Apkalna **Līgo dziesmas.**
Solisti: K. Bauers-Zemgalis, L. Apkalns.
Izdevējs: Kaibala Records. Cena $7.-.

Jāņa Raiņa
UGUNS UN NAKTS

pārspiedums ar L. Liberta gleznu reprodukcijām krāsās. Grāmata greznā iesējumā ierobežotā skaitā. Piemērota dāvināšanai. Cena $7.-. 50% no plates un grāmatas ieņēmumiem izlietos jaunu skolu grāmatu izdošanai. Pasūtījumus nekavējoties izpilda ALA apgāds; 48 Huntington St., New Brunswick, N. J. 08901.

Fotografiski darbi
ar izcilu kvalitāti!

Pieprasiet informāciju
par veikaliem jūsu rajonā
pasūtinājumu nodošanai

tālr. 863-1166
Benjamiņa
filmu laboratorija

Jāņi nav vairs tālu!
Brauksim līgot pie Jāņa pirktā automobiļa.

JĀNIS LĀMA

Piedāvā:
PONTIAC • BUICK • SKYLARK • OPEL
LEMANS • VENTURA II • FIRENZA • G.M.C. TRUCKS •
• Arī lielā izvēlē lietotas mašīnas •
HOGAN PONTIAC BUICK CO., LTD.
348 DANFORTH AVE., TORONTO (416) 461-3561

kas? kur? ko?

Town & Country R. E. Ltd., Realtor
V. PALMA pārstāvis
377 Glengarry Ave., Toronto 12, Ontario
TĀLR. 782-7246
Pērkot vai pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistīgai informācijai — 782-7246. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD
467 Sherbourne St. Toronto 5, Ont. 924-1408
RŪPIGA UN SMALKJŪTĪGA APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

JAUNĀKĀS GRĀMATAS

A. Voitkus — ČETRI SIMTI, rom.	$6.50
J. Jaunsudrabiņš — SIRMĀ GRĀMATA	$5.50
Latviešu kultūras dienas Austrālijā 1951—1970	$9.00
Janis Gailis — 30 daudzkrāsainas gleznu reprod.	$25.00
Ceļa zīmes Nr. 49	$2.50
K. Hamsuns — Bads, rom.	$5.50
J. Babre — Gaisma no austrumiem	$4.00
J. Lejiņš — Mana dzimtene	$7.50
P. Ērmanis — Pelēkā puķe, dzejoļi	$6.50
G. Grīslītis — Varavīksnes lokā, dzejoļi	$3.50
H. Biezais — Kristiānisms laikmetu maiņā	$3.50
K. Hamsuns — Vēstules Marijai	$5.80
E. M. Remarks — Ēnas paradīzē, rom.	$7.00
J. Zariņš — Kāvu gados, kaŗa atm.	$6.50
U. Sepenens — Marku un viņa ciltš, rom.	$6.50
R. Millers — Teen engel, stāsti	$6.50
Z. Mauriņa — Bērza tāss	$5.00
A. Bērziņš — Tāls ir ceļš atpakaļ uz dzimteni	$7.00
A. Dziļums — Vienas vasaras zieds, rom.	$5.00
J. Rudzītis — Starp provinci un Eiropu	$6.50

Pasūtinājumus adresējiet

Daugavas Vanagu grāmatnīcai
491 College Street, Toronto 174, Ont.

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTIM un P.S.R.S.

Bez muitas: Motocikli, veļas mazgājamās mašīnas, televīzijas aparāti, ledusskapji u.t.t. Automašīnas lūdzam pieprasīt pirmās, jo to daudzums ierobežots. Jūs varat pasūtināt pārtikas saiņus līdz 40 mārciņām. Mēs pārsūtām apģērbu saiņus līdz 19,75 mārciņām. Visi sūtījumi ir apdrošināti. Mūsu veikalā ir plašā izvēlē dažādi materiāli apģērbiem un citas preces.

Ātra apkalpe ■ Slēgts trešdienās ■ Atvērts no plkst. 9 rītā līdz 7 vak., sestdienās no pl. 9 — 5 pēcp.

BALTIC EXPORTING CO.
480 Roncesvalles Ave.,
Toronto, Ont., tālr. LE 1-3098

VALDE
LATVISKAS ROTAS
DIMANTI — PULKSTEŅI
Zeltkales
Aldonas ĶIVLENIEKS-KORMS
Veikalā un darbnīcā 964½ Bloor St. W., Toronto 4, Ont., tālr. 533-2837

Sekots arī prezidentam Niksonam

PAR TO PLAŠĀK ZIŅO AMERIKĀŅU ŽURNĀLS

Žurnāls „Newsweek" ievietojis rakstu, ka ASV Alabamas gubernātora Džordža Volesa nogalināšanas mēģinājumā apsūdzētā 21 g. vecā Artura Brēmera automašīnā atrasti dokumentāri pierādījumi, ka viņš aprīlī ieradies Kanadā, lai nogalinātu prezidentu Niksonu, bet, acīm redzot, baidījies, ka drošības apsardzība ir par stingru.

ASV izlūkošanas nodaļas (FBI) rīcībā atrodoties Brēmera plāna dokumentāri pierādījumi — viņa dienasgrāmata. Grāmatas saturā uzietas dažādas piezīmes, kas atrastas Brēmera automašīnā. Izjaucot Brēmera auto, atrasta pielādēta pistole, paslēpta mašīnas korpusā. 15. maijā pēc Volesa sašaušanas priekšvēlēšanu sapulcē Laurelā, Brēmers redzams policijas uzņemtā filmā, kur Niksons 14. aprīlī sasveicinās ar pūli ārpus parlamenta ēkas Otavā. Bet tajā brīdī pūlī, kurā atradies Brēmers, ielenkuši Niksonam naidīgi Toronto studenti, tādēļ prezidents aizvests tālāk, drošībā. Vienā gadījumā Arturs Brēmers atradies tikai 10 pēdu attālumā, kad Niksons 13. aprīlī pabraucis garām ložu drošā limuzīnā, ceļā no lidlauka uz Otavu.

Alabamas gubernātora Džordža Volesa atentāta mēģinājuma izdarītāju īslaicīgi aizturējusi arī Karaliskā jātnieku policija, kad viņš slepus sekojis prezidenta Niksona apmeklējumam Otavā. Jātnieku policijas aģents izdarījis rutīnas pārbaudi, iztaujājot viņu un pierakstot automašīnas numuru. Tas arī ievērojis, ka Brēmera auto mašīnā bijis mazs amerikāņu karogs, bet ne tik liels, lai tajā paslēptu revolveru. Divos citos gadījumos Brēmers, bijušais autobusa vadītājs Milvokos, redzēts ASV sūtniecības tuvumā un pie parlamenta ēkas Niksona apmeklējuma laikā Otavā.

Arturs Brēmers arī paskaidrojis FBI, ka viņš bijis Kanadā no 13.—15. aprīlim un apmeties Lorda Elgina viesnīcā Otavā, kur uzturējušies arī 35 amerikāņu slepenās policijas ierēdņi. Kanadas policija ievērojusi viņu slaistoties pie parlamenta ēkas, jo tai bijis uzdots aizraidīt katru, kas atradies tuvāk nekā 200 jardu attālumā no Niksona motorkādes.

Varšavā piekauts rietumu žurnālists

Varšavā 4 kubiešu žurnālisti ielauzušies Associated Press birojā un piekāvuši rietumu ziņu aģentūras korespondentu, 28 g. veco Nikolas Lilitos, tāpēc ka viņš ziņojis, ka Kubas diktātors Fidels Kastro slimojot ar sirdsdarbības traucējumiem.

Kubas žurnālisti uzbrucēji kliegu ši , ka ziņa ir nepatiesa. Kāds satvēris korespondentu no mugurpuses un nogāzis zemē, pēc tam pārējie sākuši to spārdīt kājām. Vairākus spērienus saņēmis arī korespondenta tulks, kam ievainota mugura. Lilitos, kas ir Anglijas pavalstnieks, izbēdzis uzbrucējiem ar zilu, satūkušu aci. Viņš iesniedzis protestu Polijas ārlietu ministrijā. Associated Press ziņā bija teikts, ka poļu pārstāvji baidās, ka Kastro varētu dabūt sirdstrieku un tādēļ ambulances vāģis sekojis Kastro automašīnai braucienos pa pilsētas ielām. Kastro ziņu nosaucis par „intrigu", bet poļu pārstāvji izteikušies, ka Kubas diktātors bijis vienkārši „ļoti noguris". Kastro par ziņu vēl pazobojies un lielījies avīžniekiem: „Mana sirds ir kā tērauds. Kādu dienu tā varbūt vājināsies, bet tagad tā ir stipra". 44 g. vecais Kastro ieradies Polijā no Budapeštas, atrodoties Eiropas un Afrikas valstu apmeklējumā.

NATO valstis piekrīt drošības konferences sasaukšanai

Pēc ASV prezidenta Niksona līgumu parakstīšanas Maskavā, NATO valstu ārlietu ministru konferencē Bonnā pieņemtas vadlīnijas sarunām ar Pad. savienību militārā un politiskā saspīlējuma mazināšanai. Divu dienu ilgajās apspriedēs 15 NATO valstu ārlietu ministri piekrituši arī Eiropas drošības konferences sasaukšanai nākošā gadā, iesakot konferences sagatavošanas priekšdarbus sākt jau šoruden.

Militārā saspīlējuma samazināšanai NATO ierosināja uzsākt sarunas ar Varšavas pakta valstīm par militāro spēku samazināšanu Viduseiropā. Tā kā Pad. savienība tiešās sarunas starp abiem militārajiem blokiem noraidījusi, tad apspriede Bonnā vienojusies iesākt atsevišķu valstu priekšsarunas.

Pēc konferences izdotajā paziņojumā NATO padome izteikusi savas vēlmes trijos punktos: Drošības konferencē visi rietumvalstu priekšlikumi pienācīgi jāiztirzā. Drošības konferences priekšsarunās jāvienojas par līdzīgiem uzskatiem un ka sarunas par militāro spēku samazināšanu Viduseiropā jāuzsāk pirms vai drošības konferences sagatavošanas laikā.

Uz šīm prasībām pastāvējis ASV ārlietu ministrs Rodžers , jo Niksons Maskavas sarunās ieskatījis, ka politiskam atslābumam iestājoties, jāsamazina arī militāro sadursmju iespējas. Vienīgi Francijas ārlietu ministrs militāro spēku samazināšanas iespējas uzņēmis skeptiski un atteicies piedalīties šādās sarunās, bet piekritis drošības konferences sasaukšanai.

Paziņojuma beigās NATO padome gan nepārprotami uzsvērusi, ka drošības konferences sasaukšana būs iespējama tikai tad, ja pašreiz ievadītajai saspīlējuma mazināšanas politikai būs kādi redzami panākumi. Novērotāji piebilst, ka visu valstu ārlietu ministri bijuši optimistiski noskaņoti, izņemot vienīgi Francijas ārlietu ministru un NATO ģenerālsekretāru Lunu.

Amerikāņu modes rūpniecība atklājusi jaunus noņēmējus — „zilās skudras" Maocetunga valstībā. Amerikāņu modes lietpratēja Eleanora Lamberta Berksona no Hongkongas devās uz Pekingu, tā kļūdama pirmā Rietumu haute couture pārstāve, kura ielūgta Ķīniešu tautas republikā. Savā ceļojumā uzņēmīgā modiste atsaucās uz kādu rakstu Pekingas partijas laikrakstā „Sarkanais karogs", kurā bija uzsvērts, ka sociālismam nav jābūt ne pelēkam, ne bezkrāsainam. Sarkanajā Ķīnā „valdošais" apģērbs kā vīriešiem, tā sievietēm ir līdzīgs zils darba tērps.

Kaunā sākusies nemiernieku tiesāšana

Viļņas radio paziņojis, ka Kaunā sācies tiesas process pret tiem, kas Romana Talantas apbedīšanas gājienu Kaunā mēģinājuši izmantot „sabiedriskās kārtības traucēšanai". Kā jau agrāk ziņojām, 20 g. vecais lietuviešu jauneklis 14. maijā aplēja sevi ar benzīnu un sadedzinājās, lai protestētu pret nebrīvību Lietuvā. Notikums izraisīja Kaunā plašas demonstrācijas, kas ilga divas dienas un kuru apspiešanai vēl izsauca papildspēkus no Centrālāzijas un Kaukāza.

Viļņas radio komentātors izteica izbrīnu par dažu ārzemju radiofonu un laikrakstu apgalvojumu, ka lietuviešu jaunekļa pašnāvība un viņa apbedīšanas laikā notikušās masu demonstrācijas izraisījuši politiski motīvi. Arī viens no Maskavas preses centra vadītājiem Udaļcovs apstrīdējis domu, ka notikumiem Lietuvā bijis politisks raksturs. Preses konferencē, kurā piedalījušies ārzemju korespondenti, kas bija ieradušies prezidenta Niksona apmeklējuma laikā Maskavā, Udaļcovs apgalvojis, ka „huļiganu - recidīvistu grupas apbedīšanas gājiens pārvērsts par līdzekli sabiedriskās kārtības traucēšanai un nemieru radīšanai". Udaļcovs arī mēģinājis iegalvot, ka lietuviešu jaunekļa pašnāvība bijusi „psīchiskas slimības rezultāts".

To pašu, atsaucoties uz medicīniskās komisijas atzinumiem, apgalvojis arī laikraksts Sovetskaja Ļitva, kas iznāk Viļņā krievu valodā. Par jauniešu demonstrācijām Kaunā šis laikraksts klusējis. Lietuvas laikraksts Kauno Tiesa ziņojumā par jaunekļa sadedzināšanos jauniešu demonstrācijas tomēr nav varējis noklusēt, visā pilsētā tām esot aculiecinieki.

MODERNAIS ZIEMEĻAMERIKAS SPORTISTS

Dadža karikatūra

TITO LATVIJĀ

Jugoslavijas prezidents Tito divas dienas viesojās Latvijā, uzturoties 6 dienu apmeklējumā Pad. savienībā, pēc tam atkal atgriežoties Maskavā, ziņoja padomju ziņu aģentūra TASS.

Pad. savienībā prezidentu Tito ļoti sirsnīgi sagaidīja un vēlāk viņam piešķīra augstāko padomju apbalvojumu — Ļeņina ordeni. Šis bija pirmais Tito padomju apmeklējums pēc 7 gadiem. Viņam par godu rīkotā banketā padomju komūnistu partijas vadītājs Brežņevs izšķērdīgi slavēja Tito, ignorējot pagātni un pastāvošās pretišķības viņa neatkarīgās nostājas dēļ. Brežņevs sacīja: „Padomju savienība augsti vērtē jūsu draudzīgo nostāju pret mūsu valsti un jūsu aktīvitātes draudzības stiprināšanai starp abām mūsu valstīm".

Ļeņina ordeņa pasniegšanas svinībās padomju prezidents Podgornijs apsveica maršalu Tito kā 1917. gada boļševiku revolūcijas līdzdalībnieku un vadītāju cīņā pret „imperiālistu spēku agresiju" un apspiešanu. Tito pievienojās draudzības izteikšanā Brežņevam, kā arī izrādīja savu piekrišanu nesenām ASV un padomju galotņu sarunām un citiem Austrumu un Rietumu samierināšanas soļiem.

Jugoslavijas prezidents uzsvēra neitrālo valstu lomu, tā signālizējot savu nodomu ieturēt neatkarīgu līniju. Viss Kremļa triumvirāts, Brežņevs, Podgornijs un Kosigins, bija ieradušies sveikt Tito lidlaukā. Zīmīgs bija kontrasts starp ASV prezidenta Nikšona sagaidīšanu pirms dažām nedēļām Maskavā un Tito apmeklējumu tagad, kad vairāki simt tūkstoši padomju pilsoņu bija pulcējušies gar Tito motorkādes maršruta ceļa malām no lidlauka līdz Kremlim, uzsaucot „Ilgu mūžu, Tito!"

Sirsnīgā uzņemšana pasvītroja Kremļa pūles piesaistīt Jugoslavijas komūnistu vadītāju ciešāk Padomju savienības koordinētajai ārlietu politikai pēc vēsām attieksmēm, kas sekoja pēc padomju vadītās Čechoslovakijas invāzijas 1968. gadā.

Rietumu diplomāti iztulko padomju sirsnību pret maršalu Tito kā daļu no vispārējās kampaņas, lai panāktu ciešāku sociālistisko valstu saslēgšanos vēl pirms plānotās Eiropas drošības konferences.